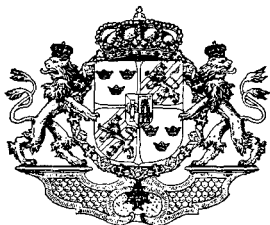

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1912

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

...

STOCKHOLM

K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI

1913.

INLEDNING

TILL

Bergshantering / Kommerskollegium. – Stockholm : K.L . Beckman, 1912-1962. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : K.L . Beckman, 1963-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

1911-1949 med innehållsförteckning och sammanfattning på franska. –1950-1977 med innehållsförteckning och sammanfattning på engelska. – Från 1952 med parallelltitel på engelska: Metal and Mining Industries.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdåniga berättelse för år...– Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Efterföljare:

Täckningsår 1978, se Statistiska Meddelanden Iv 1980:12.

Täckningsår från 1979 införlivad i Industri / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Isaac Marcus 1962-1996. – (Sveriges officiella statistik)

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

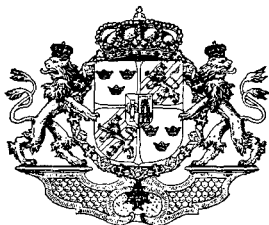
S. 1-5. Tab. 1. – Tab. 4

Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering. År 1912. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2015.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1912

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

...

STOCKHOLM
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI
1913.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Underdånig berättelse	7.
Fransk resumé	58.
Tabeller:	
Tab. 1. Uppfordringen ur järngruvorna år 1912	64.
» 2. Järnmalmns anrikning och brikettering år 1912	80.
» 3. Masugnar och deras tillverkningar år 1912	86.
» 4. Antal begagnade verk och ugnar för beredande av smidbart järn och stål år 1912	86.
» 5. Tillverkningar av smältstycken, råskenor och göt m. fl. mellanprodukter, jämte skrotat gjutgods av smidbart järn och stål år 1912	88.
» 6. Stång-, fason- och finjärn samt -stål jämte andra grövre tillverkningar av smidesjärn och stål år 1912	90.
» 7. Närmare redogörelse för tillverkningarna av stångjärn och -stål, bunkstål och stångjärnsavhugg m. m. däri inbegripna, år 1912	92.
» 8. Uppfordringen ur andra malmgruvor än järnmalmgruvor år 1912	94.
» 9. Anrikning av annan malm än järnmalm år 1912	100.
» 10. Uppfordringen ur stenkolsgruvorna år 1912	101.
» 11. Uppfordringen av fältspat och kvarts ur fältspatsbrotten år 1912	102.
» 12. Tillverkning av andra metaller än järn år 1912	106.
» 13. Diverse vid bergverken beredda produkter år 1912	107.
» 14. Motorer, använda vid gruvor och anrikningsverk samt fältspatsbrott år 1912	108.
» 15. Motorer, använda vid järnverk och andra bergverk år 1912	112.
» 16. Antal bergverksarbetare och vid bergverken utgjorda dagsverken, med fördelning efter skilda slag av bergverk, år 1912	114.
» 17. Antal bergverksarbetare och vid bergverken utgjorda dagsverken år 1912. Länsammandrag	117.
» 18. Antal utmål, för vilka vilostånd beviljats att gälla från och med den 1 januari 1913	118.
» 19. Antal muntsedlar, utfärdade under år 1912	119.
» 20. Antal utmål, tilldelade under år 1912	120.
» 21. Arbetsskyldighetens fullgörande i utmålen år 1912	120.
» 22. Bergverken, fördelade efter ägare år 1912	122.
» 23. För beviljning uppskattad inkomst av bergverksdrift år 1912	123.
Bilagor:	
A. Järnmalmnsbrytningen i olika länder åren 1871—1911	124.
B. Tackjärnstiltillverkningen i olika länder åren 1871—1911	125.

Table des matières.

	Pages.
Rapport au Roi	7.
Résumé en français	58.
Tableaux annexés:	
Tabl. 1. Extraction des minerais de fer, en 1912	64.
Col. 1—2: Mines; col. 3: Caractère des minerais; col. 4: Méthode d'extraction; col. 5: Nombre des puits; col. 6: Nombre des mois d'exploitation; col. 7—8: Roche et minéral réunis tirés (col. 7) sous terre et (col. 8) à la	

	Pages.
surface; col. 9—11: Production (col. 9—10) et valeur (col. 11) de minerai de fer trié directement utilisable, (col. 9) de première qualité et (col. 10) d'autres qualités; col. 12—14: Pour cent (col. 12) de fer, (col. 13) de phosphore et (col. 14) de soufre, contenu dans le minerai de fer de première qualité; col. 15: Production de minerai propre à enrichir.	
Tabl. 2. Enrichissement des minerais de fer, en 1912	80.
Col. 1: Usines; col. 2: Méthode d'enrichissement; col. 3: Nombre des journées de production; col. 4—8: Produit brut employé et son pour cent (col. 6) de fer, (col. 7) de phosphore et (col. 8) de soufre; col. 9—13: Produit tout fait et son pour cent (col. 11) de fer, (col. 12) de phosphore et (col. 13) de soufre; col. 14—16: Briquettes.	
» 3. Hauts-fourneaux et leurs produits, en 1912	86.
Col. 1: Gouvernements; col. 2: Nombre des usines; col. 3—4: Nombre des hauts-fourneaux; col. 5: Journées de fondage; col. 6—12: Fonte; col. 13—14: Ouvrages de fonte directement produits dans les hauts-fourneaux; col. 15—16: Production totale.	
» 4. Usines et fourneaux employés, en 1912, à produire le fer doux et l'acier . . .	86.
Col. 1: Gouvernements; col. 2: Nombre des usines; col. 3—7: Fourneaux à puddler et à fondre la ferraille; col. 8—12: Fourneaux à métal fondu; col. 13: Fourneaux à acier poule.	
» 5. Massiaux, fer bruts en barres, lingots et d'autres demiproduits ainsi qu'ouvrages d'acier moulés et décroûtés, en 1912	88.
Col. 1: Gouvernements; col. 2—5: Massiaux et fer bruts: col. 6—23: Lingots (col. 6—9) Bessemer, (col. 10—13) Martin, et (col. 14—17) de fusion au creuset ou électriques ainsi que (col. 18—23) leurs totaux; col. 24—25: Totaux des massiaux, fer bruts, lingots et fontes de ferraille; col. 26—27: Acier poule.	
» 6. Fer et acier étirés en barres et en verges etc. ou bien façonnés, ainsi que d'autres produits gros de fer doux et d'acier, en 1912	90.
Col. 1: Gouvernements; col. 2—3: Massiaux pour l'exportation, billettes etc.; col. 4—7: Fer et acier en barres; col. 8—9: Fer et acier façonnés non particulièrement spécifiés; col. 10—13: Fer et acier en bandes, verges etc.; col. 14—15: Rails; col. 16—17: Fer d'élargissement et plaques de fond; col. 18—19: Baux; col. 20—23: Fer ébauché; col. 24—27: Strips; col. 28—31: Fil laminé en boucles (wire-rods); col. 32—37: Ebauches de tubes; col. 38—39: Tôles fortes; col. 40—41: Bandages de roue (tires); col. 42—43: Essieux; col. 44—47: Autres produits gros de fer doux et d'acier; col. 48—51 totaux des produits gros de fer doux et d'acier.	
» 7. Spécification des productions de fer et d'acier en barres, en 1912	92.
Col. 1: Gouvernements; col. 2—14: Fer et acier, étirés en barres (fer et acier bien façonnés et déchets non compris); col. 15—16: Déchets; col. 17—18: Production totale de fer et d'acier en barres et de déchets.	
» 8. Minerais autres que ceux de fer, en 1912	94.
Col. 1—2: Mines; col. 3: Méthode d'extraction; col. 4: Nombre des puits; col. 5: Nombre des mois d'exploitation; col. 6: Roche et minerai réunis tirés; col. 7—12: Production de minerais directement utilisables: (col. 7) Argent et plomb, (col. 8) cuivre, (col. 9) manganèse, (col. 10) zinc, (col. 11) pyrite, (col. 12) total; col. 13: Pour cent de métal contenu dans les minerais; col. 14: Production de minerais propres à enrichir.	
» 9. Enrichissement des minerais autres que ceux de fer, en 1912	100.
Col. 1: Usines; col. 2: Méthode d'enrichissement; col. 3: Nombre des	

	journées de production; col. 4—5: Produit brut employé; col. 6—11: Produit tout fait: (col. 6) Plomb, (col. 7) cuivre, (col. 8) manganèse, (col. 9) zinc et (col. 10) pyrite, (col. 11) total.	
Tabl. 10.	Houilles extraites, en 1912	101.
	Col. 1: Mines; col. 2: Nombre des puits; col. 3: Roche, houilles et argile réunies tirées; col. 4—12: Production (col. 4—8) de houilles, (col. 9—10) d'argile réfractaire et (col. 11—12) de «klinker».	
» 11.	Feldspath et quartz, extraits des carrières de feldspath, en 1912	102.
	Col. 1—3: Carrières de feldspath; col. 4: Nombre des mois d'exploitation; col. 5—11: Production (col. 5—9) de feldspath et (col. 10—11) de quartz.	
» 12.	Métaux autres que fer, en 1912	106.
	Col. 1: Usines; col. 2—15: Production (col. 2—3) d'or, (col. 4—5) d'argent, (col. 6—9) de plomb, (col. 10—11) de cuivre et (col. 12—15) de zinc.	
» 13.	Produits divers de l'industrie minière, en 1912	107.
	Col. 1—2: Usines; col. 3—14: Production (col. 3—4) de sulfate de cuivre (col. 5—6) de sulfate de fer, (col. 7—8) d'alun, (col. 9—10) de plombagine, (col. 11—12) de pyrolusite réduite en poudre et (col. 13—14) de zinc sulfuré.	
» 14.	Moteurs, employés dans les mines et dans les carrières de feldspath, en 1912 .	108.
	Col. 1: Gouvernements; col. 2: Moteurs aux mains; col. 3: Manèges à colliers; col. 4—21: Moteurs à eau; col. 22—37: Moteurs à vapeur; col. 38—47: Moteurs à huile et à gaz; col. 48—55: Moteurs électriques; col. 56—71: Totaux des moteurs (moteurs aux mains et manèges à colliers non compris).	
» 15.	Moteurs, employés dans les usines à fer et les autres usines, en 1912	112.
	Col. 1: Gouvernements; col. 2: Manèges à colliers; col. 3—8: Moteurs à eau; col. 9—16: Moteurs à vapeur; col. 17—20: Moteurs à huile et à gaz; col. 21—22: Moteurs électriques; col. 23—26: Totaux des moteurs (manèges à colliers non compris).	
» 16.	Ouvriers employés dans les mines et les usines, ainsi que nombre des journées en 1912	114.
	Col. 1: Gouvernements; col. 2—6: Ouvriers: (col. 2—4) Hommes, (col. 5) femmes, (col. 6) total; col. 7—8: Journées (col. 7) des hommes et (col. 8) des femmes.	
» 17.	Idem, par gouvernements, en 1912	117.
	Col. 1: Gouvernements; col. 2—6: Ouvriers des mines et des usines d'enrichissement: (col. 2—3) Hommes et (col. 4—5) femmes, (col. 6) total; col. 7—8: Journées (col. 7) des hommes et (col. 8) des femmes; Col. 9—12: Ouvriers des autres usines: (col. 9—11) Hommes et col. 12 journées; col. 13—14. Totaux (col. 13) des ouvriers et (col. 14) des journées.	
» 18.	Permis de suspendre, depuis le commencement de l'année 1913, les travaux dans les mines	118
	Col. 1: Gouvernements; col. 2—12: Nombre des permis de suspension accordés par les inspecteurs des mines; col. 13: Nombre des prolongements de permis de suspension accordés par le collège royal du commerce; col. 14: nombre des limites.	
» 19.	Permis d'exploitation des mines, en 1912	119.
	Col. 1: Gouvernements; col. 2—14: Nombre des permis.	
» 20.	Fixation des limites des mines à exploiter, en 1912	120.
	Col. 1: Gouvernements; col. 2—10: Nombre des limites.	
» 21.	Exécution des travaux légalement prescrits dans les mines, en 1912	120.
	Col. 1: Gouvernements; col. 2—8: Nombre des limites des mines, (col. 2—6)	

	Pages.
spécifiées selon la nature des travaux exécutés ou (col. 7) jouissant de permis de suspension, (col. 8) total.	
Tabl. 22. Mines et usines réparties d'après les des possesseurs, en 1912	122.
Col. 1: Gouvernements; col. 2—13: Possesseurs (col. 2—5) des usines et des carrières de feldspath, (col. 6—9) des usines à fer, (col. 10—13) des autres usines et (col. 14—17) total des usines.	
» 23. Revenus nets, d'après les autorités de taxation, de l'exploitation des mines et des usines, en 1912	123.
Col. 1: Gouvernements; col. 2—13: Nombre et revenus nets (col. 2—3) des mines de fer, (col. 4—5) des mines de houilles, (col. 6—7) des autres mines et des carrières de feldspath, (col. 8—9) des usines à fer et (col. 10—11) des autres usines.	

Suppléments:

A. Minerai de fer produit dans les divers pays pendant les années 1871—1911	124.
B. Fonte produite dans les divers pays pendant les années 1871—1911	125.

TILL KONUNGEN.

Härmed får Kommerskollegium avgiva underdånig berättelse rörande bergshandlingen i riket år 1912, varvid under särskilda avdelningar redogöres för A) Järnhandlingen, B) Andra bergverksprodukter än järnmalm och järn,

C) Arbetskraft, D) Fyndigheters förvärvande och försvar, E) Bergverkens fördelning efter ägare samt F) Den för bevillning uppskattade inkomsten av bergshanteringen.

Berättelsen avviker från tidigare offentliggjorda berättelser därutinnan, att uppgifter i densamma jämväl blivit meddelade: för briketteringsverk beträffande antalet arbetare och tiden, varunder brikettering pågått; för järnverk beträffande tillverkningen av bessemer- och martintackjärn vartdera för sig, vilka tackjärnssorter föregående år redovisats gemensamt, användningen av det tillverkade tackjärnet, förbrukningen av tackjärn och skrot för ståltillverkning, tillverkningen av strips; för fältspats- och kvartsbrott å tiden, varunder brotten arbetats. I övrigt ansluter sig berättelsen i avseende å innehåll och uppställning i huvudsak till den närmast föregående.

A) Järnhanteringen.

a) Malmuppföring.

Under år 1912 hava, enligt vad tab. 1 närmare utvisar, ur 300 med malmfångst arbetade, inom 12 olika län belägna, järngruvor uppfodrads tillsammans 6 178 516 ton direkt användbar och 1 415 166 ton för anrikning avsedd styckemalm, varjämte, såsom av tab. 2 framgår, vid 34 anrikningsverk framställts 520 710 ton slig. Produktionen i dess helhet av vunnna användbar järnmalm under sistlidet år uppgick alltså till 6 699 226

Tab. A. *Produktionen av järnmalm (från gruvor) åren 1861—1912.*

Årligen.	Antal med malmfångst arbetade gruvor.	Vunnen användbar järnmalm. Ton.	Ökning (+) eller minskning (—) från föregående period i procent.	Årligen.	Antal med malmfångst arbetade gruvor.	Vunnen användbar järnmalm. Ton.	Ökning (+) eller minskning (—) från föregående period eller år i procent.
1861—1865...	500	453 486	—	1901—1905...	332	3 563 214	+ 55·3
1866—1870...	422	542 323	+ 19·6	1906—1910...	293	4 625 620	+ 29·8
1871—1875...	576	784 707	+ 44·7	1908.....	313	4 712 494	+ 5·2
1876—1880...	382	721 232	— 8·1	1909.....	267	3 885 046	— 17·6
1881—1885...	496	874 423	+ 21·2	1910.....	283	5 549 987	+ 42·9
1886—1890...	530	930 037	+ 6·4	1911.....	278	6 150 718	+ 10·8
1891—1895...	339	1 517 434	+ 63·2	1912.....	300	6 699 226	+ 8·9
1896—1900...	339	2 293 858	+ 51·2				

ton eller 548 508 ton (8·9 %) mera än under år 1911 och är alltså den största som hittills redovisats. Denna kraftiga ökning beror främst på de goda konjunkturen, som under året varit rådande, i det att våra exportmalmer rönt mycket livlig efterfrågan på järnmarknaden. En jämförande översikt av järnmalmproduktionen i medeltal per år under femårsperioderna från och med år 1861 samt under vart och ett av åren 1908—1912 meddelas i tab. A. Härtill kommer en mindre kvantitet sjö- eller myrmalm, för vilken längre fram redogöres.

Ökningen i 1912 års järnmalmproduktion faller, såsom tab. B utvisar, huvudsakligen på Norrbottens (269 146 ton), Kopparbergs (110 384 ton), Örebro (101 502 ton) och Västmanlands län (59 841 ton), men även övriga län, där järnmalm under året vunnits, hava i sin mån därtill bidragit utom Värmlands län, där en minskning sedan föregående år av 7 511 ton inträtt.

Tab. B. *Järnmalmproduktionen inom länen åren 1911 och 1912.*

L ä n.	Vunnen järnmalm.		Ökning (+) eller minskning (—) under 1912.
	1911.	1912.	
T o n.			
Stockholms län	45 959	47 002	+ 1 043
Uppsala län	58 850	63 627	+ 4 777
Södermanlands län	33 317	35 875	+ 2 558
Östergötlands län	—	500	+ 500
Värmlands län	80 409	72 898	— 7 511
Örebro län	449 658	551 160	+ 101 502
Västmanlands län	290 307	350 148	+ 59 841
Kopparbergs län	1 178 715	1 289 099	+ 110 384
Gävleborgs län	15 828	22 096	+ 6 268
Norrbottens län	3 997 675	4 266 821	+ 269 146
Hela riket	6 150 718	6 699 226	+ 548 508

De särskilda länen relativa andelar i den samfälliga produktionen år 1912 framgå av tab. C, vari även meddelas motsvarande relationstal för femårsperioderna 1891—1895, 1896—1900, 1901—1905 och 1906—1910 samt åren 1908, 1909, 1910, 1911 och 1912.

Tab. C. Länens relativa andelar i järnmalmproduktionen åren 1891—1912.

L ä n.	Procent av produktionen i hela riket.								
	1891— 1895.	1896— 1900.	1901— 1905.	1906— 1910.	1908.	1909.	1910.	1911.	1912.
Stockholms län.....	1·39	0·95	1·23	0·97	1·09	1·09	0·81	0·75	0·70
Uppsala län.....	4·44	2·55	1·74	1·19	1·23	1·29	1·07	0·96	0·95
Södermanlands län....	1·58	0·96	0·70	0·62	0·60	0·65	0·49	0·54	0·53
Östergötlands län.....	0·20	0·07	0·05	0·07	0·07	0·08	0·02	—	0·01
Jönköpings län.....	0·06	—	—	—	—	—	—	—	—
Värmlands län.....	5·63	3·42	2·35	1·65	1·67	1·81	1·30	1·31	1·09
Örebro län.....	19·18	12·98	9·16	8·25	8·89	8·33	8·10	7·31	8·23
Västmanlands län.....	12·40	8·61	6·34	4·91	4·83	5·18	4·73	4·72	5·23
Kopparbergs län.....	31·09	34·26	25·85	21·36	21·37	20·17	19·95	19·16	19·24
Gävleborgs län.....	0·68	0·40	0·41	0·27	0·24	0·15	0·23	0·26	0·33
Västernorrlands län...	—	—	—	0·01	—	—	0·02	—	—
Västerbottens län.....	—	—	—	—	0·02	—	—	—	—
Norrbottnens län.....	23·35	35·80	52·17	60·70	59·99	61·20	63·28	64·99	63·69
Summa	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00

Såsom ovan nämnts, har uppfordring av järnmalm under år 1912 ägt rum i 300 gruvor. Antalet därvid använda uppfordringsschakt, stollar och dylikt utgjorde 198.

Rörande brytningsmetoder, som under redogörelseåret kommit till användning i olika gruvor, äro detaljerade upplysningar meddelade i tab. 1. Av densamma framgår, att pallbrytning och magasinsbrytning varit de metoder, som allmännast blivit använda. I dagbrott brötos under året 5 795 514 ton malmförande berg, därav största delen eller 5 110 712 ton å de hittills huvudsakligen i. dagen bearbetade malmfälten i Norrbottens län.

Genom de uppgifter, som finnas intagna i tab. 1 rörande kvantiteten brutet berg och malm tillsammans, är möjlighet beredd att genom beräkning utröna kvantitetsförhållandet mellan den lösbrutna bergmassan och den skradda malmen, däri inbegripna plock, vask och magnetisk sovringsprodukt. De malmkvantiteter, som erhållits ur äldre varp, ävensom den kvantitet berg och malm, som under året blivit bruten, men ej skradd — angående vilka förhållanden specificerade uppgifter finnas i noter till vederbörande tabeller — äro i jämförelse med det hela så obetydliga, att de härvid kunna saklöst lämnas ur räkningen. Ifrågavarande kvantitetsförhållande ställer sig i de skilda länen sålunda:

	Brutet berg och malm.	Erhållen skrädd malm.	
	Ton.	Ton.	%.
Stockholms län	160 805	47 002	29·23
Uppsala län	113 515	63 627	56·05
Södermanlands län	56 438	35 875	63·57
Östergötlands län	800	500	62·50
Jönköpings län	446	—	—
Värmlands län.....	136 213	72 898	53·52
Örebro län.....	944 719	551 160	58·34
Västmanlands län.....	562 730	350 148	62·22
Kopparbergs län	1 749 103	1 289 099	73·70
Gävleborgs län.....	46 257	22 096	47·77
Västernorrlands län.....	2 340	—	—
Norrbottnens län	5 688 976	4 266 821	75·00
Hela riket år 1912	9 462 342	6 699 226	70·80
» » » 1911	8 637 483	6 150 718	71·21

Högst har malmprocenten år 1912 varit i Norrbottens län (75·0), därefter i Kopparbergs (73·7), Södermanlands (63·6), Östergötlands (62·5) och Västmanlands län (62·2), lägst i Stockholms län (29·2).

I de fall, då malmen haft att uppvisa mera utpräglade egenskaper med avseende å förekomsten i densamma av vissa för dess vidare tillgodogörande betydelsefulla lagerarter, har detta blivit i uppgifterna närmare angivet, på sätt tab. 1 utvisar. Om malmerna, alltefter deras angivna beskaffenhet i berörda hänseende, på vanligt sätt indelas i torrstenar, engående malmer och blandmalmer, befinnes förekomsten av malmer av ena och andra slaget, absolut och relativt taget, i den år 1912 inom riket i dess helhet framställda kvantiteten skrädd malm hava varit följande:

	Ton.	%.
Torrstenar	237 776	3·8
Engående malmer	1 476 576	23·9
Blandmalmer	219 665	3·6
Malmer utan uppgiven karaktär	4 244 499	68·7
Summa	6 178 516	100·0

Såsom härav framgår, utgjorde torrstenar, engående malmer och blandmalmer endast 31·3 procent, varemot öfvervägande kvantiteten eller 68·7 procent angives hava varit malmer utan uppgiven karaktär. Detta förhållande torde dock i allmänhet bero därpå att malmerna saknat tillräckligt utpräglade egenskaper för att kunna hänföras till det ena eller andra slaget, eller ock därpå, att formulärets beteckningar ej blivit av de olika gruvägarne enhetligt tillämpade.

Enligt de lämnade uppgifterna skulle torrstenar under året hava brutits huvudsakligen inom Örebro och Västmanlands län; samma län hava även att uppvisa den största uppfordringen av blandmalmer. Engående malmer

hava däremot uppfordrats företrädesvis inom Värmlands och Kopparbergs län, men framförallt inom Norrbottens län (Gällivara malmfält).

De specificerade uppgifter, vilka äro i tab. 1 meddelade rörande järnmalmens beskaffenhet i åtskilliga andra hänseenden, angiva bland annat, i vad mån den genom skrädning erhållna malmen varit att rubricera såsom primamalm eller befunnits hänförlig till andra kvaliteter. En sammanfattning av härutinnan vunna upplysningar lämnas i efterföljande tablå:

	Primamalm. Ton.	Andra kvaliteter. Ton.	Summa. Ton.
Stockholms län	8 567	10	8 577
Uppsala län	52 731	10 896	63 627
Södermanlands län	29 971	—	29 971
Östergötlands län	500	—	500
Värmlands län	51 094	13 201	64 295
Örebro län	314 020	36 579	350 599
Västmanlands län	224 901	9 039	233 940
Kopparbergs län	1 093 525	89 113	1 182 638
Gävleborgs län	9 283	—	9 283
Norrbottens län	4 160 802	74 284	4 235 086
Hela riket	5 945 394	233 122	6 178 516

Den sålunda redovisade primamalmen företedde allt efter fyndorten en ganska växlande beskaffenhet. Vad först järnhalten beträffar, varierade denna från 39·5 till inemot 70 procent. Huru stora mängder primamalm av olika järnhalt under året erhållits inom de olika länen vart för sig och inom riket i dess helhet, visa nedanstående siffror:

Tab. D. *Tillverkningen av primamalm, fördelad länsvis efter olika järnhalt.*

L ä n.	Primamalmens järnhalt.				Summa.
	39·5 %.	Fr. o. m. 40 % intill 50 %.	Fr. o. m. 50 % intill 60 %.	Fr. o. m. 60 % intill 70 %.	
	T o n.				
Stockholms län	—	293	4 279	3 995	8 567
Uppsala län	2 664	15 832	34 235	—	52 731
Södermanlands län	—	2 091	26 266	1 614	29 971
Östergötlands län	—	—	500	—	500
Värmlands län	—	—	49 328	1 766	51 094
Örebro län	—	3 800	259 657	50 563	314 020
Västmanlands län	—	128 933	80 399	15 569	224 901
Kopparbergs län	—	22 695	178 162	892 668	1 093 525
Gävleborgs län	—	—	5 164	4 119	9 283
Norrbottens län	—	—	609 636	3 551 166	4 160 802
Hela riket	2 664	173 644	1 247 626	4 521 460	5 945 394
I procent	0·0	2·9	21·0	76·1	100·0

Över 76 procent av all den primamalm, som under året inom riket producerades, hade sålunda att uppvisa en järnhalt av mellan 60 och 70 procent. Malmerna från de stora järnmalmsfälten i Norrbottens län voro i detta hänseende av dominerande betydelse. Representerande 70 procent av rikets hela produktion av primamalm, utmärkte sig nämligen dessa malmer tillika genom en hög grad av järnhalt. En primamalm, hållande över 60 procent järn, lämnade även det för den svenska järnmalmsproduktionen viktiga Grängesbergsfältet i Kopparbergs län. Huvudmassan av primamalmen från Örebro län, det tredje i ordningen av våra järnmalmsproducerande län, innehöll från och med 50 intill 60 procent järn.

Beträffande den vid järnfördlingen så betydelsefulla fosforhalten hos malmerna ävensom svavelhalten meddelas närmare uppgifter i tab. 1. Nedanstående översikter (tab. E och F) visa i stora drag, i vilken myckenhet primamalm av olika fosforhalt och svavelhalt under året producerats inom de olika länen och i riket i dess helhet:

Tab. E. Tillverkningen av primamalm, fördelad länsvis efter olika fosforhalt.

L ä n.	P r i m a m a l m e n s f o s f o r h a l t .							Summa.
	Mindre än 0'005 %.	Fr. o. m. 0'005 % intill 0'010 %.	Fr. o. m. 0'010 % intill 0'020 %.	Fr. o. m. 0'020 % intill 0'030 %.	Fr. o. m. 0'030 % intill 0'050 %.	Fr. o. m. 0'050 % intill 0'100 %.	0'100 % eller däröver.	
	T o n .							
Stockholms län	4 694	2 129	1 744	—	—	—	—	8 567
Uppsala län	42 448	2 424	7 859	—	—	—	—	52 731
Södermanlands län ...	2 849	—	149	1 797	25 176	—	—	29 971
Östergötlands län.....	—	—	500	—	—	—	—	500
Värmlands län	5 615	44 065	1 414	—	—	—	—	51 094
Örebro län.....	6 268	164 564	73 441	10 523	30 357	11 223	17 644	314 020
Västmanlands län ...	69 978	103 255	691	43 674	7 303	—	—	224 901
Kopparbergs län	17 752	10 717	4 244	21 645	3 437	31 226	1 004 504	1 093 525
Gävleborgs län.....	4 119	5 164	—	—	—	—	—	9 283
Norrbottens län	—	48 737	—	209 078	—	61 469	3 841 518	4 160 802
Hela riket	153 723	381 055	90 042	286 717	66 273	103 918	4 863 666	5 945 394
I procent	2·6	6·4	1·5	4·8	1·1	1·8	81·8	100·0

Tab. F. Tillverkningen av primamalm, fördelad länsvis efter olika svavelhalt.

L ä n.	P r i m a m a l m e n s s v a v e l h a l t .								Summa.
	Mindre än 0·005 %	Fr. o. m. 0·005 % intill 0·010 %	Fr. o. m. 0·010 % intill 0·020 %	Fr. o. m. 0·020 % intill 0·030 %	Fr. o. m. 0·030 % intill 0·050 %	Fr. o. m. 0·050 % intill 0·100 %	0·100 % eller däröver.	Svavelhalt ej uppgiven.	
	T o n .								
Stockholms län..	—	—	1 890	1 800	3 109	1 475	—	293	8 567
Uppsala län.....	—	—	2 080	4	26 110	9 590	14 947	—	52 731
Södermanlands l.	—	22 960	2 849	—	3 172	—	865	125	29 971
Östergötlands l.	—	—	500	—	—	—	—	—	500
Värmlands län...	—	16 390	18 767	14 043	—	—	519	1 375	51 094
Örebro län	35 326	21 733	149 921	60 687	33 355	12 998	—	—	314 020
Västmanlands l.	—	—	26 290	16 722	83 632	24 842	73 415	—	224 901
Kopparbergs län	5 660	59 281	788 511	33 532	161 342	26 628	1 050	17 521	1 093 525
Gävleborgs län..	—	—	—	—	9 283	—	—	—	9 283
Norrbottnens län..	335 213	107 559	2 418 602	65 888	735 008	355 342	143 190	—	4 160 802
Hela riket	376 199	227 923	3 409 410	192 676	1 055 011	430 875	233 986	19 314	5 945 394
I procent	6·3	3·8	57·4	3·2	17·8	7·3	3·9	0·3	100·0

Primamalmen beskaffenhet, med avseende fäst å dess större och mindre halt av fosfor, har alltså varit ganska växlande. Huvudmassan av den inom riket under år 1912 producerade primamalmen (81·8 %) utgjordes emellertid av fosforrik malm, hållande minst 0·1 procent fosfor, därav den huvudsakliga delen utgöra de norrbottniska gruvfältens malmer, vilka, såsom av tab. 1 inhämtas, för stora malmpartier uppvisat en fosforhalt av ända till 2 à 3 procent. En anseelig fosforhalt företedde även malmerna från vissa fyndigheter inom Kopparbergs län, bland andra flertalet av Grängesbergsmalmerna, vilka till större delen höllo över 1 procent fosfor. Med sistnämnda undantag voro de mellansvenska malmerna till övervägande del fosforfattiga malmer, med en fosforhalt endast undantagsvis överstigande 0·03 à 0·05 procent.

Vad beträffar förekomsten av svavel hos malmerna, höll av den år 1912 producerade primamalmen 57·4 %, däribland huvudmassan av de norrbottniska gruvfältens malmer ävensom Grängesbergsmalmerna, en svavelhalt av fr. o. m. 0·01 intill 0·02 procent. 17·8 % av primamalmen höllo en svavelhalt av fr. o. m. 0·03 intill 0·05 procent, 7·3 % en svavelhalt av 0·05 intill 0·1 procent, 6·3 % en svavelhalt mindre än 0·005 procent o. s. v. För 0·3 % hade bestämning av svavelhalten ej blivit gjord.

Med avseende å den under redogörelseåret skrädda malmens värde, som jämlikt gällande föreskrifter skolat av bergverksägarna beräknas efter ungefärligt medelpris å gruvbacken vid försäljningarna under året eller, där

sådana ej skett, efter sannolika försäljningspriset, utvisa de inkomna primäruppgifterna, att detsamma uppgick per ton för styckemalmen till 7·25 kronor och för sligen till 9·32 kronor samt för båda i genomsnitt till 7·41 kronor, vilket i jämförelse med år 1911, då motsvarande värde uppgick till 7·18 kronor, innebär en prisstegring av 3·2 procent. Inom de olika malmproducerande länen ställde sig malmvärdena så som följer:

	Malmfångst.	Hela malm- värdet.	Malmens medel- värde per ton.
	Ton.	Kronor.	Kronor.
Stockholms län	47 002	441 149	9·39
Uppsala län	63 627	524 937	8·25
Södermanlands län	35 875	373 666	10·42
Östergötlands län	500	5 000	10·00
Värmlands län	72 898	700 576	9·61
Örebro län	551 160	4 396 635	7·98
Västmanlands län	350 148	2 891 809	8·26
Kopparbergs län	1 289 099	8 229 198	6·38
Gävleborgs län	22 096	241 900	10·95
Norrbottnens län	4 266 821	31 821 414	7·46
Hela riket		6 699 226	49 626 284
			7·41

Under år 1912 hava enligt Kollegium tillhandakomna uppgifter använts 23 stycken magnetiska sovringsverk, vid vilka erhållits 605 401 ton malm eller 8·0 % av ovan uppgivna kvantiteter erhållen direkt användbar malm och för anrikning avsedd produkt, representerande en ökning i produktionen sedan föregående år av ej mindre än 220 430 ton eller 57·3 %. Denna ökning faller huvudsakligen på Norrbottens län, där ej mindre än 273 938 ton behandlats vid de båda magnetiska sovringsverken vid Hermelin och Tingvallskullegruvorna å Gällivara malmfält.

Järnmalmsanrikning har, såsom förut nämnts, under år 1912 bedrivits vid 34 anrikningsverk. Tre nya anrikningsverk hava under året pådragits, samtliga i Kopparbergs län, nämligen Ickorbottens, Norra Håksbergs och Nybergs anrikningsverk, varjämte anrikningen vid Lomberget i Örebro län, där verksamheten under år 1911 var inställd, under året återupptagits. Däremot har på grund av vattenbrist anrikning ej förekommit vid Långbanshyttan i Värmlands län. Den tillverkade järnsligen, som framstälts ur 1 215 318 ton rågods, utgjorde 520 710 ton med ett värde av 4 854 789 kronor. Den år 1911 framställda, sligen åter utgjorde 374 194 ton, vadan ökningen sedan föregående år utgjorde ej mindre än 146 516 ton eller 39·2 %. Frånsett Gävleborgs län, där den jämförelsevis ringa produktionen, som utgjorde 12 813 ton mot 6 182 ton

år 1911, mer än fördubblats, faller den största ökningen på Kopparbergs län, där produktionen, som utgjorde 106 461 ton mot 53 926 ton år 1911, nära nog fördubblats, och Örebro län, där produktionen utgjorde 200 561 ton mot 142 699 ton år 1911. Beträffande vid anrikningen använda framställningsmetoder har uppgivits, att magnetisk anrikning enbart förekommit vid 18 anrikningsverk och våtanrikning enbart vid 2 sådana, medan de övriga 14 anrikningsverken använt kombinationer av dessa båda metoder.

I vad mån den framställda sligen haft att uppvisa en stegring av järnhalten i förhållande till det behandlade rågodset, framgår av följande siffror, vilka grunda sig på de mera detaljerade uppgifterna meddelade i tab. 2:

Genomsnittshalt av järn.	Rågods. Ton.	Slig. Ton.
mindre än 30 procent.....	116 170	—
fr. o. m. 30 intill 40 procent.....	679 463	—
» 40 » 50 »	399 090	—
» 50 » 60 »	20 595	340
» 60 » 70 »	—	488 635
70 procent eller däröver	—	31 735
	Summa 1 215 318	520 710

I vilka mängder åter slig av olika fosforhalt under året utvunnits vid anrikningsverken inom riket, framgår av nedanstående översikt:

Genomsnittshalt av fosfor.	Slig. Ton.
mindre än 0'005 procent	168 609
fr. o. m. 0'005 intill 0'01 procent	213 867
» 0'01 » 0'02 »	35 362
» 0'02 » 0'03 »	17 904
» 0'03 » 0'05 »	4 249
» 0'05 » 0'1 »	5 771
0'1 procent eller däröver	70 149
fosforhalt ej uppgiven	4 799
	Summa 520 710

Vad slutligen angår svavelhalten hos den vid anrikningen framställda järnsligen, framgår densamma av följande tablå:

Genomsnittshalt av svavel.	Slig.
	Ton.
mindre än 0·005 procent.....	—
fr. o. m. 0·005 intill 0·01 procent	63 423
» 0·01 » 0·02 »	100 311
» 0·02 » 0·03 »	85 653
» 0·03 » 0·05 »	83 427
» 0·05 » 0·1 »	70 162
0·1 procent eller däröver	80 187
svavelhalt ej uppgiven	37 547
Summa 520 710	

Tillverkning av briketter har med användning av inom anrikningsverken framställd järnslig ägt rum vid 17 briketteringsverk, av vilka flertalet anordnats i närmaste samband med de förenämnda anrikningsverken.

I nedanstående tablå lämnas en översikt över briketttillverkningen av järnslig under de sistförflutna fem åren 1908—1912:

Årligen.	Tillverkade briketter.
	Ton.
1908	193 216
1909	148 380
1910	247 946
1911	255 948
1912	288 553

Briketttillverkningen av järnslig år 1912 utgjorde sålunda 288 553 ton, vilken kvantitet tillverkats uteslutande av inhemsk råvara. Det för briketterna uppgivna värdet utgjorde 4 330 400 kronor och åtgingo i och för framställningen 5 177 dygn. Arbetsstyrkan utgjorde 356 man, och hava sålunda per arbetare vunnits 810 ton briketter. I ovanstående tablå har icke inräknats brikettproduktionen av purple-ore (järnoxid) vid Hälsingborgs kopparverk. Nämda purple-ore framställes nämligen ej av inhemsk råvara utan av importerat rågods, s. k. kisbränder från Sulitelma i Norge. Medräknas tillverkningen vid nämnda verk, erhåller man för åren 1908—1912 följande tablå, utvisande hela rikets brikettproduktion:

Å r.	Tillverkningen av briketter.		
	Av järnslig.	Av purple-ore.	Summa.
	T o n .		
1908	193 216	31 320	224 536
1909	148 380	34 620	183 000
1910	247 946	62 571	310 517
1911	255 948	45 277	301 225
1912	288 553	58 168	346 721

Den arbetsstyrka, som under år 1912 varit sysselsatt vid järngruvorna samt anrikningsverken för järnmalm, har uppgivits till 10 493 personer. Per arbetare hava sålunda erhållits 639 ton malm och slig. Till jämförelse med förhållandena i enahanda hänseende under femårsperioderna 1861—1910 samt de särskilda åren från och med 1908 meddelas efterföljande medeltals- och årssiffror:

Årligen.	Antal gruv- arbetare.	Ton vunnen malm per arbetare.
1861—1865	5 001	91
1866—1870	4 581	118
1871—1875	6 439	122
1876—1880	4 883	148
1881—1885	6 210	141
1886—1890	6 257	149
1891—1895	7 301	208
1896—1900	9 083	253
1901—1905	10 287	346
1906—1910	10 110	458
1908	10 485	449
1909	9 707	400
1910	9 894	561
1911	10 461	588
1912	10 493	639

En från teknisk synpunkt lämpligare måttstock för bedömande av arbetseffekten vid gruvbrytning erhålles, om vid beräkningen hänsyn tages till förhållandet mellan antalet under jord sysselsatta arbetare och kvantiteten berg och malm, som av dessa arbetare brutits. Dylika uppgifter föreligga dock endast för tiden från och med år 1892. Siffrorna härför hava varit:

Årligen.	Under jord brutet berg och malm. Ton.	Antal därmed sysselsatta arbetare.	Ton per arbetare.
1892—1895	1 730 443	3 962	437
1896—1900	1 667 558	3 857	432
1901—1905	2 224 212	4 308	516
1906—1910	2 559 546	3 337	767
1908	2 638 626	3 364	784
1909	2 185 425	3 128	699
1910	2 952 988	3 089	956
1911	3 048 387	3 127	975
1912	3 666 828	3 311	1 107

Såsom härav framgår, utvisa de senare årens siffror en påfallande ökning i arbetseffekten, vilket förhållande huvudsakligen beror på, att

modernare bormaskiner alltmer börjat komma till användning vid bergbörningen.

Skärskådas ytterligare förhållandet mellan den i dagbrott erhållna bergmassan och antalet därvid sysselsatta arbetare, så visar sig att, då kvantiteten dylikt berg år 1912 utgjorde 5 795 514 ton och antalet därvid sysselsatta arbetare uppgick till 1 956, arbetseffekten vid dagbrytning sagda år steg till 2 963 ton per man. Jämlikt från och med år 1894 erhållna uppgifter voro motsvarande förhållanden:

Årligen.	I dagen brutet berg och malm. Ton.	Antal därmed sysselsatta arbetare.	Ton per arbetare.
1894—1895	1 442 810	945	1 527
1896—1900	2 284 983	1 621	1 410
1901—1905	3 562 027	2 069	1 722
1906—1910	4 518 154	1 879	2 404
1908	4 570 496	1 936	2 361
1909	3 823 009	1 382	2 766
1910	5 338 888	1 915	2 788
1911	5 589 096	2 118	2 639
1912	5 795 514	1 956	2 963

Sjö- och myrmalmer, avsedda för framställande av gjutackjärn, hava år 1912 upptagits inom Jönköpings, Kronobergs och Kalmar län till sammanlagd mängd af 1 339 ton, och med ett uppgivet värde av 8 777 kronor eller 6 kronor 55 öre per ton. De största kvantiteterna, resp. 1 112 och 190 ton, hava erhållits från sjöarna Vidöstern och Salen i Jönköpings, resp. Kronobergs län. Malmen från förstnämnda sjö höll en genomsnittshalt av 49·8 % järn, 0·38 % fosfor och 0·047 % svavel och från Salen 35 % järn, 1·0 % fosfor och 0·10 % svavel. Uppfordringen av dessa malmer, vilken i allmänhet utmärkt sig för en synnerlig ojämnhet i kvantitativt hänseende, beroende mestadels på vintrarnas beskaffenhet, har i medeltal under femårsperioderna 1861—1910 samt under vart och ett av åren 1908—1912 uppgått till följande kvantiteter:

År 1861—1865	10 877 ton	År 1901—1905	832 ton
» 1866—1870	11 436 »	» 1906—1910	1 293 »
» 1871—1875	10 556 »	» 1908	666 »
» 1876—1880	5 480 »	» 1909	1 014 »
» 1881—1885	2 985 »	» 1910	2 691 »
» 1886—1890	2 433 »	» 1911	3 060 »
» 1891—1895	1 891 »	» 1912	1 339 »
» 1896—1900	902 »		

Sammanläggas de angivna beloppen bruten bergmalm samt sjö- och myrmalmer, visar sig, att den vunna järnmalmen i sin helhet uppgått till följande kvantiteter:

År 1861—1865	464 363 ton	År 1901—1905	3 564 046 ton
» 1866—1870	553 759 »	» 1906—1910	4 626 913 »
» 1871—1875	795 263 »	» 1908.....	4 713 160 »
» 1876—1880	726 712 »	» 1909.....	3 886 060 »
» 1881—1885	877 408 »	» 1910.....	5 552 678 »
» 1886—1890	932 470 »	» 1911.....	6 153 778 »
» 1891—1895	1 519 325 »	» 1912.....	6 700 565 »
» 1896—1900	2 294 760 »		

Sammanlagda värdet å all under år 1912 erhållen järnmalm belöpte sig till 49 635 061 kronor.

b) Tackjärnstillverkning.

För tackjärnsproduktionen har 1912 varit ett framgångsrikt år, tack vare goda konjunkturer särskilt på den utländska marknaden. Också har det produktionsrekord, som sattes år 1911, under år 1912 betydligt överträffats. Enligt tab. 3 uppgick nämligen tillverkningsmängden vid de 85 verk, vid vilka tackjärn under året framställdes, till ej mindre än 699 816 ton med ett uppgivet värde av 53 388 856 kronor, varav 12 547 ton gjutgods direkt ur masugn med ett värde av 1 269 019 kronor, under det att tillverkningen år 1911 vid de 84 verk, som då tillverkade tackjärn, utgjorde 634 392 ton tackjärn, då det direkt framställda gjutgodset inberäknats. Ökningen i produktionen utgjorde sålunda 65 424 ton eller 10·3 procent. Antalet masugnar i verksamhet utgjorde 119, därav 4 elektriska, och deras sammanlagda blåsningstid 34 829 dygn. Dessutom hava 28 masugnar uppgivits såsom brukbara, ehuru de ej under året varit i verksamhet. År 1911 återgingo 114 masugnar, varav 2 elektriska, och deras sammanlagda blåsningstid utgjorde 32 187 dygn. De nya masugnar, som tillkommit 1912, äro 1 masugn för träkol vid Gimo järnverk i Uppland och 2 elektriska masugnar vid Hagfors järnverk i Värmland, varjämte den i föregående berättelse såsom färdigbyggd omnämnda koksasugnen vid Degerhamn på Öland under året varit i gång.

De genom tackjärnsblåsningen i riket under de senaste decennierna vunna resultaten inhämtas för övrigt av efterföljande siffror, som i fråga om femårsperioderna utgöra medeltal:

Tab. G. Tackjärnstillverkningen i riket åren 1861—1912.

Å r l i g e n .	Tackjärn.	Gjutgods, framställt direkt från masugn.	Summa.	Ökning (+) eller minskning (-) i förhållande till föregående period eller år.
				T o n .
1861—1865	199 375	5 451	204 826	—
1866—1870	261 810	6 044	267 854	+ 30·8
1871—1875	326 510	5 946	332 456	+ 24·1
1876—1880	350 414	6 810	357 224	+ 7·5
1881—1885	423 176	6 201	429 377	+ 20·2
1886—1890	441 876	4 702	446 578	+ 4·0
1891—1895	465 141	6 006	471 147	+ 5·5
1896—1900	510 004	7 792	517 796	+ 9·9
1901—1905	520 234	8 021	528 255	+ 2·0
1906—1910	557 288	10 130	567 418	+ 7·4
1908.....	556 345	11 476	567 821	— 7·8
1909.....	436 229	8 535	444 764	— 21·7
1910.....	593 620	10 319	603 939	+ 35·8
1911.....	623 108	11 284	634 392	+ 5·0
1912.....	687 269	12 547	699 816	+ 10·3

Med avseende å kvantiteten inom särskilda län under år 1912 tillverkat tackjärn visar sig i jämförelse med föregående år, att *ökning* i tillverkningsmängden uppstått inom tio län. Denna ökning utgjorde för Örebro län 27 125 ton, Kopparbergs 16 436 ton, Värmlands 10 747 ton, Kalmar 9 949 ton, Västernorrlands 2 185 ton, Uppsala 1 274 ton, Västmanlands 1 079 ton, Älvsborgs 998 ton, Jönköpings 670 ton och Östergötlands län 519 ton. *Minskning* i kvantiteten tillverkat tackjärn har ägt rum inom Norrbottens län med 2 779 ton, Södermanlands 1 605 ton, Gävleborgs 1 206 ton och Stockholms län med 82 ton. Inom Kronobergs län, som för år 1911 icke hade att redovisa någon tackjärnstillverkning, hava under 1912 tillverkats 114 ton. För de fall, då ökning inträtt sedan föregående år, angiva de för densamma uträknade relativa talen följande ökningsprocenter, nämligen för Kalmar län 542, Jönköpings 189, Västernorrlands 44, Älvsborgs 23, Värmlands 21, Örebro 17, Kopparbergs 11, Uppsala 5, Östergötlands 2 och Västmanlands 2; minskningen för Södermanlands län utgjorde 56, för Norrbottens 12, för Gävleborgs 1 och för Stockholms 0·5 procent.

Den betydelsefulla ställning med avseende på tackjärnstillverkningen, som Örebro och Kopparbergs län sedan gammalt intagit, hava dessa tvenne län även år 1912 bibehållit, enär inom desamma framställt hälften (50·3 %)

av allt det tackjärn, som i riket blåsts. Närmast därefter i ordningen bland länen följde Gävleborgs län med 14·4, Västmanlands med 10·3 och Värmlands med 8·7 %. Till återstående 16·3 % bidrogo gemensamt tio län. Tab. H innehåller i procent av tillverkningen i hela riket medeltal för femårsperioderna 1891—1895, 1896—1900, 1901—1905 och 1906—1910 samt årssiffror för åren 1908—1912 rörande lärens relativa andelar i tackjärnstillverkningen:

Tab. H. *Lärens relativa andelar i tackjärnstillverkningen åren 1891—1912.*

L ä n.	Procent av tillverkningen i hela riket.								
	1891— 1895.	1896— 1900.	1901— 1905.	1906— 1910.	1908.	1909.	1910.	1911.	1912.
Stockholms län	0·94	0·88	1·72	2·38	2·76	2·28	2·41	2·79	2·52
Uppsala län	5·07	5·05	5·41	5·70	5·62	5·79	6·37	4·28	4·06
Södermanlands län ...	0·53	0·62	0·65	0·52	0·52	0·50	0·44	0·45	0·18
Östergötlands län ...	3·27	3·27	2·97	3·26	3·42	3·70	3·30	3·28	3·05
Jönköpings län	0·14	0·05	0·05	0·06	0·03	—	0·15	0·06	0·15
Kronobergs län	—	0·02	—	—	—	—	—	—	0·02
Kalmar län	1·76	1·49	1·05	0·70	0·28	0·91	0·48	0·29	1·68
Älvsborgs län	—	—	—	0·02	—	—	0·09	0·69	0·77
Värmlands län	11·81	10·79	9·90	8·94	8·28	9·69	8·18	7·91	8·71
Örebro län	25·47	25·74	25·83	24·92	25·22	26·10	24·21	24·44	26·03
Västmanlands län ...	8·58	10·03	10·74	10·41	9·52	11·06	10·41	11·22	10·32
Kopparbergs län	26·40	26·46	25·94	24·52	25·06	22·51	23·38	24·14	24·23
Gävleborgs län	13·83	13·98	15·02	15·13	15·18	15·04	16·67	16·06	14·39
Västernorrlands län...	2·02	1·62	0·72	—	—	—	—	0·78	1·02
Västerbottens län	0·18	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottnens län	—	—	—	2·94	4·11	2·42	3·91	3·61	2·87
Summa	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00

Medeltillverkningen per masugn utgjorde under redovisningsåret 5 881 ton, medelblåsningstiden per masugn 293 dygn och medeltillverkningen per dygn och masugn 20·07 ton. För jämförelses skull och såsom tjänande i viss mån till ledning för bedömande av tackjärnstillverkningens utveckling meddelas i tab. I motsvarande medeltalsberäkningar för vart femte år under tiden 1833—1908 samt därefter för varje efterföljande år:

Tab. I. Tackjärnstillverkningen per masugn i riket åren 1833—1912.

År.	Medeltillverkning		Medeltillverkning per dygn och masugn.	År.	Medeltillverkning		Medeltillverkning per dygn och masugn.
	Medelblåsningstid				Medelblåsningstid		
	per masugn.				per masugn.		
	Ton.	Dygn.	Ton.		Ton.	Dygn.	Ton.
1833.....	434	156	2·78	1883.....	2 212	216	10·24
1838.....	478	151	3·17	1888.....	2 821	246	11·47
1843.....	571	153	3·73	1893.....	2 983	245	12·18
1848.....	622	157	3·96	1898.....	3 719	279	13·35
1853.....	624	136	4·59	1903.....	3 727	256	14·58
1858.....	678	115	5·89	1908.....	4 693	261	17·95
1863.....	902	133	6·78	1909.....	4 118	232	17·76
1868.....	1 271	165	7·70	1910.....	5 392	284	18·99
1873.....	1 619	202	8·01	1911.....	5 565	282	19·73
1878.....	1 766	186	9·49	1912.....	5 881	293	20·07

Bland de län, inom vilka tackjärnstillverkning under år 1912 ägt rum, företedde Norrbottens län den högsta medeltillverkningen (10 052 ton) per masugn, varemot lägsta medeltillverkningen (114 ton) per masugn förekom i Kronobergs län. Kalmar län hade att uppvisa den utan jämförelse högsta medeltillverkningen per dygn och masugn, nämligen 32·56 ton¹⁾. Norrbottens län, som år 1911 uppvisade den högsta medeltillverkningen per dygn och masugn, kom närmast med 29·83 ton. Därefter följde Stockholms och Kopparbergs län med resp. 28·07 och 26·62 ton; sist kom Kronobergs län med 1·73 ton. Hithörande siffror för de olika länen för såväl år 1912 som år 1911 inhämtas av tab. K å nästa sida.

Masugnarnas tillverkningar år 1912, närmare specificerade, utgjordes av följande olika slags tackjärn, oberäknat gjutgods, framställt direkt från masugn:

Smides- och puddeltackjärn	182 688 ton
Bessemertackjärn	143 755 »
Martintackjärn	322 923 »
Gjuttackjärn för aducering	22 122 »
» » andra ändamål.....	15 781 »
Summa 687 269 ton.	

¹⁾ Vid ett inom Kopparbergs län beläget verk, nämligen Domnarvets järnverk, vars flesta masugnar beskickas med koks, uppgick medeltillverkningen per masugnsdygn till 47·7 (1911: 48·1) ton, den högsta produktion, som år 1912 förekom vid något verk i riket.

Tab. K. Tackjärnstillverkningen per masugn inom länen åren 1911 och 1912.

L ä n.	Medeltillverkning		Medelblåsnings-tid		Medeltillverkning per dygn och masugn	
	per masugn.					
	Ton.		Dygn.		Ton.	
	1911.	1912.	1911.	1912.	1911.	1912.
Stockholms län	8 854	8 813	325	314	27·24	28·07
Uppsala län	4 520	4 733	264	273	17·12	17·34
Södermanlands län	1 443	1 281	176	212	8·20	6·04
Östergötlands län	6 929	7 102	339	346	20·44	20·53
Jönköpings län	355	1 025	52	155	6·83	6·61
Kronobergs län	—	114	—	66	—	1·73
Kalmar län	918	5 893	70	181	13·11	32·56
Älvsborgs län	4 404	5 402	299	315	14·73	17·15
Värmlands län	4 561	4 351	296	266	15·41	16·36
Örebro län	4 699	5 205	270	296	17·40	17·58
Västmanlands län	6 469	6 567	321	336	20·15	19·54
Kopparbergs län	6 658	7 373	263	277	25·32	26·62
Gävleborgs län	6 370	6 294	334	328	19·07	19·19
Västernorrlands län	4 969	7 154	270	359	18·40	19·93
Norrbottnens län	11 442	10 052	365	337	31·35	29·83
Hela riket	5 565	5 881	282	293	19·73	20·07

De olika tackjärnssorternas kvantitativa betydelse har, procentiskt uttryckt, varit följande under de fem senaste tillverkningsåren:

	1908.	1909.	1910.	1911.	1912.
Smides- och puddeltackjärn ..	33·8 %	32·4 %	31·39 %	29·13 %	26·58 %
Bessemertackjärn	60·8 »	60·8 »	63·77 »	65·57 »	20·92 »
Martintackjärn					
Spegeljärn	— »	0·2 »	— »	0·17 »	— »
Gjuttackjärn för aducering	3·1 »	4·0 »	2·67 »	2·81 »	3·22 »
» » andra ändamål	2·3 »	2·6 »	2·17 »	2·32 »	2·29 »
Summa	100·0 %	100·0 %	100·0 %	100·0 %	100·0 %

Det förstnämnda slaget, smides- och puddeltackjärn, framställdes år 1912 inom åtta av de femton tackjärnsproducerande länen i kvantiteter växlande från 57 141 ton i Örebro län ned till 463 ton i Älvsborgs län. Tillverkning av bessemertackjärn, som för första gången i denna berättelse redovisas skild från martintackjärntillverkningen, ägde rum inom fem län. De största kvantiteterna, 74 080, resp. 35 329 ton, tillverkades i Kopparbergs, resp. Gävleborgs län. Martintackjärn åter tillverkades inom

elva län, företrädesvis i Örebro län (76 226 ton), Kopparbergs (54 956 ton), Västmanlands (53 691 ton), Värmlands (33 515 ton) och Gävleborgs län (33 380 ton). I samtliga län där tillverkning av bessemertackjärn ägde rum, förekom även tillverkning av martintackjärn. I Kopparbergs län förnämligast samt i Gävleborgs län tillverkades mera bessemer- än martintackjärn, varemot i övriga ifrågavarande län martintackjärnet betydligt övervägde. Aduceringstackjärn framställdes inom fem olika län, men i något större mängd endast inom Örebro län, vars tillverkning uppgick till 19 212 ton. Annat gjuttackjärn slutligen framställdes i tio skilda län med tillverkningskvantiteten växlande mellan 9 492 ton (Värmlands län) och 114 ton (Kronobergs län). Tillverkning av spegeljärn har däremot ej för år 1912 redovisats.

Framställningen av tackjärn på elektrisk väg har under år 1912 vunnit ökad användning. Två nya elektriska masugnar hava, såsom ovan nämnts, påblåsts nämligen vid Hagfors järnverk i Värmland. Också har produktionen, som därjämte i likhet med föregående år fortgått vid Järnkontorets försöksverk i Trollhättan, år 1912 arrenderat av Strömsnäs järnverks aktiebolag, och vid Domnarvets järnverk, mer än tredubblats. Den tillverkade kvantiteten utgjorde nämligen 17 561 ton mot 5 786 ton år 1911. Härav kommo på försöksverket 5 402 ton, på Hagfors järnverk 7 796 ton och på Domnarvet 4 363 ton.

Även tillverkningen av ferrolegeringar på elektrisk väg har under året ökats. Två nya anläggningar med sådan tillverkning hava tillkommit, nämligen vid Vargön i Älvsborgs län och Sandsta i Kopparbergs län. Vid förstnämnda verk har tillverkats kiseljärn och kisel-manganjärn och vid Sandsta kiseljärn. Därjämte har liksom föregående år framställning av kiseljärn ägt rum vid Gullspångs kiselverk, Kortfors stålverk och Domnarvets järnverk, ävensom av kisel-manganjärn vid Trollhättans Elektrothermiska Aktiebolags elektriska smältverk. Tillverkningen av kiseljärn under året utgjorde 5 906 ton med ett värde av 1 137 733 kronor och kisel-manganjärn 997 ton med ett värde av 249 353 kronor. För tillverkningen voro 18 elektriska smältugnar i gång, för vilka den sammanlagda drifftiden utgjorde 3 447 dygn. Den redovisade tillverkningen av kiseljärn och kisel-manganjärn under åren 1908—1912 framgår av följande tablå.

	Kiseljärn.	Kisel-manganjärn.
År 1908.....	1 049 ton	25 ton
» 1909.....	2 550 »	— »
» 1910.....	4 242 »	59 »
» 1911.....	3 828 »	451 »
» 1912.....	5 906 »	997 »

Såsom härav framgår har 1912 års tillverkning av båda ferrolegeringarna varit den största i perioden.

För år 1912 hava jämväl inhämtats uppgifter beträffande den olika användningen av det under året tillverkade tackjärnet (tab. L).

Tab. L. *Användningen av tackjärnstillverkningen år 1912.*

a) kvantitet och värde, i absoluta tal.

L ä n.	För järnverkens eget behov.		För försäljning inom riket.		För export.		Summa.	
	Kvanti- tet i ton.	Värde, kr.	Kvanti- tet i ton.	Värde, kr.	Kvanti- tet i ton.	Värde, kr.	Kvanti- tet i ton.	Värde, kr.
Stockholms län	131	13 066	—	—	17 495	1 487 058	17 626	1 500 124
Uppsala län	16 676	1 414 678	2 604	221 361	9 115	791 115	28 395	2 427 154
Södermanlands län ...	331	21 523	—	—	950	80 758	1 281	102 281
Östergötlands län	18 079	1 340 112	2 106	147 500	1 120	78 400	21 305	1 566 012
Jönköpings län	82	6 948	443	37 660	500	42 392	1 025	87 000
Kronobergs län	—	—	114	6 834	—	—	114	6 834
Kalmar län	345	25 030	10 860	651 652	580	60 750	11 785	737 432
Älvsborgs län	—	—	5 237	366 583	165	13 234	5 402	379 817
Värmlands län.....	42 700	3 182 733	6 573	524 025	11 647	941 784	60 920	4 648 542
Örebro län	74 556	5 398 907	42 302	3 083 346	65 326	5 055 957	182 184	13 538 210
Västmanlands län	31 997	2 632 380	26 117	2 028 911	14 126	1 154 266	72 240	5 815 557
Kopparbergs län	132 585	9 164 072	17 883	1 304 854	19 107	1 579 065	169 575	12 047 991
Gävleborgs län.....	87 630	7 274 513	—	—	13 076	1 076 813	100 706	8 351 326
Västernorrlands län...	17	1 356	—	—	7 137	570 920	7 154	572 276
Norrbottnens län	69	8 300	—	—	20 035	1 600 000	20 104	1 608 300
Summa	405 198	30 483 618	114 239	8 372 726	180 379	14 532 512	699 816	53 388 856

b) kvantitet, i procent av hela tillverkningen.

L ä n.	För järn- verkens eget behov	För försälj- ning inom riket	För export	Summa
Stockholms län	0·02	—	2·50	2·52
Uppsala län	2·99	0·37	1·30	4·06
Södermanlands län	0·04	—	0·14	0·18
Östergötlands län	2·59	0·30	0·16	3·05
Jönköpings län	0·01	0·07	0·07	0·15
Kronobergs län	—	0·02	—	0·02
Kalmar län	0·05	1·55	0·08	1·68
Älvsborgs län	—	0·75	0·02	0·77
Värmlands län.....	6·10	0·94	1·67	8·71
Örebro län	10·65	6·04	9·34	26·03
Västmanlands län	4·57	3·73	2·02	10·32
Kopparbergs län.....	18·95	2·55	2·73	24·23
Gävleborgs län	12·52	—	1·87	14·39
Västernorrlands län	0·00	—	1·02	1·02
Norrbottnens län	0·01	—	2·86	2·87
Summa	57·90	16·32	25·78	100·00

Enligt förestående tabeller användes av det under redogörelseåret tillverkade tackjärnet det största beloppet eller 405 198 ton (57·9 %) av de producerande verken själva för eget behov, under det att 114 239 ton (16·3 %) voro avsedda för försäljning inom riket och 180 379 ton (25·8 %) för export. De resp. värdena för nämnda kvantiteter utgjorde 30 483 618, 8 372 726 och 14 532 512 kronor. Beträffande de särskilda länen tillverkades av det för järnverkens eget behov avsedda tackjärnet, 405 198 ton, de största beloppen inom Kopparbergs, Gävleborgs och Örebro län med resp. 132 585 (32·7 %), 87 630 (21·6 %) och 74 556 ton (18·4 %), representerande med resp. 18·9, 12·5 och 10·7 % likaledes de största procentandelarne av rikets totala tackjärnsproduktion. Den för försäljning inom riket avsedda kvantiteten, 114 239 ton, producerades företrädesvis i Örebro län med 42 302 ton (37 %), Västmanlands län med 26 117 ton (22·9 %) och Kopparbergs län med 17 883 ton (15·7 %) eller av rikets totala tackjärnsproduktion resp. 6·0, 3·7 och 2·6 %. Exporttackjärnet slutligen, 180 379 ton, framställdes företrädesvis i Örebro län med 65 326 ton (36·2 %), Norrbottens län med 20 035 ton (11·1 %), Kopparbergs län med 19 107 ton (10·6 %) och Stockholms län med 17 495 ton (9·7 %), utgörande resp. 9·3, 2·9, 2·7 och 2·5 % av hela rikets tackjärnsproduktion.

I tab. L ingår icke tillverkningen av kiseljärn och kisel-manganjärn. Enligt de avgivna primäruppgifterna användes under redogörelseåret av denna tillverkning 116 ton av de producerande verken själva för eget behov, 445 ton lämnades till försäljning inom riket och 6 342 ton eller största beloppet exporterades.

c) Järnsvampstillverkning.

Tillverkningen av järnsvamp har under året fortgått vid Höganäs reduktionsverk i Malmöhus län, där 1 reduktionsugn varit i verksamhet. Råvara för tillverkningen, som särskilt kommit till användning som beskickningsmaterial vid elektriska ugnar, martinugnar och dylikt, har huvudsakligen varit Gällivara varpmalm, anrikad vid Luleå järnverk till slig med 71 % järn. Den tillverkade kvantiteten utgjorde 3 979 ton med ett värde av 242 719 kronor mot år 1911 3 772 ton med ett värde av 226 320 kronor. För framställningen hava använts Höganäs stenkol, varav förbrukningen utgjorde 4 013 ton med 35 % aska och 1 911 ton med 50 % aska.

d) Framställning av smidbart järn och stål.

Antalet år 1912 begagnade verk för beredande av smidbart järn och stål uppgick enligt tab. 4 till 75, mot 79 år 1911. Förenämnda 75 verk

voro belägna inom femton olika län, av vilka Örebro, Västmanlands och Gävleborgs län räknade vart och ett 11, Uppsala och Kopparbergs vartdera 8, Värmlands 7, Östergötlands 6, Stockholms och Södermanlands vartdera 3, Älvsborgs 2, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Blekinge och Västerbottens län vart och ett 1.

De härdar och andra ugnar, som under redogörelseåret varit använda för omvandling av tackjärn till smidbart järn och stål ävensom av smidesjärn till stål, redovisas jämväl i förberörda tabell, men några hjälpuagnar, såsom räckhärdar och vällugnar m. m. dylikt, äro lika litet där upptagna som rostugnar och varmluftsapparater vid tackjärnstillverkningen.

Antalet använda lancashiresmälthärdar utgjorde 201, fördelade på 10 olika län, antalet franchecomtéhärdar 3 på 3 län, vallonsmälthärdar 21 på 3 län samt härdar för skrotsmältning 8 på 5 län. Sammanlagt begagnades således 233 härdar för färskning och skrotsmältning. För göts framställande användes år 1912 inom 11 särskilda län 100 ugnar, hvarav 20 bessemer-, 66 martin- och 11 degelstålsugnar ävensom 3 elektrostålugnar, av vilka en varit uppställd vid Söderfors i Uppsala län, en vid Kortfors i Örebro län och en vid Gysinge i Gävleborgs län. De under året i bruk varande brännstålsugnarne voro till antalet 5, av vilka två voro belägna i Uppsala län (vid Österby bruk) och två i Värmlands län (vid Munkfors bruk) samt en i Västmanlands län (vid Svanå bruk).

För att erhålla summan av allt smidbart järn och stål äro i tab. 5 sammanförda ovällda såväl smältstycken och råskenor som göt. Det är nämligen endast dessa ovällda mellanprodukter, som omfatta hela summan av smidbart järn och stål, ty utom att dessa såsom sådana delvis exporteras, blir en annan del därav såsom ämnesjärn dels vid järnverken själva använd till manufaktur, dels avyttrad till inhemska mekaniska verkstäder, och då ingendera av dessa delar inom landet omvandlas till sådana produkter, som böra inordnas i berättelsen om bergshanteringen, kan aldrig summan av vällt¹⁾ järn och stål, stång-, fason- och finjärn m. fl. i tab. 6 upptagna produkter giva ett riktigt begrepp om tillverkningsbeloppet av smidbart järn och stål. De år 1912 erhållna mellanprodukterna, däri inberäknat skrotat gjutgods av smidbart järn och stål, utgjordes av:

	Vikt i ton.	Värde i kronor.
Ovällda smältstycken och råskenor	148 828	18 761 062
Ovälld göt	515 313	54 660 948
Blåsstål eller oräckt brännstål	425	111 019

Av förstnämnda tillverkningar eller smältstycken och råskenor utgjordes allra största delen, 138 294 ton eller 92·9 procent, av lancashiresmält-

¹⁾ Såsom vällt har räknats även sådant järn och stål, som med delvis bibehållet framställningsvärme före utvalsningen endast insatts i värmeutjämnings- eller svettningsgropar.

stycken. Inom tio olika län ägde tillverkning härav rum, företrädesvis i Örebro län med 29 452 ton, Västmanlands län med 27 843 ton, Gävleborgs län med 22 728 ton och Östergötlands län med 21 180 ton. Av andra i hård beredda smältstycken, däri även inräknade sådana, av vilka franchecomtéstångjärnet blivit framställt, uppgick årsproduktionen till endast 10 534 ton eller 7·1 procent. Den största kvantiteten härav eller 5 159 ton framställdes i Uppsala län. Under de senast gångna fem åren har tillverkningen av smältstycken och råskenor omfattat följande kvantiteter:

År 1908	152 256 ton
» 1909	120 669 »
» 1910	151 713 »
» 1911	146 722 »
» 1912	148 828 »

Redogörelseåret företer i förhållande till år 1911 en ökning i tillverkningen, uppgående till 2 106 ton eller 1·4 procent.

Det andra slaget av hithörande produkter eller göt utgjordes av 107 254 ton (20·8 procent) bessemergöt, 404 118 ton (78·4 procent) martingöt och 3 941 ton (0·8 procent) degelstålgöt och elektrostålgöt. Härav utgjordes 12 589 ton av skrotat gjutgods, varav största delen eller 12 308 ton martingjutgods. Tillverkningen av göt under vart och ett av åren 1908—1912 inhämtas av nedanstående produktionssiffror, som utvisa kvantiteterna i ton:

År.	Bessemergöt.	Martingöt.	Degel- o. elektrostålgöt.	Summa göt.
1908	81 054	355 394	1 169	437 617
1909	63 351	248 757	927	313 035
1910	97 583	372 451	2 215	472 249
1911	93 853	372 705	4 309	470 867
1912	107 254	404 118	3 941	515 313

Redogörelseåret uppvisar, jämfört med föregående år, tack vare de goda konjunkturerna, en kraftig ökning i tillverkningen av såväl bessemer- som martingöt utgörande 13 401 ton (14·3 %), resp. 31 413 ton (8·4 %). I kvantiteten tillverkad degel- och elektrostålgöt, utgörande 2 656 ton degelstålgöt och 1 285 ton elektrostålgöt har däremot inträtt en minskning av 368 ton. Jämföras siffrorna för samtliga 5 åren 1908—1912, visar det sig, att 1912 års tillverkning af såväl bessemer- som martingöt varit den största under hela perioden.

Bessemergöt framställdes år 1912 endast inom Kopparbergs, Gävleborgs, Örebro, Värmlands och Stockholms län. Tillverkning av martingöt förekom inom elva län; största produktionen hade Kopparbergs län, därefter Västmanlands, Gävleborgs, Örebro och Värmlands län, vilka tillsammans bidrogo med 91 procent av den samfällda produktionen. Degelstålgöt framställdes vid verk belägna i Uppsala, Kopparbergs och Västmanlands län, därav största kvantiteten eller 1 448 ton i Kopparbergs län. Elektrostålgöt slutligen utgjorde 1 236 ton göt och 49 ton skrotat gjutgods, varav tillverkades vid Söderfors i Uppsala län 674 ton, vid Gysinge i Gävleborgs län 398 ton och vid Kortfors i Örebro län 213 ton.

Med de så kallade basiska defosforiseringsmetoderna hava i vårt land år 1912 framställts 307 637 ton i ovan angivna belopp inräknad göt, varav 63 937 ton bessemer- och 238 850 ton martingöt samt 4 850 ton martingjutgods. Bland de järnverk, som tillämpat ifrågavarande metoder, kommer med avseende på tillverkningskvantitetens storlek Domnarvets järnverk i Kopparbergs län i främsta rummet (94 626 ton). Den övriga hit hörande tillverkningen härrör från Fagersta i Västmanlands län (28 761 ton), Degerfors i Örebro län (28 665 ton), Sandviken i Gävleborgs län (25 018 ton), Avesta i Kopparbergs län (18 662 ton), Smedjebacken i Kopparbergs län (17 302 ton), Forsbacka i Gävleborgs län (16 201 ton), Horndal i Kopparbergs län (14 683 ton), Nykroppa i Värmlands län (13 917 ton) och Hofors i Gävleborgs län (13 189 ton) samt Långshyttan i Kopparbergs län, Bångbro i Örebro län, Kockums järnverk i Blekinge län, Hallstahammar i Västmanlands län, Schebo i Stockholms län, Söderfors i Uppsala län, Surahammar i Västmanlands län och Lotorp i Östergötlands län. Angående de med tillhjälp av de basiska metoderna erhållna kvantiteterna göt meddelas nedanstående uppgifter:

År.	Bessemergöt. Ton.	Martingöt. Ton.	Martin- gjutgods. Ton.	Summa. Ton.
1908	42 723	203 465	1 985	248 173
1909	34 325	145 548	2 222	182 095
1910	53 433	222 415	3 526	279 374
1911	52 737	220 532	3 851	277 120
1912	63 937	238 850	4 850	307 637

Såsom härav framgår, är redogörelseårets tillverkning beträffande framställning av göt med de basiska metoderna ej mindre än 30 517 ton större än föregående år. Den fortgående stegringen i produktionen härav beror på det billigare tillverkningssättet och den stora valfriheten i fråga om råmaterial, som tillämpningen av samma metoder medgiva.

Uti tab. 6 redogöres för vällt järn och stål, stång-, fason- och finjärn samt -stål jämte andra grövre tillverkningar af smidesjärn och stål, som, oberäknat i vissa fall omvällningar, direkt framställt av tillförene ej vällda ämnen. Beträffande de principer, enligt vilka en tillverkning ansetts böra sammanställas med stång-, fason- och finjärn samt -stål och därför upptagas i förevarande redogörelse eller såsom hörande till egentlig manufaktur ansetts böra överflyttas till berättelsen angående industrien (före år 1911 fabriker och hantverk) hänvisas till föregående årsberättelser angående bergshantering. I fråga om axlar och somliga andra grovsmiden må emellertid anmärkas, att i de undantagsfall, då dylika tillverkningar möjligen utföras vid mekaniska verkstäder utan egen järntillverkning, desamma bliva redovisade i berättelsen om industrien, varav följer, att här meddelade siffror måhända icke fullt omfatta produktionen i dess helhet.

För lättare överblick av de olika tillverkningar, som i förenämnda tab. 6 finnas specificerade särskilt för varje län, äro i tab. M årsuppgifterna, för så vitt de avse produktionens kvantitet och värde inom hela riket, sammanförda med motsvarande kvantitets-siffror för det närmast förutgångna året, varjämte i skilda kolumner procentiskt angivits varje år 1912 redovisad tillverknings fördelning på de ämnen, välljärn och göt, varav desamma framstälts.

Enligt samma tab. M utvisa 1912 års tillverkningar av smidesjärn och -stål såsom helhet betraktade en avsevärd ökning i jämförelse med föregående år, utgörande ej mindre än 52 869 ton (11·6 %). 1912 har sålunda varit ett gynnsamt år även för hithörande tillverkningar, som vunnit ökad efterfrågan särskilt på grund av den livliga verksamheten inom mekaniska verkstadsindustrien. Vad de särskilda tillverkningarna angår, förete vällda ämnen för export, stångjärn och -stål, ej specificerat fasonjärn och -stål samt axlar någon minskning sedan föregående år, medan alla övriga tillverkningar, oberäknat strips, som för första gången redovisas i denna berättelse och för vilken tillverkning på grund därav uppgifter saknas för föregående år, utvisa ökning. Särskilt framträdande är ökningen för band-, söm- och ej spec. finjärn.

Beträffande förhållandet mellan smidesjärn och -stål tillverkat av välljärn och smidesjärn och -stål tillverkat av göt voro 80·4 % framställda av göt, medan endast 19·6 % framställdes av välljärn. 1911 voro motsvarande procenttal 77·7 och 22·3. Tillverkningen av smidesjärn och -stål av välljärn synes vara stadd i långsam tillbakagång.

Tab. M. *Tillverkningen av smidesjärn och -stål åren 1911 och 1912.*

	Tillverkningsbelopp		Värdet å 1912 års tillverk- ningar.	År 1912 fram- ställdes av	
	år 1911.	år 1912.		väll- järn.	göt.
	T o n.		Kronor.	Procent.	
Vällda ämnen för export (blooms, billets etc.)	16 302	14 557	2 108 502	—	100·0
Stångjärn och -stål	185 181	182 608	28 966 926	41·9	58·1
Ej spec. fasonjärn och -stål	11 762	10 976	1 894 281	—	100·0
Band-, söm- och ej spec. finjärn	63 978	86 194	13 030 522	20·1	79·9
Järnvägsskenor	61	1 475	184 300	—	100·0
Skarvjärn och bottenplåtar	510	1 097	148 100	—	100·0
Balkar och vinkeljärn	9 224	16 446	2 038 188	—	100·0
Ämnesjärn för manufakturering	39 667	45 194	6 270 523	0·5	99·5
Strips	—	10 201	1 457 886	16·2	83·8
Valstråd i ringar	52 185	52 541	7 946 040	5·2	94·8
Tubämnen, ihåliga	14 365	17 917	4 255 462	—	100·0
massiva	29 935	31 146	4 727 956	—	100·0
Grov plåt	22 848	25 560	3 967 798	—	100·0
Järnvägshjulband (tires)	2 889	3 219	663 852	—	100·0
Axlar	2 996	2 833	620 926	—	100·0
Ankare och andra grövre smiden	4 452	7 260	2 161 833	16·3	83·7
Summa	456 355	509 224	80 443 095	19·6	80·4

Den i tab. M först upptagna tillverkningen, vällda blooms och billets för export, framställdes år 1912 inom åtta av rikets län, huvudsakligen i Gävleborgs, Kopparbergs, Örebro, Värmlands och Uppsala län med resp. 4 886, 3 815, 2 139, 2 051 och 1 065 ton.

Stångjärn och -stål framställdes uti femton olika län. Främst bland dessa i avseende på årstillverkningens storlek stodo Gävleborgs, Västmanlands, Örebro och Kopparbergs län med resp. 42 080 (därav 252 ton elektrostål), 35 165, 32 457 (därav 94 ton elektrostål) och 29 197 ton; därefter följde Uppsala län med 13 222 ton och Östergötlands län med 12 691 ton medan för övriga nio län den samfälda tillverkningen steg till 17 796 ton. Med avseende på produktionssiffrans storlek kommer sålunda Kopparbergs län, som år 1911 uppvisade den högsta tillverkningen, år 1912 först i 4:e rummet, eljest är ordningsföljden ändrad endast så tillvida att Uppsala och Östergötlands län hava bytt plats.

Det för ej särskilt specificerat fasonjärn och -stål ovan anförda produktionsbeloppet redovisades från fem olika län, nämligen från Kopparbergs 5 885 ton, Gävleborgs 2 075 ton, Örebro 1 933 ton, Östergötlands 655 ton och Västmanlands län 428 ton.

Beträffande band-, söm- och ej särskilt specificerat finjárn ägnade sig under redogörelseåret sex län åt dylik tillverkning. Främst framstår härvid Kopparbergs län, som, jämfört med föregående år, uppdrivit sin produktion med mer än dubbla beloppet eller från 14 367 ton till 31 517 ton. Beträffande övriga län erhöles 19 418 ton från Örebro län, 11 063 ton från Värmlands, 10 701 ton från Gävleborgs, 7 349 ton från Östergötlands och 6 146 ton från Västmanlands län.

Järnvägsskenor samt skarvjárn och bottenplåtar av götmetall tillverkades liksom föregående år endast i Kopparbergs län med 1 475, resp. 1 097 ton.

Balkar och vinkeljárn tillverkades huvudsakligen i Kopparbergs och Örebro län, för vilka län tillverkningssumman utgjorde sammanlagt 16 190 ton.

Ämnesjárn för manufakturering erhöles från åtta olika län, därvid mer än halva tillverkningskvantiteten eller 25 022 ton från Kopparbergs län, 7 127 ton från Östergötlands län, 5 452 ton från Gävleborgs län samt återstoden, 7 593 ton från Blekinge, Stockholms, Värmlands, Uppsala och Västmanlands län.

Strips framställdes inom fyra olika län, huvudsakligen i Kopparbergs län med 8 808 ton, medan återstoden 1 393 ton tillverkades inom Östergötlands, Gävleborgs och Värmlands län.

Valstråd i ringar tillverkades i sju olika län, företrädesvis i Kopparbergs län med 13 701 ton, Gävleborgs med 11 283 ton, Värmlands med 11 149 ton, Örebro med 10 548 ton och Västmanlands med 5 060 ton. Återstående 800 ton fördelade sig på Östergötlands och Uppsala län.

Av tubämnen, ihåliga och massiva, framställdes under redogörelseåret 20 147 ton (därav 12 123 ton massiva) i Värmlands län, 15 874 ton (därav 9 878 ton ihåliga) i Gävleborgs län, 12 391 ton (massiva) i Västmanlands län, 636 ton (massiva) i Kopparbergs och 15 ton (ihåliga) i Örebro län.

Grov plåt utvalsades vid järnverk belägna inom Kopparbergs, Örebro, Västmanlands och Östergötlands län och utgjorde produktionssiffrorna för resp. län 11 379, 8 445, 5 053 och 683 ton.

Utvalsning av järnvägshjulband (tires) ägde liksom föregående år rum endast i Västmanlands län, för vilket län produktionssiffran för året uppgick till 3 219 ton.

Axlar framställdes inom Västmanlands, Östergötlands, Kopparbergs, Värmlands, Gävleborgs och Örebro län och ankare samt andra grövre smiden inom Värmlands, Västmanlands, Östergötlands och Gävleborgs län till en sammanlagd kvantitet av resp. 2 833 och 7 260 ton.

Om till stångjárn i vidsträckt bemärkelse hänföras ej blott vad här i mera egentlig mening förståtts med stångjárn och -stål, utan även andra grövre tillverkningar av smidesjárn och -stål med undantag av plåt samt hjulband, axlar, ankare och dylika produkter, ställer sig en jämförelse i avseende på tillverkningskvantiteterna härav under vart och ett av åren 1908—1912 så som omstående siffror utvisa:

År 1908	390 957 ton
» 1909	308 823 »
» 1910	431 722 »
» 1911	423 170 »
» 1912	470 352 »

För vinnande av kännedom om förhållandet mellan smitt och valsat stångjärn och -stål har i tab. 7 en uppdelning gjorts, af vilken framgår bland annat att, oberäknat fin- och fasonjärn samt -stål m. m., som framställes uteslutande medelst valsning, år 1912 beretts 26 525 ton stångjärn och -stål i inskränkt bemärkelse medelst smidning och 134 468 ton medelst valsning. I vilket förhållande smidning eller valsning använts under de fem senast gångna åren vid framställande av stångjärn och -stål i inskränkt bemärkelse, framgår av efterföljande siffror:

År.	Stångjärn och -stål, berett medelst	
	smidning.	valsning.
1908	23 173 ton = 14·1 %	140 857 ton = 85·9 %
1909	22 921 » = 16·4 »	116 628 » = 83·6 »
1910	25 525 » = 13·8 »	159 246 » = 86·2 »
1911	24 609 » = 14·8 »	141 780 » = 85·2 »
1912	26 525 » = 16·5 »	134 468 » = 83·5 »

Av denna tablå framgår, att förhållandet mellan smitt och valsat stångjärn under den gångna 5-årsperioden varit nära nog konstant.

Av den för år 1912 angifna kvantiteten smitt stångjärn och -stål hade 18 092 ton (68·2 %) utsmitts av smältstycken, 8 268 ton (31·2 %) av göt och 165 ton (0·6 %) av brännstål. Av den av smältstycken utsmidda kvantiteten 18 092 ton voro 12 171 ton (67·3 %) framställda medelst lancashiresmide, 5 839 (32·3 %) medelst vallonsmide och återstoden 82 ton (0·4 %) medelst annan hårdmetod. Av valsat stångjärn och -stål i inskränkt bemärkelse hade sagda år 49 755 ton (37 %) utvalsats av i hård berett järn och stål, 4 385 ton (3·3 %) av skrotsmältor och garvstycken samt 80 328 ton (59·7 %) av göt.

Smitt stångjärn och -stål framställdes inom fjorton olika län, varibland Uppsala, Kopparbergs, Örebro, Gävleborgs och Västmanlands län intogo främsta rummen med en årstillverkning av resp. 8 484, 4 819, 4 559, 3 533 och 3 325 ton. Medelst valsning berett stångjärn och -stål framställdes åter inom elva län, därvid den huvudsakliga delen av produktionen (85·7 procent) kommer på Västmanlands, Gävleborgs, Örebro, Kopparbergs och Östergötlands län, med resp. 30 761, 26 550, 25 948, 20 262 och 11 751 eller sammanlagt 115 272 ton.

e) **Förbrukningen vid järnverken av träkol, stenkol och koks samt för ståltillverkning av tackjärn och skrot.**

Förbrukningen av träkol vid rikets järnverk har under år 1912 i sin helhet uppgått till 43 219 576 hektoliter, åsatta ett sammanlagt värde av 28 452 622 kronor.

Inom de särskilda länen har järnverkens träkolsförbrukning under redogörelseåret uppgått till:

	Kvantitet. Hektoliter.	Värde. Kronor.	Medelvärde per hektoliter. Kronor.
Stockholms län	1 052 078	725 900	0'69
Uppsala län	2 947 794	1 880 803	0'64
Södermanlands län	186 246	107 465	0'58
Östergötlands län.....	1 746 780	1 153 733	0'66
Jönköpings län	72 683	46 665	0'64
Kronobergs län	12 480	3 190	0'26
Kalmar län	69 115	- 34 385	0'50
Blekinge län	893	530	0'59
Älvsborgs län.....	166 832	134 686	0'81
Skaraborgs län	46 505	38 227	0'82
Värmlands län	3 693 070	2 456 521	0'67
Örebro län	10 312 449	7 254 814	0'70
Västmanlands län	5 248 147	3 664 008	0'70
Kopparbergs län	7 802 409	4 947 978	0'63
Gävleborgs län	8 369 593	5 154 807	0'62
Västernorrlands län	459 069	281 187	0'61
Västerbottens län.....	13 300	6 650	0'50
Norrbottnens län	1 020 133	561 073	0'55
Hela riket	43 219 576	28 452 622	0'66

Såsom härav framgår, har Örebro län att uppvisa den största förbrukningen av träkol, nämligen 10 312 449 hektoliter. Närmast efter detta län komma Gävleborgs med 8 369 593 hektoliter, Kopparbergs med 7 802 409 hektoliter, Västmanlands med 5 248 147 hektoliter, Värmlands med 3 693 070 hektoliter, Uppsala med 2 947 794 hektoliter, Östergötlands med 1 746 780 hektoliter, Stockholms län med 1 052 078 hektoliter och Norrbottens län med 1 020 133 hektoliter.

En sammanfattning av i de statistiska primäruppgifterna för år 1912 meddelade upplysningar angående de förbrukade träkolens beskaffenhet lämnas i tab. N å nästa sida.

Tab. N. *Förbrukningen av olika slag av träkol inom de skilda länen år 1912.*

L ä n.	Träkol av skogsved		Träkol av sågverksribb	
	milkolade.	ugnskolade.	milkolade.	ugnskolade.
	hl.	hl.	hl.	hl.
Stockholms län.....	26 470	130 400	781 408	113 800
Uppsala län.....	1 540 405	—	1 407 389	—
Södermanlands län.....	92 500	—	93 746	—
Östergötlands län.....	1 045 987	—	700 793	—
Jönköpings län.....	870	—	71 813	—
Kronobergs län.....	280	—	12 200	—
Kalmar län.....	61 115	—	8 000	—
Blekinge län.....	—	—	893	—
Älvsborgs län.....	67 063	61 237	38 532	—
Skaraborgs län.....	8 845	18 920	18 740	—
Värmlands län.....	3 133 688	98 000	461 382	—
Örebro län.....	¹⁾ 8 574 721	533 781	1 196 847	7 100
Västmanlands län.....	²⁾ 4 267 043	61 310	809 552	110 242
Kopparbergs län.....	6 030 188	1 113 693	542 917	115 611
Gävleborgs län.....	4 888 634	896 970	2 583 989	—
Västernorrlands län.....	81 021	—	335 048	43 000
Västerbottens län.....	8 160	—	5 140	—
Norrbottnens län.....	629 694	—	390 439	—
Hela riket	30 456 684	2 914 311	9 458 828	389 753
Värde i kronor	20 314 331	1 842 059	6 039 095	257 137

Av de förbrukade träkolen voro sålunda största delen eller 77·2 procent tillverkade av skogsved. Av dessa träkol voro 91·3 procent milkolade; för de av sågverksribb tillverkade träkolen var motsvarande procenttal 96·0 procent.

Med tillhjälp av de meddelade uppgifterna angående värdet å de förbrukade träkolen hava uträknats följande medeltal, vilka angiva medelvärdet i kronor per hektoliter förbrukade träkol av olika slag för hela riket:

	Medelvärde per hektoliter. Kronor.
Träkol af skogsved, milkolade.....	0·67
» » » ugnskolade.....	0·63
» » sågverksribb, milkolade.....	0·64
» » » ugnskolade.....	0·66

¹⁾ Inberäknat 606 814 hl icke specificerade kol med ett värde av 477 563 kr.

²⁾ » 281 000 » » » » » » » » » 171 410 »

Nedanstående sammanställning utvisar kvantitet, sammanlagt värde och medelvärde per hektoliter för vid järnverken förbrukade träkol åren 1908—1912:

År.	Kvantitet.	Värde.	Medelvärde
	Hektoliter.	Kronor.	per hektoliter. Kronor.
1908.....	41 446 647	22 803 067	0·55
1909.....	31 416 118	18 077 457	0·58
1910.....	40 831 596	25 716 281	0·63
1911.....	40 541 332	26 588 864	0·66
1912.....	43 219 576	28 452 622	0·66

Såsom härav framgår, var medelvärdet per hektoliter förbrukade träkol år 1912 detsamma som år 1911.

I och för framställning av tackjärn (oberäknat ferrolegeringar) förbrukades under året inalles 36 297 363 hektoliter träkol. Därav har en relativt obetydlig del (147 343 hl) använts i blandning med koks, huvudsakligen vid Bångbro järnverk, där med sådan blandning tillverkats 5 073 ton tackjärn.

I samband härmed må omnämnas, att vid Degerhamn på Öland, Degerfors' och Domnarvets järnverk framställts inalles 86 853 ton tackjärn med koks utan tillblandning av träkol.

Frånräknas sistnämnda kvantitet, finnes den genomsnittliga träkolsförbrukningen per ton tillverkat tackjärn, inklusive från masugn direkt framställt gjutgods, för riket i dess helhet hava utgjort 59·2 hektoliter.

Järnverkens redovisade förbrukning år 1912 utgjorde av stenkol 359 584 ton och av koks 136 472 ton mot 295 864 ton stenkol och 103 007 ton koks¹⁾ år 1911. Huru förbrukningen härav gestaltar sig inom olika län, framgår av följande tab. O.

Tab. O. Förbrukningen inom de särskilda länen av stenkol och koks år 1912.

L ä n.	Stenkol.	Koks.	L ä n.	Stenkol.	Koks.
	T o n.			T o n.	
Stockholms län	6 712	241	Skaraborgs län	1 073	—
Uppsala län	8 507	271	Värmlands län	34 231	2 901
Södermanlands län	4 215	568	Örebro län	45 091	22 047
Östergötlands län	19 138	1 264	Västmanlands län	61 735	2 965
Jönköpings län	90	130	Kopparbergs län	86 115	74 584
Kronobergs län	—	20	Gävleborgs län	70 845	11 059
Kalmar län.....	1 690	14 826	Västernorrlands län	20	—
Blekinge län	4 258	424	Västerbottens län	—	114
Malmöhus län	5 924	—	Norrbottnens län.....	3 714	—
Älvsborgs län.....	6 226	5 058	Hela riket	359 584	136 472

¹⁾ 1911 års förbrukning, som var angiven i hektoliter, har för vinnande av likformighet reducerats till ton, varvid 12 ½ hl stenkol och 22 ½ hl koks ansetts motsvara 1 ton.

De största kvantiteterna stenkol förbrukades, såsom härav framgår, vid järnverken inom Kopparbergs, Gävleborgs och Västmanlands län med resp. 86 115, 70 845 och 61 735 ton. Största kvantiteterna koks åter förbrukades inom de län, där masugnar för koks enbart voro i gång eller i Kopparbergs, Örebro och Kalmar län, och utgjorde nämnda läns förbrukning härav resp. 74 584, 22 047 och 14 826 ton.

För år 1912 hava uppgifter för första gången inhämtats rörande järnverkens förbrukning av tackjärn och skrot för ståltillverkning. Densamma framgår av följande översikt:

Tab. P. *Förbrukningen av tackjärn och skrot för ståltillverkning inom de särskilda länen år 1912.*

L ä n.	T a c k j ä r n .				S k r o t .			
	Verkens eget.	Köpt svenskt.	Utländskt.	Summa.	Verkens eget.	Köpt svenskt.	Utländskt.	Summa.
	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.
Stockholms län ...	—	150 500	254 000	404 500	245 400	63 350	—	308 750
Uppsala län	7 264 975	1 026 998	—	8 291 973	2 882 002	2 631 353	—	5 513 355
Södermanlands län	—	1 730 000	—	1 730 000	210 000	2 320 000	690 000	3 220 000
Östergötlands län	1 614 000	1 681 600	—	3 295 600	1 839 035	3 700 942	—	5 539 977
Blekinge län	—	569 925	1 478 675	2 048 600	—	1 319 043	4 452 857	5 771 900
Älvsborgs län.....	—	1 709 980	71 224	1 781 204	1 357 992	372 701	—	1 730 693
Värmlands län	38 858 620	1 535 640	392 143	40 786 403	13 002 021	¹⁾ 5 073 341	600 000	18 675 362
Örebro län ²⁾	40 105 565	252 960	354 408	40 712 933	13 953 849	³⁾ 12 069 000	481 000	26 503 849
Västmanlands län	28 000 895	14 307 102	383 300	42 691 297	25 988 741	⁴⁾ 11 157 457	1 358 000	38 504 198
Kopparbergs län...	109 382 014	13 295 750	2 077 000	124 754 764	37 979 323	23 620 161	8 975 000	70 574 484
Gävleborgs län ...	62 857 520	6 585 956	1 380 500	70 823 976	20 400 517	8 494 067	6 906 300	35 800 884
Hela riket	288 083 589	42 846 411	6 391 250	337 321 250	117 858 880	70 821 415	23 463 157	212 143 452

Såsom härav framgår, förbrukades vid järnverken för ståltillverkning 337 321 250 kg tackjärn och 212 143 452 kg skrot. Av tackjärnet utgjordes 288 083 589 kg av tackjärn tillverkats av resp. verk själva, 42 846 411 kg köpt svenskt tackjärn och 6 391 250 kg utländskt tackjärn och av skrotet 117 858 880 kg verkens eget, 70 821 415 köpt svenskt och 23 463 157 kg utländskt. Största förbrukningen av tackjärn förekom i Kopparbergs län med 124 754 764 kg, därefter i Gävleborgs län med 70 823 976 kg, Västmanlands län med 42 691 297 kg, Värmlands län med 40 786 403 kg och Örebro län med 40 712 933 kg. För Örebro län är redovisningen

¹⁾ Därav 3 870 800 kg ej spec. köpt svenskt och utländskt skrot. — ²⁾ För ett verk hava uppgifter ej kunnat erhållas, då i verkets journaler skillnad ej göres mellan vad som användes till järn eller stål. — ³⁾ Därav 11 001 000 kg ej spec. köpt svenskt och utländskt skrot. — ⁴⁾ Därav en mindre del utländskt.

så till vida ofullständig, som för ett verk uppgifter ej kunnat erhållas av den grund att i verkets journaler skillnad ej göres mellan vad som användes till järn eller stål.

Största kvantiteterna eget tackjärn eller resp. 109 382 014, 62 857 520 och 40 105 565 kg förbrukade järnverken i Kopparbergs, Gävleborgs och Örebro län. Av köpt svenskt tackjärn användes de största kvantiteterna i Västmanlands, Kopparbergs och Gävleborgs län eller resp. 14 307 102, 13 295 750 och 6 585 956 kg och av utländskt tackjärn i Kopparbergs, Blekinge och Gävleborgs län med resp. 2 077 000, 1 478 675 och 1 380 500 kg.

Största förbrukningen av skrot förekom i Kopparbergs, Västmanlands och Gävleborgs län med resp. 70 574 484, 38 504 198 och 35 800 884 kg. Järnverken inom Kopparbergs, Västmanlands och Gävleborgs län förbrukade de största kvantiteterna eget skrot eller resp. 37 979 323, 25 988 741 och 20 400 517 kg, inom Kopparbergs, Örebro och Västmanlands län de största kvantiteterna inköpt svenskt skrot eller resp. 23 620 161, 12 069 000 och 11 157 457 kg. För Örebro län utgjordes dock härav ej mindre än 11 001 000 kg och för Värmlands län 3 870 800 kg av ej spec. både köpt svenskt och utländskt skrot. Största förbrukningen av utländskt skrot redovisade Kopparbergs och Gävleborgs län med resp. 8 975 000 och 6 906 300 kg.

B) Andra bergverksprodukter än järnmalm och järn.

a) Malmer.

Ur 40 för vinnande av annan malm än järnmalm år 1912 arbetade gruvor hava, såsom av de i tab. 8 sammanförda uppgifterna kan i detalj inhämtas, uppfordrats 43 817 ton direkt användbar malm av skilda slag till ett sammanlagt värde av 1 078 218 kronor samt 124 640 ton för anrikning avsedd produkt. Anrikning har, enligt tab. 9, ägt rum vid 9 anrikningsverk, därav 6 våtanrikningsverk och 3 kombinerade, huvudsakligen magnetiska och våtanrikningsverk, och hava därvid erhållits 49 091 ton slig, uppskattad till 3 080 266 kronor. Rågodset, varur anrikningsprodukten framställdes, utgjordes av dels 146 851 ton i tab. 9 redovisad malm, dels en i tab. 2 upptagen kvantitet gods om 35 607 ton, innehållande jämväl järnmalm. Anrikningstiden för samtliga anrikningsverk utgjorde 2 313 dygn eller i medeltal 257 dygn för varje verk. Sammanläggas de direkt användbara samt de genom anrikning vunna kvantiteterna av skilda malmslag, erhållas såsom resultat av 1912 års brytning och anrikning följande summor användbar malm:

	Direkt använd- bar malm.	Anrik- nings- produkt.	Summa användbar malm.	
	Ton.	Ton.	Ton.	Kronor.
Silver- och blymalm	237	2 640	2 877	556 497
Kopparmalm	1 975	1 084	3 059	163 056
Manganmalm	388	4 713	5 101	203 360
Zinkmalm	10 335	39 701	50 036	2 922 213
Svavelkis	30 882	953	31 835	313 358

I tab. 8 finnas äfven meddelade fullständiga uppgifter angående kvantiteten brutet berg och malm tillsammans. Då emellertid ur det samtidigt med malmerna lösbrutna gråberget ofta utskräfts flera sorters malm, har det ej varit möjligt att för varje malmslag specifikt angiva den däremot svarande bergmassan. Inalles utgjorde kvantiteten brutet berg och malm 309 830 ton, varur erhållits ovannämnda olika malmslag, som sammanlagda uppgå till ett belopp af 92 908 ton och alltså utgöra 30·0 procent av hela den brutna bergmassan.

För att i någon mån åskådliggöra, huru brytningen av malmer, andra än järnmalm, ökats eller minskats under år 1912 i förhållande till enahanda brytning under vart och ett av närmast föregående fyra år, har kollegium här nedan sammanställt uppgifterna i berörda hänseende för de fem åren 1908—1912 med angivande av kvantiteterna i ton:

	1908.	1909.	1910.	1911.	1912.
Silver- och blymalm	2 058	1 721	2 700	2 999	2 877
Kopparmalm	21 371	9 562	3 638	1 623	3 059
Manganmalm	4 616	5 212	5 752	5 377	5 101
Zinkmalm	40 077	43 760	49 453	51 242	50 036
Svavelkis	29 569	16 104	25 445	30 096	31 835
Grafitmalm	—	—	1 384	—	—
Magnesit	—	—	360	—	—

Enligt tabell 8 utgjorde antalet under året vid gruvorna använda uppdringsschakt, stollar m. m. 32.

Beträffande de brytningsmetoder, som under året varit använda i olika gruvor, meddelas i tabellen detaljerade upplysningar. Liksom vid järn- gruvorna har pallbrytning varit den brytningsmetod, som allmännast förekommit.

Vad beträffar den direkt användbara malmens metallhalt varierade densamma för kopparmalmen mellan 1·74 och 13 procent, för zinkmalmen mellan 38 och 48 procent och för svavelkisen mellan 32 och 42 procent Silver- och blymalmen vid Kallmora silvergruva i Västmanlands län, där nästan hela den redovisade kvantiteten brutits, höll 50 procent bly och 0·035 procent silver. Manganmalmen slutligen, som i direkt användbar form endast utvanns å Spexerydsfältet i Jönköpings län, höll 50 procent mangan.

Rostat zinkblände har framställts vid Åmmebergs rosthytta i Örebro län och Rävåla rosthytta i Kopparbergs län. Kvantiteten härav uppgick till sammanlagt 33 521 900 kg med ett värde av 2 785 966 kronor, och höllo 28 950 000 kg 48·58 procent zink, 645 900 kg 33 procent och 3 926 000 kg 27·48 procent zink.

b) Stenkol och eldfasta leror.

Enligt det i tab. 10 meddelade sammandraget av uppgifterna rörande uppfordringen år 1912 ur rikets stenkolsgruvor användes för densamma nämnda år 14 uppfordringsschakt, därav 2 vid stenkolsfält i Kristianstads län och återstående 12 vid de inom Malmöhus län belägna stenkolsfälten. Totala brytningsmängden eller kvantiteten brutet berg, stenkol och lera utgjorde 634 739 ton, varav 625 748 ton brötos under jord och 8 991 ton i dagbrott. Härur hava erhållits 360 291 ton stenkol av olika kvaliteter samt 135 773 ton eldfast lera och 58 846 ton klinkerlera. Värdet å de erhållna stenkolen har uppgivits till 2 858 908 kronor, å den eldfasta leran till 230 655 kronor och å klinkerleran till 140 880 kronor.

På de i tabellen närmare angivna stenkolssorterna fördelade sig hela summan sålunda:

N:r 1	175 818 ton =	48·8 %.
N:r 2	142 832 » =	39·6 »
N:r 3 (inbegripet flis)	41 641 » =	11·6 »
<hr/>		
Summa		360 291 ton = 100·0 %.

I och för en jämförande översikt av uppfordringarna under de sist förflyttna fem åren meddelas följande kvantitetsuppgifter:

År.	Stenkol. Ton.	Eldfast lera. Ton.	Klinkerlera. Ton.
1908	305 206	148 570	57 668
1909	246 808	108 871	49 069
1910	302 786	140 607	67 252
1911	311 809	145 141	82 511
1912	360 291	135 773	58 846

Brytningen av stenkol år 1912 utvisar, enligt vad förestående siffror ådagalägga, en relativt stark ökning sedan föregående år, utgörande 48 482 ton eller 15·5 procent. Å andra sidan utvisar eldfast lera en minskning sedan föregående år av 9 368 ton eller 6·5 procent; klinkerlera en minskning av 23 665 ton eller 28·7 procent.

Om man med bortseende från den relativt mindre betydande brytningen i dagbrott sammanställer kvantiteten under jord brutet berg med

antalet under jord sysselsatta arbetare erhåller man beträffande arbetseffekten vid stenkolsgruvorna följande relationer:

År.	Brytningsmängd. Ton.	Antal arbetare under jord.	Ton lösbrutet berg per arbetare.
1908	589 223	1 487	396
1909	471 402	1 436	328
1910	593 694	1 450	409
1911	614 971	1 501	410
1912	625 748	1 528	409

c) Fältspat.

Enligt de till kollegium inkomna uppgifterna angående fältspatsbrytningen i riket hava, såsom tab. 11 utvisar, vid 46 under arbete varande brott erhållits inalles 34 305 ton fältspat, vars värde uppskattats till 332 782 kronor, utgörande i genomsnitt 9 kr. 70 öre per ton. Denna redovisning är dock så till vida ofullständig, som för Klintkärens fältspatsbrott i Örebro län, där brytning under året ägt rum, uppgifter ej kunnat erhållas, på grund av att vederbörandes handlingar och journaler rörande brytningen vid eldsvåda gått förlorade. Föregående redogörelseår utgjorde kvantiteten bruten fältspat 36 235 ton, och utvisar 1912 års *redovisade* fältspatsbrytning i jämförelse därmed en minskning av 1 930 ton.

Kvarts har för år 1912 redovisats med en kvantitet av 22 365 ton mot 24 927 ton föregående år och till ett uppskattat värde av 102 926 kronor. De största kvantiteterna 9 612, resp. 7 622 ton erhöles i Stockholms, resp. Älvsborgs län.

Av de åtta olika län, som redovisat fältspatsbrytning för redogörelseåret, hade Stockholms län att uppvisa den största produktionen, uppgående till 14 160 ton. Därefter följde i ordningen Västmanlands län med 7 897 ton, Norrbottens med 3 486 ton, Östergötlands med 3 334 ton, Göteborgs och Bohus med 3 107 ton, Hallands med 1 397 ton, Kopparbergs med 614 ton och Älvsborgs län med 310 ton. Liksom föregående år erhöles största kvantiteten vid något fältspatsbrott uppfordrad fältspat vid Kolsva, beläget inom Bro socken av Västmanlands län, och utgjorde 6 670 ton.

Uppgivna brytningskvantiteter fältspat för de senaste fem åren redovisas här nedan:

År.	Bruten fältspat.			Tillsammans. Ton.
	1.ma. Ton.	2.da. Ton.	Andra kvaliteter. Ton.	
1908	7 252	7 092	3 150	17 494
1909	7 584	8 188	—	15 772
1910	11 476	10 115	—	21 591
1911	15 629	9 612	10 994	36 235
1912	14 350	14 092	5 863	34 305

d) **Metaller.**

Under hänvisning, för närmare detaljers inhämtande, till tab. 12 får kollegium i avseende å hithörande produkter meddela följande översikt.

Guld. Produktionen år 1912 omfattade ett belopp av 30 559 kg med ett angivet värde av 75 910 kronor. Av detta produktionsbelopp erhöles 27 721 kg vid Falu kopparverk och 2 838 kg vid Sala silververk. Guldet vid förstnämnda verk framställdes på våta vägen och vid sistnämnda verk på torra vägen. År 1911 uppgick motsvarande tillverkning till 11 020 kg. Nedanstående siffersammanställning beträffande guldproduktionen anger femårsmedeltal för tiden 1861—1910 samt årssiffror för åren 1908—1912:

År 1861—1865	14 895 kg	År 1901—1905	64 713 kg
» 1866—1870	8 232 »	» 1906—1910	16 924 »
» 1871—1875	5 133 »	» 1908	20 295 »
» 1876—1880	5 776 »	» 1909	14 083 »
» 1881—1885	24 796 »	» 1910	1 846 »
» 1886—1890	77 577 »	» 1911	11 020 »
» 1891—1895	93 895 »	» 1912	30 559 »
» 1896—1900	109 702 »		

Silver. Sammanlagda produktionsbeloppet av silver år 1912 uppgick till 961 723 kg, med ett uppgivet värde av 73 861 kronor. Därav hava 762 160 kg bekommit vid Sala silververk och 199 563 kg vid Falu kopparverk. Den vunna kvantiteten, som med 327 701 kg understiger 1911 års tillverkning, har erhållits på den torra vägen vid Sala silververk och på den våta vägen vid Falu kopparverk. Årsproduktionen i sin helhet utgjorde i genomsnitt under femårsperioderna från och med 1861 samt under vart och ett av åren 1908—1912:

År 1861—1865	1 128 9 kg	År 1901—1905	1 036 8 kg
» 1866—1870	1 185 3 »	» 1906—1910	607 7 »
» 1871—1875	779 9 »	» 1908	630 0 »
» 1876—1880	1 116 9 »	» 1909	511 5 »
» 1881—1885	1 713 0 »	» 1910	30 2 »
» 1886—1890	4 254 2 »	» 1911	1 289 4 »
» 1891—1895	3 478 1 »	» 1912	961 7 »
» 1896—1900	2 110 2 »		

Bly. Den under år 1912 för riket uppnådda kvantiteten erhöles vid Sala silververk och utgjorde 1 072 889 kg frisk- och raffinadbly med ett uppgivet värde av 359 700 kronor. I förhållande till föregående år, vars tillverkningssiffra uppgick till 1 134 221 kg, utvisar år 1912 en minskning i tillverkningen med 61 332 kg.

Under femårsperioderna från och med 1861 samt under vart och ett av åren 1908—1912 omfattade blytillverkningen nedanstående belopp:

År 1861—1865	444 770 kg	År 1901—1905	734 653 kg
» 1866—1870	395 833 »	» 1906—1910	472 802 »
» 1871—1875	53 592 »	» 1908.....	277 371 »
» 1876—1880	71 985 »	» 1909.....	165 588 »
» 1881—1885	269 422 »	» 1910.....	355 436 »
» 1886—1890	274 358 »	» 1911.....	1 134 221 »
» 1891—1895	635 974 »	» 1912..	1 072 889 »
» 1896—1900	1 519 643 »		

Koppar. Koppertillverkningen i riket har under år 1912 som slutprodukt lämnat 3 942 153 kg raffinadkoppar eller 723 732 kg mera än år 1911 och 15 004 kg garkoppar mot 2 772 kg år 1911. Hela tillverkningen av raffinadkoppar, varav 923 533 kg bekommits på torra vägen och 3 018 620 kg på våta vägen, förskriver sig från Hälsingborgs kopparverk, där sedan år 1902 raffinerad dels vid samma verk producerad cementkoppar, dels från Norge importerad bessemererad koppar. Värdet av den framställda raffinadkopparn utgjorde 5 326 910 kronor. Den erhållna kvantiteten garkoppar, vars värde utgjorde 18 755 kronor, har tillverkats av utländsk råvara vid Granefors koppar- och mässingsverk i Blekinge.

Framställningen av gar- och raffinadkoppar har i medeltal under femårsperioderna 1861—1910 samt under vart och ett av åren 1908—1912 omfattat följande kvantiteter:

År 1861—1865	1 731 169 kg	År 1901—1905	601 986 kg
» 1866—1870	2 003 335 »	» 1906—1910	2 215 962 »
» 1871—1875	1 162 358 »	» 1908.....	2 807 792 »
» 1876—1880	925 048 »	» 1909.....	2 374 657 »
» 1881—1885	770 793 »	» 1910.....	3 110 778 »
» 1886—1890	835 298 »	» 1911.....	3 221 193 »
» 1891—1895	479 584 »	» 1912.....	3 957 157 »
» 1896—1900	217 370 »		

Ovan angivna belopp avse koppar, som framställts som slutprodukt av såväl inhemskt som importerat rågods, och hava de belopp, som gälla de sista fem åren 1908—1912, fränsett förenämnda vid Granefors under år 1911 och 1912 tillverkade kvantiteter garkoppar, uteslutande tillverkats vid Hälsingborgs kopparverk.

Zink. Framställningen av zink på elektrisk väg har under år 1912 fortgått vid Trollhättans Elektrothermiska Aktiebolags elektriska smältverk i Älvsborgs län. Som råvara har använts dels zinkmalm från Saxberget

dels importerad zinkmalm. Smältningen försiggick i 11 smältugnar. Den tillverkade kvantiteten utgjorde 3 228 231 kg med uppgivet värde av 1 694 821 kronor och överstiger med 1 104 590 kg 1911 års tillverkning, som utgjorde 2 123 641 kg med ett värde av 1 106 958 kronor.

e) **Diverse bergverksprodukter.**

Kopparvitriol. Tillverkningen härav, som bedrivits endast vid Falu kopparverk, uppgick år 1912 till 870 450 kg och uppskattades till ett värde av 343 650 kronor. 1911 års tillverkning utgjorde endast 320 130 kg, vadan årets tillverkning utvisar en ökning av ej mindre än 550 320 kg. Den tillverkade kvantiteten utgjorde:

År 1908	731 417	kilogram
» 1909	628 050	»
» 1910	19 800	»
» 1911	320 130	»
» 1912	870 450	»

Järnvitriol. Även denna tillverkning förekommer endast vid Falu kopparverk. Dess kvantitet uppgick år 1912 till 335 264 kg med ett värde av 14 036 kronor. Som 1911 års tillverkning utgjorde 155 665 kg, har under redogörelseåret inträtt en ökning i tillverkningen av ej mindre än 179 599 kg. Tillverkningen under år 1912 och närmast föregående år har omfattat följande kvantiteter:

År 1908	277 000	kilogram
» 1909	181 950	»
» 1910	235 950	»
» 1911	155 665	»
» 1912	335 264	»

Alun. Tillverkningen härav, bedriven vid två verk, av vilka Skånska superfosfat- och svavelsyrefabriken i Hälsingborg år 1912 liksom föregående år har att uppvisa det högsta beloppet, omfattar följande kvantiteter:

År 1908	138 157	kilogram
» 1909	132 386	»
» 1910	182 485	»
» 1911	159 227	»
» 1912	144 500	»

varav synes, att för redogörelseåret en minskning i tillverkningen ägt rum med 14 727 kg. Värdet å 1912 års produktion uppgick till 14 450 kronor.

Blyerts. Under redogörelseåret har blyertstillverkning endast bedrivits vid Västanfors grafitverk i Västmanlands län, därvid framstälts en kvantitet av 79 065 kg med ett uppgifvet värde av 9 485 kr. Tillverkningsciffrorna för de senaste fem åren gestalta sig på följande sätt:

År 1908	66 139	kilogram
» 1909	25 853	»
» 1910	48 925	»
» 1911	65 377	»
» 1912	79 065	»

Produktionen under år 1912 företer alltså i förhållande till år 1911 en ökning av 13 688 kg och var den största under nämnda 5-årsperiod.

Dessutom har under året vid Jönköpings, Malmö, Hälsingborgs och Örebro gasverk såsom biprodukt vid gäststillverkning av utländsk råvara framstälts grafit till ett sammanlagt värde av 1 588 kronor.

Brunsten, pulveriserad, har framstälts vid Dunkehallar i Jönköpings län. Tillverkningskvantiteten för år 1912 har uppgivits till 62 000 kg, som uppskattats till ett värde av 4 340 kronor. I jämförelse med år 1911 har redogörelseåret att uppvisa en produktionsökning av 6 000 kg.

C) Arbetskraft.

a) Motorer.

Vid gruvor och anrikningsverk samt fältspatsbrott. För omedelbar gruvdrift och anrikning hava under år 1912 enligt tab. 14, förutom 35 motorer för handkraft och 6 kreatursvandringar, som använts för uppfordring och pumpning, använts 1 134 motorer om 37 512 effektiva hästkrafter, nämligen:

	Antal.	Hästkrafter.
Vattenhjul	41	864
Vattenturbiner	40	1 059
Ångmaskiner	115	6 216
Olje- och gasmotorer	35	571
Elektriska motorer	903	28 802
	Summa 1 134	37 512

Den närmare användningen av dessa motorer framgår av följande översikt:

Motorer.	För omedelbar gruvdrift.						För omedelbar anrikning och brikettering.		Summa.	
	För uppföring och pumpning.		För borrhning.		För andra ändamål.		An-tal.	Häst-krafter.	An-tal.	Häst-krafter.
	An-tal.	Häst-krafter.	An-tal.	Häst-krafter.	An-tal.	Häst-krafter.				
Vattenhjul	38	739	—	—	1	5	2	120	41	864
Vattenturbiner	21	553	2	210	11	171	6	125	40	1 059
Ångmaskiner	79	2 713	10	2 365	22	928	4	210	115	6 216
Olje- och gasmotorer	23	253	5	155	6	63	1	100	35	571
Elektriska motorer	258	8 996	76	6 556	260	4 998	309	8 252	903	28 802
Summa	419	13 254	93	9 286	300	6 165	322	8 807	1 134	37 512

Största angivna drivkraften har förekommit i Kopparbergs (11 347 hkr.), därefter i Örebro (7 373), i Norrbottens (6 982), i Västmanlands (4 540) och i Malmöhus län (2 289 hkr.).

Förutom denna för omedelbar gruvdrift och anrikning använda drivkraft hava dessutom för drivande av elektricitetsgeneratorer särskilt använts 43 motorer om 9 997 hästkrafter, därav:

	Antal.	Hästkrafter.
Vattenturbiner	16	1 282
Ångmaskiner	18	3 440
Ångturbiner	4	4 500
Olje- och gasmotorer	5	775
Summa	43	9 997

Vid järnverken. För omedelbar bruksdrift hava, enligt tab. 15, under år 1912 använts 2 246 motorer om 107 079 effektiva hästkrafter, sålunda fördelade:

	Antal.	Hästkrafter.
Vattenhjul	168	3 970
Vattenturbiner	440	42 794
Ångmaskiner	102	20 224

	Antal.	Hästkrafter.
Ångturbiner	6	910
Olje- och gasmotorer	4	923
Elektriska motorer	1 526	38 258
	Summa 2 246	107 079

Vad beträffar den olika användningen av drivkraften inom skilda län, har största antalet hästkrafter (939) för vattenhjul förekommit i Uppsala län. Största hästkrafttalet för vattenturbiner (10 062) har förekommit i Kopparbergs län; därefter komma Värmlands län med 9 588 och Örebro län med 9 362 hästkrafter. För ångmaskiner kom största hästkrafttalet (12 655) på Kopparbergs län, för ångturbiner (500) på Östergötlands län och för olje- och gasmotorer (900) på Kopparbergs län. Elektriska motorer åter hava använts till största omfattningen i Kopparbergs län (10 901 hkr.) och därefter i Gävleborgs län (9 812 hkr.).

Förutom denna för omedelbar bruksdrift använda drivkraft hava dessutom för drivande av elektricitetsgeneratorer särskilt använts 119 motorer om 22 875 hästkrafter, nämligen:

	Antal.	Hästkrafter.
Vattenturbiner	95	17 612
Ångmaskiner	11	1 540
Ångturbiner	8	2 783
Olje- och gasmotorer	5	940
	Summa 119	22 875

För andra bergverk hava enligt tab. 15 oberäknat en kreatursvandring för omedelbar bruksdrift redovisats 2 vattenhjul om 30 hästkrafter, från vattenturbin 24 hästkrafter, 4 ångmaskiner om 695 hästkrafter och 111 elektriska motorer om 1 304 hästkrafter (därav 55 om 623 hästkrafter i Älvsborgs län och 46 om 493 hästkrafter i Malmöhus län) eller tillsammans 117 motorer om 2 053 hästkrafter.

Förutom dessa för omedelbar bruksdrift avsedda motorer hava dessutom för drivande av elektricitetsgeneratorer särskilt använts 5 motorer om 350 hästkrafter.

För samtliga bergverk, såväl gruvor, anrikningsverk och fältspatsbrott som järnverk och andra bergverk (tab. 14 och 15), uppgick motorernas redovisade sammanlagda hästkrafttal, fördelat på olika slags motorer efter deras huvudsakliga användning, till följande belopp:

Slag av motorer.	Effektiva hästkrafter.	
	För omedelbar drift.	Uteslutande för drivande av elektricitetsgeneratorer.
Vattenhjul	4 864	—
Vattenturbiner	43 877	19 194
Ångmaskiner	27 135	5 030
Ångturbiner	910	7 283
Olje- och gasmotorer	1 494	1 715
Elektriska motorer	68 364	—
Summa	146 644	33 222

Huru motorernas hästkrafttal varit fördelat på de olika länen, visar följande sammandrag:

L ä n.	Vattenhjul.	Vatten- turbiner.	Ångmaskiner.	Ångturbiner.	Olje- och gas- motorer.	Summa.	Elektriska motorer.
Stockholms län	—	149	955	350	302	1 756	595
Uppsala län	989	2 337	1 329	83	22	4 710	1 891
Södermanlands län	50	495	328	—	150	1 023	299
Östergötlands län	266	3 716	445	500	35	4 962	761
Jönköpings län	15	—	35	10	130	190	20
Kronobergs län	44	—	—	—	—	44	—
Kalmar län	20	40	30	—	—	90	—
Blekinge län	—	600	—	—	—	600	30
Kristianstads län	—	—	390	—	—	390	554
Malmöhus län	5	—	3 000	—	—	3 005	1 359
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	12	12	—
Älvsborgs län	—	—	200	—	—	200	1 760
Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—	80
Värmlands län	893	10 131	264	—	13	11 301	2 901
Örebro län	1 042	13 832	918	565	157	16 514	9 371
Västmanlands län	695	9 650	1 706	285	204	12 540	11 822
Kopparbergs län	590	12 746	13 830	400	1 462	29 028	21 741
Gävleborgs län	275	9 295	4 200	1 850	680	16 300	10 419
Västernorrlands län	—	80	35	—	—	115	—
Jämtlands län	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens län	30	—	—	—	—	30	—
Norrbottnens län	—	—	4 500	4 150	42	8 692	4 761
Summa	4 864	63 071	32 165	8 193	3 209	111 502	68 364

Av förestående översikt framgår, att största hästkrafttalet år 1912 för vattenkraft, ångkraft och för olje- och gasmotorer, utnyttjat för såväl omedelbar drift som drivande av elektricitetsgeneratorer, redovisats från Kopparbergs län med 29 028 hästkrafter. Därefter komma Örebro län med 16 514 hästkrafter, Gävleborgs län med 16 300 hästkrafter och Västmanlands län med 12 540 hästkrafter. Största hästkrafttalet för vattenkraft redovisades från Örebro län (14 874), därefter från Kopparbergs län (13 336) och Värmlands län (11 024); för ångkraft från Kopparbergs län (14 230), därefter från Norrbottens län (8 650); för olje- och gasmotorer från Kopparbergs län (1 462). För elektriska motorer slutligen redovisades största hästkrafttalet från Kopparbergs län (21 741).

Förutom denna i tab. 14 och 15 redovisade drivkraft hava slutligen för borning i sjömalms redovisats 30 hästkrafter (1 oljemotor).

b) **Arbetare och utgjorda dagsverken.**

Antalet av de vid bergverksrörelsen i riket år 1912 använda arbetarne utgjorde, enligt tab. 16, inalles 31 921 mot 30 579 år 1911. Antalet under redogörelseåret utgjorda dagsverken uppgick till 8 987 177 eller i medeltal per arbetare 282.

Arbetare och utgjorda dagsverken särskilt vid gruvbrytning, anrikning och brikettering uppgingo till följande antal:

	Arbetare.	Dagsverken.	Dagsverken per arbetare.
vid järnmalsbrytning	9 778	2 673 289	274
» järnmalsanrikning.....	715	185 238	259
» annan malmbrytning.....	894	236 403	264
» annan malmanrikning	372	105 222	283
» brikettering	403	124 333	308
» stenkolsbrytning	2 147	561 778	262
» fältspatsbrytning	349	75 848	217
Summa	14 658	3 962 111	270

Av den till gruvorna och fältspatsbrotten hörande personalen arbetade 5 304 (40 procent) under jord samt 7 864 (60 procent) i dagen, och bland dessa senare voro 2 908 (37 procent) sysselsatta vid dagbrytning.

För första gången i denna berättelse har särskild redovisning lämnats för briketteringsverk beträffande antalet vid dem använda arbetare, varvid uppdelning gjorts mellan arbetare, sysselsatta med briketttillverkning av järnlig och briketttillverkning av purple-ore. För förstnämnda tillverkning användes 356 man, därav största antalet eller 155 man i Örebro län, och för briketttillverkning av purple-ore, vilken tillverkning såsom nämnt förekom vid Hälsingborgs kopparverk, 47 man.

Utom vid gruvbrytning, anrikning och brikettering användes år 1912 för framställning av bergverksprodukter:

	Arbetare.	Dagsverken.	Dagsverken per arbetare.
vid järnverk	16 224	4 710 149	290
» andra bergverk	1 039	314 917	303
	Summa 17 263	5 025 066	291

Fördelade på män och kvinnor utgjorde antalet arbetare vid bergverken 31 755 män och 166 kvinnor. Antalet utgjorda manliga dagsverken uppgingo till 8 953 897 mot 33 280 kvinnliga. Av kvinnorna voro 117 sysselsatta vid järngruvorna. Medelantalet utgjorda dagsverken uppgick för kvinnor till 200 mot 282 för männen.

Endast 2 764 (8·7 procent) av hela det uppgivna arbetareantalet voro under 18 år, nämligen 2 729 män och 35 kvinnor.

Bland de olika länen (se tab. 17) räknade Kopparbergs län den talrikaste arbetarepersonalen, uppgående till 6 768 eller i förhållande till rikssiffran 21·2 procent, av vilka 3 365 hade sysselsättning vid gruvorna och 3 403 vid övriga bergverk. Vid de inom Örebro län belägna gruvorna och bruken användes under året 5 699 arbetare (17·9 procent av rikssiffran), i Västmanlands län uppgick arbetsstyrkan till 3 962 personer (12·4 procent), i Norrbottens län till 3 469 personer (10·9 procent) och i Gävleborgs län 3 143 personer (9·8 procent). De fem nu nämnda länen förfogade sålunda tillsammans över 72 procent eller nära tre fjärdedelar av de vid rikets samtliga bergverk redovisade arbetarne. I vartdera av Värmlands och Malmöhus län uppgick antalet arbetare till mellan 2 000 och 3 000, i Uppsala län till mellan 1 000 och 2 000 samt uti övriga län till mindre än 1 000 i vart och ett, växlande från 863 i Östergötlands till endast 2 i Jämtlands län. Huru antalet utgjorda dagsverken fördelar sig på de skilda länen, framgår av samma tabell 17.

Härjante hava, enligt vad av redogörelserna från Södra bergmästaredistriktet kan inhämtas, för upptagning och rengöring av sjö- och myrmalmer under året använts 1 030 dagsverken, varav 898 i Jönköpings, 128 i Kronobergs och 4 i Kalmar län.

D) Fyndigheters förvärvande och försvar.

a) **Koncessioner.**

Under redogörelseåret har icke någon koncession att i enlighet med lagen den 28 maj 1886 eftersöka och bearbeta stenkolsfyndigheter meddelats.

b) **Mutsedlar.**

Enligt tab. 19 hava under redogörelseåret av vederbörande tjänstemän blivt utfärdade 1 584 mutsedlar, varav 544 å nyupptäckta och 1 040 å förut inmutade fyndigheter. Av hela antalet utfärdade mutsedlar gällde 863, motsvarande 54·5 procent, järnmalm, 492 eller 31·1 procent kopparmalm, 71 eller 4·5 procent silver- och blymalm och 67 eller 4·2 procent zinkmalm samt återstoden övriga i tabellen specificerade malmanledningar.

Då hithörande uppgifter i viss mån kunna tjäna som mätare på den vid skilda tider rådande större eller mindre livaktigheten inom bergsnärings och särskilt gruvdriftens olika branscher, meddelas här nedan en jämförande översikt av förhållandena under sist gångna fem år:

Tab. Q. *Antal utfärdade mutsedlar åren 1908—1912.*

	1908.	1909.	1910.	1911.	1912.
Järnmalm	817	646	680	525	863
Guldmalm	8	5	—	—	—
Silver- och blymalm	74	52	111	43	71
Kopparmalm	350	368	460	142	492
Manganmalm	2	2	15	8	27
Krommalm	20	3	4	—	—
Koboltmalm	2	11	—	20	—
Nickelmalm	10	7	4	3	7
Zinkmalm	61	101	39	105	67
Titanmalm	1	—	—	—	2
Molybdenmalm	1	—	—	2	—
Vismutmalm	—	—	1	—	3
Antimonmalm	2	—	—	—	—
Arsenikmalm	1	9	—	—	—
Svavelkis	12	7	10	6	4
Magnetkis	11	15	27	5	3
Volframalm	—	—	—	—	1
Grafit	—	6	2	6	44
Summa	1 372	1 232	1 353	865	1 584

Antalet under år 1912 utfärdade mutsedlar var, såsom framgår av ovanstående sammanställning, det högsta under åren 1908—1912 och 719 högre än år 1911.

Under året har rörande inmutningsverksamheten genom lag av den 1 juni 1912 stadgats, att inom Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län under tiden intill den 1 oktober 1913 endast för kronans räkning inmut-

ning må ske å kronojord, som ej under ständig besittningsrätt innehaves eller är till boställe anslagen. Denna lag trädde i kraft den 1 oktober 1912, intill vilken dag med enahanda inskränkning i inmutningsrätten gällde lag av den 2 juni 1911. Dessutom har genom Kungl. kungörelsen den 6 juni 1912 stadgats, att kungörelsen den 20 oktober 1899 om begagnande av kronans jordägareandel i gruva med däri genom kungörelsen den 8 juni 1900 gjorda ändringar fortfarande intill den 1 juli 1913 skall lända till efterrättelse.

c) **Tilldelade utmål.**

Uti tab. 20 äro sammanförda uppgifter rörande de utmål, som jämlikt kap. 4 av gruvstadgan under år 1912 blivit lagda, och inhämtas av nämnda tabell, att hela antalet dylika utmål utgjort 86, fördelade på 11 län företrädesvis Kopparbergs (22), Västmanlands (18) samt Stockholms (9), Kalmar (9) och Örebro län (9). Av de lagda utmålen hava 56 eller 65·1 procent avsett enbart järnmalm, 10 eller 11·6 procent kopparmalm samt resten diverse andra malmanledningar. 2 järngruveutmål blevo efter av bergsöverstyrelsen givet tillstånd under året utvidgade.

Under de senaste åren hava tilldelats följande antal utmål:

År 1908	115 utmål
» 1909	82 »
» 1910	110 »
» 1911	53 »
» 1912	86 »

vilket utvisar en ökning sedan sistförflutna året med 33 utmål.

d) **Arbetsskyldighetens fullgörande.**

Rätten till erhållna utmål och koncessionerade områden har under år 1912, såsom tab. 21 närmare utvisar, bevarats i tillsammans 3 520 utmål samt i 15 enligt lagen den 28 maj 1886 koncessionerade områden. Av ifrågavarande antal utmål och koncessionerade områden voro 1 361 (38·5 procent) under vilostånd, och i 166 (4·7 procent) hade arbetsskyldigheten blivit fullgjord genom arbete under föregående år, varemot arbetsskyldigheten fullgjordes genom arbete under året *med* malm- eller stenkolsfångst i 381 (10·8 procent), *utan* malm- eller stenkolsfångst i 234 (6·6 procent), inom angränsande utmål i 867 (24·5 procent) samt genom erläggande av avgift i 526 (14·9 procent) utmål och koncessionsområden. Med hänsyn till fördelningen på olika slag av gruvor tillhörde 2 393 eller 67·7 procent järnmalmsgruvor, 780 eller 22·1 procent andra gruvor samt 362 eller 10·2 procent stenkolsgruvor.

Följande ur de resp. årsredogörelserna hämtade jämförelsesiffror upplysa om hithörande förhållanden under de fem senaste åren:

Utmål och koncessionerade områden:	1908.	1909.	1910.	1911.	1912.
under vilostånd	871	997	1 330	1 335	1 361
med arbetsskyldigheten fullgjord under föregående år.....	276	263	215	207	166
d:o under året <i>med</i> malm- (stenkols-)fångst.....	406	321	362	360	381
d:o d:o <i>utan</i> malm- (stenkols-)fångst	328	270	290	216	234
d:o d:o inom angränsande utmål (område)	768	853	815	900	867
d:o genom erläggande av avgift	689	656	451	503	526
Summa	3 338	3 360	3 463	3 521	3 535

e) Beviljade vilostånd.

Uppgifter angående utmål (inklusive 1 koncessionerat område), för vilka vilostånd eller förlängning därav beviljats att träda i kraft vid redogörelseårets utgång eller från och med den 1 januari 1913, finnas meddelade i tab. 18, och utvisa dessa ett sammanlagt antal av 348. Av de sålunda medgivna vilostånden voro 228 av bergmästarne meddelade, gällande i de flesta eller 183 fall järnmalmfyndigheter och för övrigt fyndigheter, som innehållit zinkmalm (12), kopparmalm (9), grafit (9), arsenikkis (7) samt diverse andra mineral (8). Av bergsöverstyrelsen jämlikt § 44 i gällande gruvstadga beviljade förlängningar av vilostånd utgjorde 120, därav 37, avseende utmål, tillhöriga svenska staten.

Av de ifrågavarande utmålen tillhörde 84 Kopparbergs, 71 Örebro, 59 Västmanlands, 58 Norrbottens, 22 Västernorrlands, 16 Jönköpings, 13 Östergötlands, 9 Västerbottens samt återstoden eller 16 Värmlands, Stockholms, Kalmar, Uppsala och (det enda koncessionerade området) Malmöhus län.

Vilostånd eller förlängningar därav hade för nedan angivna antal utmål (inklusive koncessionerade områden) beviljats att träda i kraft vid utgången av:

År.	Beviljade vilostånd.	Beviljad förlängning av vilostånd.	Summa utmål.
1908	293	38	331
1909	488	53	541
1910	204	40	244
1911	205	65	270
1912	228	120	348

E) Bergverkens fördelning efter ägare.

Uti tab. 22 hava sammanförts och länsvis ordnats de ur primäruppgifterna hämtade upplysningarna angående förekommande olika slag av ägare till gruvor och brott, ur vilka malm, stenkol, leror eller fältspat under redogörelseåret erhållits, ävensom till järnverk och andra bergverk, vilka under året varit i gång. Att antalet i denna tabell upptagna verk icke till fullo överensstämmer med summan av de i föregående tabeller uppgivna verk, förklaras helt naturligt därav, att varje verk här redovisats endast en gång, medan vad beträffar övriga tabeller ett och samma verk på grund av sina särskilda tillverkningar stundom ingår bland uppgifterna till tvenne eller flere skilda tabeller.

Av de i förenämnda tab. 22 upptagna bergverken, utgörande i allt 541, tillhörde 51 eller 9·4 procent ensamma ägare, 342 eller 63·2 procent aktiebolag och 148 eller 27·4 procent andra bolag, varunder bland annat innefattas intressentskap ävensom sådana föreningar av vare sig aktiebolag sinsemellan eller aktiebolag jämte enkla bolag eller enskilda ägare, vilka icke för det ifrågavarande verkets drift bildat särskilt aktiebolag. De olika slagen av bergverk fördelade sig med hänsyn till ägarne på följande sätt:

	Bergverk tillhörande						Summa bergverk.	
	ensamma ägare.		aktiebolag.		andra bolag.		Antal.	%
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.		
Gruvor ¹⁾ samt fältspatsbrott	35	9·00	226	58·10	128	32·90	389	100·0
Järnverk	14	9·86	109	76·76	19	13·38	142	100·0
Andra bergverk	2	20·00	7	70·00	1	10·00	10	100·0
Samtliga bergverk	51	9·42	342	63·22	148	27·36	541	100·0

Härför synes, bland annat, att av gruvorna 58·1 procent och av järnverken 76·8 procent tillhörde aktiebolag. Ett ganska stort antal gruvor, 32·9 procent, ägdes även av andra bolag.

Beträffande bergverkens fördelning efter ägare inom de olika länen meddelas följande översikt, varvid för jämförelses skull motsvarande siffror jämväl för närmast föregående år upptagits:

¹⁾ Inklusive anriknings- och briketteringsverk.

	Antal bergverk, tillhörande						Summa bergverk.	
	ensamma ägare.		aktiebolag.		andra bolag.			
	1911.	1912.	1911.	1912.	1911.	1912.	1911.	1912.
Stockholms stad	—	—	—	—	1	—	1	—
Stockholms län	9	6	16	18	8	9	33	33
Uppsala län	3	3	10	9	18	17	31	29
Södermanlands län	7	2	9	11	1	3	17	16
Östergötlands län	2	1	9	13	1	1	12	15
Jönköpings län	13	14	2	2	—	—	15	16
Kronobergs län	1	1	1	1	—	—	2	2
Kalmar län	—	—	3	3	—	1	3	4
Blekinge län	1	—	1	1	—	—	2	1
Kristianstads län	—	1	2	2	—	—	2	3
Malmöhus län	—	—	9	9	—	—	9	9
Hallands län	—	—	14	10	3	—	17	10
Göteborgs och Bohus län	4	3	12	3	5	—	21	6
Älvsborgs län	6	2	8	8	—	3	14	13
Skaraborgs län	—	—	1	1	—	—	1	1
Värmlands län	1	2	30	26	1	2	32	30
Örebro län	3	4	61	70	40	28	104	102
Västmanlands län	1	2	36	41	23	23	60	66
Kopparbergs län	5	2	51	63	42	51	98	116
Gävleborgs län	—	—	13	12	4	5	17	17
Västernorrlands län	—	4	1	—	—	3	1	7
Jämtlands län	—	—	4	—	—	1	4	1
Västerbottens län	—	—	1	1	—	—	1	1
Norrbottnens län	3	4	37	38	4	1	44	43
Summa	59	51	331	342	151	148	541	541

Ovanstående översikt utvisar, att antalet under redogörelseåret i gång varande bergverk utgjort enahanda antal som föregående år eller 541.

F) Den för bevillning uppskattade inkomsten av bergshanteringen.

Uti tab. 23 finnas sammanförda av bergverksägarna meddelade uppgifter angående beloppen av deras för bevillning uppskattade inkomst av gruvor och andra bergverk. Av denna sammanfattning framgår, att samtliga år 1912 i riket för bevillning uppskattade bergverksägares inkomst av bergverkens drift utgjort 29 824 211 kronor. Detta belopp överstiger med 4 748 883 kronor 1911 års som utgjorde 25 075 328 kronor och var det högsta dittills redovisade. Stegningen är närmast en följd av 1911 års goda konjunkturer på järnmarknaden. Av 1912 års belopp komma på:

Järngruvor (inklusive anriknings- och briketteringsverk)...	22 660 904	kronor
Stenkolsgruvor	442 372	»
Andra gruvor och fältspatsbrott	1 412 217	»
Järnverk	4 859 876	»
Andra bergverk	448 842	»

Den mest inkomstbringande bergverksrörelsen synes, enligt de i tabellen närmare detaljerade uppgifterna, hava bedrivits inom Norrbottens län, där den för bevillning uppskattade inkomsten av förenämnda slag uppgick till sammanlagt 19 166 096 kronor, därav av järngruvor 18 973 536 kronor. Närmast i ordningen följde Örebro län med 2 902 962, Kopparbergs län med 2 734 383 kronor samt därefter Gävleborgs län med 1 336 334 kronor, Västmanlands län med 1 113 946 kronor, Värmlands län med 795 312 kronor, Malmöhus län med 792 592 kronor, Uppsala län med 387 495 kronor och Östergötlands län med 374 819 kronor. För de övriga bergsbruksidkande länen uppgick beloppet sammanlagt till 220 272 kronor.

Stockholm den 30 juli 1913.

Underdånigst

ALFR. LAGERHEIM.

MARTIN JANSSON.

Johan Wallner.

Résumé.

Les lois qui règlent actuellement l'exploitation des mines en Suède sont:

1) le code des mines du 16 mai 1884 (avec les modifications apportées par les lois du 20 octobre 1899, du 5 juillet 1901 et du 12 août 1910) aux termes duquel chaque citoyen suédois est autorisé à réclamer les gisements qui contiennent *a)* les minerais des métaux suivants: or, argent, platine, mercure, plomb, cuivre, fer (à l'exception des minerais de lac et de marais), manganèse, chrome, cobalt, nickel, zinc, étain, titane, molybdène, wolfram, bismuth, antimoine et arsénic, ainsi que *b)* pyrite de fer, pyrite magnétique, graphite, apatite et magnésite, les deux derniers minerais cependant seulement s'ils se trouvent sur des terres du domaine public; toutefois, en vertu de la loi du 1 juin 1912 aucune réclamation de gisements situés dans des terres du domaine public ne peut avoir lieu dans les gouvernements de Norrbotten, de Västerbotten et de Jämtland, sinon pour le compte de l'État.

2) la loi sur la recherche et l'exploitation des houilles, du 28 mai 1886, selon laquelle l'exploitation des mines de houille est soumise à une concession du Gouvernement.

La production des mines de fer en Suède pendant l'année 1912 a augmenté de 548 508 tonnes et a été la plus considérable que l'on ait enregistrée.

La statistique de l'industrie minière pour l'année 1912 fait connaître que l'extraction des divers minerais a donné les quantités et valeurs détaillées ci-après:

	Production en 1912.	Valeur de la production en 1912.
	Tonnes.	Francs.
Minerai de fer.....	6 700 565	68 993 000
Minerai d'argent et de plomb	2 877	774 000
Minerai de cuivre	3 059	227 000
Minerai de zinc	50 036	4 062 000
Minerai de manganèse	5 101	283 000
Pyrite de fer	31 835	435 000

Les minerais de lac et de marais (limonites) étant compris dans les chiffres précités, il faut en déduire une somme de 1 339 tonnes pour avoir la quantité du minerai de roche seul.

En comparant la quantité de roche et de minerai réunis avec le minerai de fer trié, on constatera que la quantité relative de celui-ci a été de 70·8 pour cent.

Du minerai de fer trié, 5 945 394 tonnes se composaient de minerai de première qualité.

Par rapport à la proportion de fer contenu dans le minerai de première qualité on a obtenu les résultats suivants:

Pour cent de fer du minerai de première qualité:	Production.
de 39·5 pour cent	2 664 tonnes
» 40 » » jusqu' à 50 pour cent.....	173 644 »
» 50 » » » 60 » »	1 247 626 »
» 60 » » » 70 » »	4 521 460 »

La proportion de phosphore et de soufre contenu dans le minerai de première qualité ressort des aperçus suivants:

Pour cent de phosphore du minerai de première qualité:	Production.
moins de 0·005 pour cent.....	153 723 tonnes
de 0·005 pour cent jusqu' à 0·01 pour cent	381 055 »
» 0·01 » » » 0·02 » »	90 042 »
» 0·02 » » » 0·03 » »	286 717 »
» 0·03 » » » 0·05 » »	66 273 »
» 0·05 » » » 0·1 » »	103 918 »
» 0·1 » » ou au-dessus	4 863 666 »

Pour cent de soufre du minerai de première qualité:	Production.
moins de 0·005 pour cent	376 199 tonnes
de 0·005 pour cent jusqu' à 0·01 pour cent	227 923 »
» 0·01 » » » 0·02 » »	3 409 410 »
» 0·02 » » » 0·03 » »	192 676 »
» 0·03 » » » 0·05 » »	1 055 011 »
» 0·05 » » » 0·1 » »	430 875 »
» 0·1 » » ou au-dessus	233 986 »
Analyse non faite	19 314 »

La production de fer a fourni, comme résultat principal pour l'année 1912, les quantités et valeurs suivantes:

	Production en 1912.	Différence par rapport à 1911.	Valeur de la production en 1912.
	Tonnes.	Tonnes.	Francs.
Fonte	699 816	+ 65 424	74 211 000
Massiaux et fers bruts en barres	148 828	+ 2 106	26 078 000
Lingots Bessemer.....	107 254	+ 13 401	15 091 000
Lingots Martin	404 118	+ 31 413	59 111 000
Lingots de fusion au creuset et électriques ...	3 941	— 368	1 777 000
Fer et acier en barres	182 608	— 2 573	38 874 000
Fer et acier en bandes, verges, etc.....	86 194	+ 22 216	18 112 000
Fer ébauché.....	45 194	+ 5 527	8 716 000
Fil laminé en boucles (wire-rods)	52 541	+ 356	11 045 000
Ebauches de tubes en acier sans soudure.....	49 063	+ 4 763	12 487 000
Tôles fortes	25 560	+ 2 712	5 515 000

Les hauts-fourneaux ont produit, en moyenne, 5 881 tonnes par fourneau pendant l'année; le temps de production pour chaque haut-fourneau a été, en moyenne, 293 journées; la production moyenne par journée et par haut-fourneau a atteint 20 07 tonnes.

Quant à la production de fonte, 405 198 tonnes en étaient employées par les usines à fer mêmes pour leurs besoins, 114 239 tonnes étaient vendues en Suède et enfin 180 379 tonnes étaient destinées à l'exportation.

Les usines à fer ont consommé, pour la production de fer en entier, 43 219 576 hectolitres de charbon de bois, 359 584 tonnes de houille et 136 472 tonnes de coke et pour la production de lingots 337 321 tonnes de fonte et 212 143 tonnes de ferraille.

A Höganäs, province de Scanie, on a produit de l'éponge de fer. En 1912 cette production s'est élevée à 3 979 tonnes.

Les chiffres indiquant la production des *métaux autres que le fer* se résument ainsi qu'il suit:

	Quantité.	Valeur.
Or	30 6 kg	106 000 francs
Argent.....	961 7 »	103 000 »
Plomb	1 072 889 »	500 000 »
Cuivre.....	3 957 157 »	7 430 000 »
Zinc.....	3 228 231 »	2 356 000 »

Des mines de houille, situées exclusivement dans la province la plus méridionale du royaume, la Scanie, on a extrait, en 1912, une quantité totale de 360 291 tonnes de *houilles*, c'est-à-dire 48 482 tonnes de plus que l'année précédente. La valeur déclarée des houilles était de 3 974 000 francs.

Les gisements *d'argile réfractaire* et *d'argile de »klinker*, qui s'exploitent en combinaison avec la production de la houille, ont donné, en 1912, 135 773 tonnes d'argile réfractaire et 58 846 tonnes d'argile de »klinker». La valeur déclarée de l'argile était en tout de 516 000 francs.

Autres *substances diverses*, produites dans l'industrie minière, pendant l'année 1912, ont été:

	Quantité.	Valeur.
Fer siliceux	5 906 tonnes	1 581 000 francs
Ferro-manganèse siliceux	997 »	347 000 »
Zinc sulfuré.....	33 522 »	3 872 000 »
Feldspath	34 305 »	463 000 »
Quartz.....	22 365 »	143 000 »
Sulfate de cuivre	870 450 kg	478 000 »
Sulfate de fer.....	335 264 »	20 000 »
Alun.....	144 500 »	20 000 »
Plombagine	79 065 »	13 000 »
Pyrolusite réduite en poudre.....	62 000 »	6 000 »

Le nombre des *ouvriers* employés, en 1912, à l'exploitation des mines et usines a été de 31 921, soit 1 342 de plus qu'en 1911. Ces ouvriers se répartissent de la manière suivante:

	Personnel ouvrier.				Totaux.
	Sous terre.		A la surface.		
	Hommes.	Enfants (au-des- sous de 18 ans).	Hommes.	Femmes et enfants (au-des- sous de 18 ans).	
Mines de fer ¹⁾	3 274	37	6 571	1 014	10 896
Autres mines métallifères ²⁾	438	3	705	120	1 266
Mines de houille.....	1 382	146	582	37	2 147
Carrières de feldspath	24	—	272	53	349
Usines à fer.....	—	—	14 792	1 432	16 224
Autres usines	—	—	986	53	1 039
Totaux	5 118	186	23 908	2 709	31 921

Le nombre des *moteurs* directement employés pour le travail pendant l'année 1912, ainsi que leur puissance motrice se font voir par les chiffres suivants:

	Moteurs employés				Totaux.	
	dans les mines et dans les carrières de feldspath. ¹⁾		autres exploita- tions minières.			
	Nombre.	Force de chevaux.	Nombre.	Force de chevaux.	Nombre.	Force de chevaux.
Machines à vapeur	115	6 216	112	21 829	227	28 045
Moteurs à eau	81	1 923	610	46 818	691	48 741
Moteurs à huile et à gaz	35	571	4	923	39	1 494
Moteurs électriques	903	28 802	1 637	39 562	2 540	68 364
Totaux	1 134	37 512	2 363	109 132	²⁾ 3 497	146 644

Le nombre des *permis d'exploitation des mines*, accordés pendant l'année 1912, a été de 1 584, contre 865 en 1911. Les gisements divers ayant fait l'objet de ces concessions étaient:

	Nombre des permis.
Minerai de fer	863
Minerais d'argent et de plomb	71
Minerai de cuivre	492
Minerai de zinc	67
Minerais d'autres substances (nickel, manganèse, pyrite, graphite etc.) ...	91

Total **1 584**

¹⁾ Y compris établissements de l'enrichissement et des briquettes. — ²⁾ Y compris établissements de l'enrichissement. — ³⁾ Ne sont pas compris 42 manèges à colliers et autres moteurs sans force déclarée.

En répartissant les mines et les usines, exploitées pendant l'année 1912, à d'après les différentes catégories des *possesseurs* actuels, on arrive aux résultats suivants:

	Appartenant à:			Nombre total.
	Possesseurs seuls.	Sociétés anonymes.	Autres sociétés.	
Nombre des mines et des carrières de feldspath	35	226	128	389
» » usines à fer.....	14	109	19	142
» » autres usines	2	7	1	10
Totaux	51	342	148	541

Les *revenus nets* résultant de l'exploitation des mines et usines dont les produits sont spécifiés dans le présent rapport comprennent, d'après l'appréciation faite par les autorités de taxation, un montant total de 41 456 000 francs. Cette somme qui constitue un record, résultat de l'activité très vive dans la branche de fer pendant l'année 1911, se décompose comme suit:

Mines de fer	31 499 000 francs
Mines de houille	615 000 »
Autres mines et carrières de feldspath.....	1 963 000 »
Usines à fer.....	6 755 000 »
Autres usines	624 000 »
	Total 41 456 000 francs.

1 Couronne = 1.39 franc; 1 Franc = 0.72 couronne.

TABELLER.

Tab. 1. Uppfordringen ur

I tabellen använda

Malmens karaktär: t = torrsten; e = engående malm; k = kalkig eller blandmalm; b = blod-
es = engående svartmalm; ks = kalkig svartmalm; o. s. v.

Brytningsmetod: D = dagbrott; I = igensättningsbrytning; M = magasinsbrytning; P = pallbryt-

1	2	3	4	5	6	
Gruvor (gruvfält).	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits.	Malmens karaktär.	Under året använd brytningsmetod.	Antal under året använda uppfordrings-schakt, stollar m. m.	Antal månader, var- under gruvan arbetats.	
Stockholms län.						
<i>Börstils socken:</i>						
1 Skedika gruva och Fältgruvan.....	2	s	—	—	—	
2 Kohagsgruvan	1	s	—	—	—	
3 Aspögruvan	1	es	IM	1	12	
4 Hoppgruvan ²⁾	1	s	P	1	5	
<i>Valö socken:</i>						
5 Vigelsbofältet (Pump- och Tammsgruvorna)	2	s	M	2	12	
6 Gamla Rörbergsgruvan	1	s	I	1	12	
<i>Söderby Karls socken:</i>						
7 Brobyggruvan	1	s	T	1	6	
<i>Häverö socken:</i>						
8 Herrängsfältet {	Eknäsgruvan	1	s	D	2	12
	Jacobigruvan	1	s	D	1	12
	Björkgruvan	1	s	P	1	12
9	Summa för Stockholms län	12	—	—	10	—
Uppsala län.						
<i>Lena socken:</i>						
10 Brunna gruva och Brunna Norrgruva.....	2	s	MP	1	12	
<i>Alunda socken:</i>						
11 Maskingruvan	1	ks	—	—	—	
12 Hammarinsgruvan	1	ks	—	—	—	
13 Hargsgruvan	1	ks	—	—	—	
14 Karl Ölsgruvan.....	1	ks	P	1	12	
15 Gamla Ramhälls gruvor.....	1	s	P	1	12	
<i>Dannemora och Films socknar:</i>						
16 Dannemora Norra fält {	Sjöhagsgruvan	1	s	M	1 {	12
	Österlandet	1	s	M		12
	Fischersgruvan	1	s	—	—	—
	Fischer-Rochetsgruvan	1	s	P	1	12
	Kungsgruvan.....	1	s	U	1	1
	Werviersgruvan	1	s	—	—	—
	Sveagruvan	1	s	M	1	11
	Diamantgruvan	1	s	I	1	11

¹⁾ Ur äldre varp, därav genom magnetisk sovring 1 744 ton. — ²⁾ Ej utmålsagd. — ³⁾ Därav genom sovring 6 102 ton, vilka kvantiteter även hänföra sig till de å sid. 66—67 upptagna Dannemora gruvor. — Dannemora gruvor.

järngruvorna år 1912.

beteckningar:

stensmalm; s = svartmalm; bt = blodstensmalm, som är torrsten; st = svartmalm, som är torrsten;

ning i öppna rum; R = rasbrytning; T = takbrytning utan igensättning; U = undersökningsarbete; o. s. v.

7		8		9		10		11		12		13		14		15	
Brutet berg och malm tillsammans.				Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovråd malm.				Värde å denna direkt användbara malm.		Den producerade primamalmens genomsnittshalt av			Erhållen för anrikning lämplig produkt.				
Under jord.		I dagbrott.		Prima.		Andra kvaliteter.				järn.	fosfor.	svavel.					
T o n.								Kronor.		%			Ton.				
—	—	1) {	1 056	—	—	—	—	12 210	54	0·015	0·089	—	1				
—	—		383	—	—	—	—		57	0·015	0·053	—					
—	—		305	—	—	—	—		60	0·015	0·040	—					
—	—		4	—	—	—	—		47	0·005	—	—		2			
4 664	—		2 804	—	10	—	—	28 043	54	0·004	0·033	—	3				
784	—		289	—	—	—	—	2 600	48	0·007	—	—	4				
25 916	—		1 800	—	—	—	—	19 800	60	0·005	0·02	21 623	5				
10 161	—		1 890	—	—	—	—	21 700	60	0·003	0·01	2 148	6				
385	—		36	—	—	—	—	324	54	0·008	0·083	322	7				
—	70 779	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3) { 65 847 900 11 408 4) 7 056	8				
—	36 058	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
12 058	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
53 968	106 837		8 567		10			84 717	—	—	—	109 304	9				
6 221	—		2 221	—	—	—	—	18 882	51	0·008	0·065	4) 3 323	10				
64	—	4) {	203	—	—	—	—	1 930	49	0·012	0·040	—	11				
—	—		103	—	—	—	—	982	49	0·012	0·040	—	12				
—	—		294	—	—	—	—	2 790	49	0·012	0·040	—	13				
7 398	—		3 320	444	—	—	—	31 535	49	0·012	0·040	—	14				
12 908	—		3 939	1 368	—	—	—	37 420	46	0·012	0·11	—	15				
14 639	—	5) {	4 470	6) {	4 667	—	—	40 427	52·1	0·004	0·06	—	16				
1 332	—		235		39	—	—	1 919	50·1	0·004	0·05	—					
—	—		203		—	—	—	1 624	50	0·005	0·10	—					
10 498	—		4 200		808	—	—	34 408	48·5	0·003	0·12	—					
74	—		4		—	—	—	42	45	0·002	0·02	—					
—	—		97		—	—	—	1 018	48·9	0·002	0·04	—					
8 323	—		3 672		393	—	—	39 342	48·9	0·002	0·04	—					
2 443	—		2 080		4	—	—	21 848	55·2	0·002	0·01	—					

magnetisk sovring 57 511 ton. — 4) Ur äldre varp. — 5) Därav ur äldre varp 391 ton och genom magnetisk Därav genom magnetisk sovring 25 ton, vilken kvantitet även hänför sig till de å sid. 66—67 upptagna

1	2	3	4	5	6	
Gruvor (gruvfält).	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits.	Malmens karaktär.	Under året använd brytningsmetod.	Antal under året använda uppförings-schakt, stollar m. m.	Antal månader, varunder gruvan arbetats.	
1 Dannemora Mellanfält	1	s	I	1)	12	
2 Källarskärpningen	1	s	} M	1 {	3	
3 Dannemora Södra fält	1	s			11	
4 Konstängsgruvan	1	s	P	1	10	
5 Summa för Uppsala län	19	—	—	10	—	
Södermanlands län.						
<i>Svärta socken:</i>						
6 Förola gruva	1	s	P	1	12	
<i>Gåsinge socken:</i>						
7 Skottvångs gruva	1	st	P	1	5	
<i>Åkers socken:</i>						
8 Bredsjönäs Sjögruva	1	ks	U	1	7	
<i>Sköldinge socken:</i>						
9 Kantorps gruvfält (Östra, Västra och Nya Kantorpsgruvorna)	3	bs	P	1	12	
10 Ramsta gruvfält (Oskars- och Östra Oskarsgruvorna)	2	s	I	1	12	
11 Vilhelminagruvan	1	s	P	1	9	
12 Skalundagruvan	1	s	P	1	12	
13 Junogruvan	1	bst	P	1	4	
14 Summa för Södermanlands län	11	—	—	8	—	
Östergötlands län.						
<i>Skällviks socken:</i>						
15 Nartorps gruvor (Hoppes schakt)	1	s	P	1	12	
16 Summa för Östergötlands län	1	—	—	1	—	
Jönköpings län.						
<i>Månsarps socken:</i>						
17 Taberg	Storgruvan	1	es	D	—	1
	Norra gruvan	1	es	D	—	1
	Eckersholms allm. gruva	1	es	D	—	1
	Unnaryds allm. gruva	1	es	D	—	1
	Brångruvan	1	es	D	—	1
	Kåperydsgruvan	1	es	D	—	1
	Brätångsgruvan	1	es	D	—	1
	Lerbäcksgruvan	1	es	D	—	1
	Dalgruvan	1	es	D	—	1
	Barongruvan	1	es	D	—	1
Ingenjörsgruvan	1	es	D	—	1	
Georgsgruvan	1	es	D	—	1	
18 Summa för Jönköpings län	12	—	—	—	—	

1) Schakt gemensamt med Diamantgruvan. — 2) Se anm. 5, sid. 64—65. — 3) Se anm. 6, sid. 64—65.

— 6) Malmen består av en blandning av ca 2/3 svartmalm och 1/3 blodsten. — 7) Genom försvarsarbete er-

7	8	9	10	11	12	13	14	15		
Brutet berg och malm tillsammans.		Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovråd malm.		Värde å denna direkt användbara malm.	Den producerade primamalmens genomsnittshalt av			Erhållen för anrikning lämplig produkt.		
Under jord.	I dagbrott.	Prima.	Andra kvaliteter.		järn.	fosfor.	svavel.			
T o n.				Kronor.	%			Ton.		
25 122	—	2) { 18 421 — 6 605 2 664	3) { 963 123 2 060 27	212 758	53·2	0·003	0·04	—	1	
493	—			390	—	—	—	—	—	2
20 006	—			56 283	54·3	0·003	0·13	—	—	3
3 994	—			21 339	39·5	0·004	0·07	—	—	4
113 515	—	52 731	10 896	524 937	—	—	—	3 323	5	
235	—	149	—	1 192	50	0·012	0·150	—	6	
2 058	—	1 375	—	6 875	44	0·04	0·03	—	7	
2 144	—	716	—	7 160	45	0·04	0·14	—	8	
39 005	—	4) 21 346	—	234 806	58	0·030	0·007	12 866	9	
3 198	—	5) 2 849	—	28 492	56	0·004	0·014	—	10	
7 397	—	1 797	—	17 968	57	0·024	0·030	3 381	11	
2 201	—	1 614	—	17 757	64	0·040	0·009	416	12	
200	—	6) 125	—	375	53	0·03	—	—	13	
56 438	—	29 971	—	314 625	—	—	—	16 663	14	
800	—	500	—	5 000	52	0·014	0·012	150	15	
800	—	500	—	5 000	—	—	—	150	16	
—	7) { 36 40 36 36 38 40 40 36 36 36 36 36	—	—	—	—	—	—	36	17	
—		—	—	—	—	—	—	40		
—		—	—	—	—	—	—	36		
—		—	—	—	—	—	—	36		
—		—	—	—	—	—	—	38		
—		—	—	—	—	—	—	40		
—		—	—	—	—	—	—	40		
—		—	—	—	—	—	—	36		
—		—	—	—	—	—	—	36		
—		—	—	—	—	—	—	36		
—	—	—	—	—	—	—	36			
—	446	—	—	—	—	—	—	446	18	

— 4) Därav ca 14 942 ton svartmalm och 6 404 ton blodsten. — 5) Därav genom magnetisk sovring 596 ton. hållen malm, som kvarligger på gruvbacken.

1	2	3	4	5	6	
Gruvor (gruvfält).	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits.	Malmens karaktär.	Under året använd brytningsmetod.	Antal under året använda uppfordrings-schakt, stollar m. m.	Antal månader, varunder gruvan arbetats.	
Värmlands län.						
<i>Färnebo socken:</i>						
1 { Persbergs- och Yngshyttefälten	Skärstötégruvan	1	es	M	1 {	12
	Magneten	1	es	P		9
	Storgruvan	1	es	P	1	11
	Norra Alabamagravan	1	es	U	—	8
	Södra Alabamagravan	1	es	R	1	12
2 Långbansfältet	Krangruvan	1	es	P	1	11
	Stor- och Kollegiugruvorna	2	kb	P	5	12
3 Ulriksgruvan	1	kb	P	1	12	
<i>Nordmarks socken:</i>						
4 Tabergs gruvor	1	es	I	1	12	
5 Nordmarks gruvor (Grundsjö-, Brattfors- och Bergsgruvorna)	3	es	MP	1	12	
6 Finnmossegruvor	1	es	MP	2	12	
7 Summa för Värmlands län	15	—	—	14	—	
Örebro län.						
<i>Vintrosa och Tyslinge socknar:</i>						
8 Holmtorpsfältet (Claragravan)	1	s	M	1	12	
<i>Nora socken:</i>						
9 Timansbergsfältet { Kärrgruvan och Varpgruvan	2	s	T	1	12	
10 { Stribergs- och Åsobergsfälten	Stripa-Glifsagravan	1	s	—	1	8
	Övre Kärrgruvan	1	bt	M	1 {	12 {
	Långgruvan	1	s	I		
	Åsobergsgruvan	1	s	M		
		1	b	M		
11 Nybergsfältet	Västra Åsagravan	1	b	M	1	12
	Grindgruvan	1	s	P	1	9
	Kärrgruvan	1	s	P	1	9
	Edvingruvan	1	s	P	1	8
12 Rödbergsfältet: Rödbergsgruvan	1	s	D	—	1 1/2	
13 Lilla Sjögruvan	1	es	P	1	12	
14 Pershyttefältet	Lilla Sjögruvan	1	es	P	1	7
	Vretgruvan	1	bt	P	1	12
15 Fogdhyttefältet (Gamla Klintabergsgruvan)	Storgruvan	1	bt	P	1	12
	Bergsängsfältet (Annebergsgruvan)	1	s	P	1	6 1/2
16 Bergsängsfältet (Annebergsgruvan)	1	s	P	1	12	
<i>Nora och Järnbods socknar:</i>						
17 Klacka och Lerbergs gruvfält (Klacka och Stora Lerbergs gruvor)	2	s	R	2	12	

1) Därav genom magnetisk sovring 6 915 ton grov- och finseparerad malm. — 2) Därav 573 ton över-

— 6) Därav övermalm från föregående år 788 ton.

7	8	9	10	11	12	13	14	15
Brutet berg och malm tillsammans.		Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovrad malm.		Värde å denna direkt användbara malm.	Den producerade primamalmens genomsnittshalt av			Erhållen för anrikning lämplig produkt.
Under jord.	I dagbrott.	Prima.	Andra kvaliteter.		järn.	fosfor.	svavel.	
T o n.				Kronor.	%			Ton.
25 398	—	2) 13 961	345	313 464	55	0'006	0'007	10 926
4 123	—		2 077		50	0'009	0'009	2 449
9 309	—	4 240	—		53	0'002	0'017	5 605
1 966	—	79	—		54	0'009	0'014	268
15 537	—	3) 7 764	—					53
7 348	—	1 375	—		60	0'012	0'014	3 139
19 066	—	1 414	2 481		39 055	60	0'012	0'014
7 735	—	352	1 959	24 347	60	0'006	0'005	502
—	—	—	4) 20	70	—	—	—	—
2 470	—	519	1 365	14 440	55	0'008	0'12	—
15 920	—	5 270	2 330	51 480	50	0'007	0'012	—
27 341	—	14 043	4 701	163 935	58	0'006	0'022	—
136 213	—	51 094	13 201	606 791	—	—	—	31 546
29 087	—	11 223	5) 7 553	122 000	59.7	0'054	0'024	1 569
13 434	—	5 860	1 375	72 022	57.1	0'007	0'009	3 190
—	—	—	—	—	—	—	—	4) 2 791
10 916	—	2 950	—	26 550	55.0	0'008	0'012	4 342
28 731	—	15 739	—	102 304	52.3	0'017	0'011	10 863
5 075	—	3 321	—	21 586				1 566
8 220	—	2 100	—	18 900	59.7	0'019	0'015	3 656
9 961	—	4 000	—	26 000	54.1	0'013	0'020	3 601
2 440	—	980	—	6 370	52.3	0'017	0'011	872
7 913	—	1 170	—	11 700	61.2	0'029	0'005	3 229
—	—	2 270	—	14 755	52.0	0'015	0'006	
2 910	—	464	103	5 155	65	0'007	0'024	902
1 060	—	—	—	—	—	—	—	603
996	—	—	—	—	—	—	—	996
—	93	—	—	—	—	—	—	12
13 054	—	3 630	2 324	44 799	58	0'005	0'02	499
882	—	—	259	1 554	—	—	—	125
12 211	—	6) 6 017	—	36 102	52	0'017	0'013	4 617
11 570	—	3 383	—	20 298	52	0'012	0'015	5 688
2 380	—	410	1 100	6 760	60	0'006	0'09	—
3 381	—	1 636	15	16 360	55	0'004	0'017	—
51 038	—	8 560	—	85 600	59	0'014	0'005	33 585

malm. — 3) Därav 225 ton övermalm. — 4) Ur äldre varp. — 5) Därav genom magnetisk sovring 5 712 ton.

	1	2	3	4	5	6
	Gruvor (gruvfält).	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits.	Malmens karaktär.	Under året använd brytningsmetod.	Antal under året använda uppforderingsstollar m. m.	Antal månader, varunder gruvan arbetats.
<i>Vikers kapellag:</i>						
1	Dalkarlsbergs odalfält och Vasagruvan	2	s	R	1	12
<i>Järnbods socken:</i>						
2	Haggruvefältet { Mellangruvan	1	ks ks	M	1	12
<i>Hjulsjö socken:</i>						
3	Ösjöbergsfältet (Kärr-, Ösjöbergs- och Västra Kolningsbergsgruvorna)	3	st	IM	2	12
4	Rishöjdsbergsfältet (Gamla och Nya Rishöjdsbergsgruvan)	2	st	P	1	12
5	Södra Annenäsgruvan	1	s	—	—	—
6	(Gröndalsgruvan)	1	s	—	—	—
7	Älvgruvan	1	ks	P	1	4 ^{1/2}
<i>Grythyttans socken:</i>						
8	Sikbergsfältet	1	ks	R	1	12
9	Finnbergsfältet	1	es	P	1	12
<i>Hällefors socken:</i>						
10	Stora Sirsjöbergsfältet (Sirsjöbergsgruvan och Sikförsgruvan)	2	es	M	2	12
<i>Ljusnarbergs socken:</i>						
11	Lombergsfältet (Spelgruvan)	1	b	M	1	12
12	Svartviksfältet { Göljegruvan	1	ks	P	1	12
		1	ks	P	1	2
		1	ks	P	1	12
13	Ställbergsfältet { Drottninggruvan	1	ks	M	1	12
		1	ks	M		12
		1	ks	M		7
14	Bastkärnsfältet (Bastkärnsgruvan)	1	s	IM	1	12
15	Sköttgruvefältet (Skött- och Karlgruvorna)	2	ks	I	2	12
16	Stora Mossgruvan	1	ks	R	1	12
17	Toppstånggruvan	1	s	P	1	4
18	Karlgruvan	1	s	P	1	12
<i>Ljusnarbergs och Lindesbergs socknar:</i>						
19	Norra Ställbergsfältet (Kungsgruvan)	1	s	P	1	12
<i>Lindesbergs socken:</i>						
20	Ingelshyttfältet { Östra Kärrgruvan	1	s	P	1	12
		1	s b	P	1	12
21	Stripa odalfält	1	bt	MPT	1	12
22	Gränshyttfältet (Gullblankagruvan och Glittragruvan)	2	st	P	1	12
23	Högbansfältet (Föreningsgruvan)	1	b	P	1	12
24	Krampafältet (Stora Krampagruvan)	1	s	D	—	5
25	Fanthyttfältet (Nybergsgruvan)	1	s	P	1	12
26	Rebodafältet { Gatgruvan	1	st	P	1	3
		1	bt	D	1	3

¹⁾ Därav genom magnetisk sovring 9 972 ton. — ²⁾ Därav ur äldre varp 23 691 ton. — ³⁾ Övermalm
⁶⁾ Ur äldre varp. — ⁷⁾ Därav ur äldre varp 87 ton. — ⁸⁾ Därav ur äldre varp 145 ton. — ⁹⁾ Malmen håller
ton. — ¹¹⁾ Därav genom magnetisk sovring 785 ton. — ¹²⁾ Därav genom magnetisk sovring 11 415 ton. —
86 411 ton. — ¹⁴⁾ Därav ur äldre varp 6 021 ton. — ¹⁵⁾ Därav ur äldre varp 14 957 ton.

7		8		9		10		11		12			13			14			15		
Brutet berg och malm tillsammans.				Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovrad malm.				Värde å denna direkt användbara malm.				Den producerade primamalmens genomsnittshalt av						Erhållen för anrikning: lämplig produkt.			
Under jord.		I dagbrott.		Prima.		Andra kvaliteter.						järn.		fosfor.		svavel.					
T o n.								Kronor.				%						Ton.			
81 071		—		1) 30 312		—		287 964				61·3		0·035		0·010		2) 66 091			1
2 807		—		733		67		6 865				47·8		0·013		0·058		—			} 2
—		—		3) 1 467		3) 783		19 269				49·4		0·005		0·050		—			
4) 41 150		—		6 050		—		65 000				55		0·007		0·025		19 600			3
26 880		—		4 300		—		45 000				54		0·007		0·035		5) 14 600			4
—		—		—		—		—				—		—		—		6) 540			5
—		—		—		—		—				—		—		—		6) 705			6
330		—		75		20		605				66		0·009		0·018		30			7
1 200		—		813		121		9 143				52		0·005		0·02		—			8
3 243		—		796		—		9 552				53		0·015		0·008		1 648			9
30 521		—		4 077		—		48 924				55		0·010		0·010		18 161			10
26 453		—		17 644		—		132 300				61·24		0·112		0·004		6 218			11
11 315		—		1 556		8) { 1 971		28 216				49		0·004		0·010		—			} 12
330		—		44		8) { 149		1 544				49		0·004		0·012		—			
16 720		—		3 032		9) { 929		31 688				52		0·004		0·008		—			} 13
19 327		—		11 210		—		95 285				51		0·007		0·04		—			
46 892		—		29 457		—		250 385				51		0·006		0·02		—			
2 000		—		1 400		—		11 900				51		0·006		0·01		—			
10) 20 476		—		7 712		—		53 984				52		0·007		0·060		—			14
53 220		—		11) 16 841		12) 19 810		267 460				52		0·016		0·035		—			15
18 600		—		17 682		—		106 092				58		0·008		0·004		—			16
716		—		488		—		3 416				66		0·005		0·012		—			17
7 353		—		3 147		—		22 000				55 à 56		0·006 {		0·023— 0·054 }		1 500			18
11 196		—		1 004		—		10 040				50		0·007		0·03		5 312			19
2 169		—		633		—		3 798				55		0·020		0·010		—			} 20
14 591		—		359		—		2 154				55		0·020		0·010		—			
—		—		8 361		—		54 347				52		0·020		0·010		—			} 21
13) 103 411		—		14) 66 445		—		411 959				51·5		0·007		0·015		15) 46 902			
36 360		—		2 676		—		13 808				53		0·011		0·080		30 370			22
5 472		—		1 903		—		11 418				50		0·019		0·022		315			23
—		830		—		—		—				—		—		—		745			24
3 600		—		—		—		—				—		—		—		2 745			25
96		—		45		—		225				55		0·039		0·007		9)			} 26
—		185		45		—		225				50		0·015		0·012		64)			

från föregående år. — 4) Därav med igensättningsbrytning 1 000 ton. — 5) Därav ur äldre varp 600 ton. — även omkring 5 % mangan. — 10) Därav med igensättningsbrytning 8 972 ton och med magasinsbrytning 11 504 ton. — 13) Därav med magasinsbrytning 9 000 ton, med pallbrytning 8 000 ton och med takbrytning utan igensättning

1		2	3	4	5	6					
Gruvor (gruvfält).		Antal gruvor, ur vilka malm erhållits.	Malmens karaktär.	Under året använd brytningsmetod.	Antal under året använda uppförings-schakt, stollar m. m.	Antal månader, varunder gruvan arbetats.					
<i>Ramsbergs socken:</i>											
1	Stråssafältet {	Storgruvan	1	bt	T	1	12				
		Nygruvan	1	bt	M	1	12				
		Liljenbergsgruvan	1	bt	D	1	12				
		—	—	—	—	—					
2	Summa för Örebro län						61	—	—	49	—
Västmanlands län.											
<i>Skinnskattebergs socken:</i>											
3	Riddarhytte odalutnål {	Lerklockan i Morbergsfältet	1	s	I	2	12				
		Bäckegruvan	1	s	D	1	4				
		Herr- och Riddargruvorna	2	bs	D	1	1				
4	Källfallsfältet (Nordstjärne-, Källfalls-, Valdemars- och Grundbergsgruvorna)						4	s	I	1	12
5	Övre Persgruvan						1	s	M	2	12
6	Klockgruvfältet (Stålklockan)						1	s	P	1	11
<i>Norbergs socken:</i>											
7	Risbergsfältet (Bondgruvan)						1	bt	P	1	12
8	Morbergsfältet (Örling- och Morgruvorna)						2	bt	P	2	12
9	Getbacksfältet (Stora Åsgruvan)						1	s	P	1	12
10	Röbergsfältet (Stora och Lilla Östanmossgruvorna)						2	s	D	1	12
11	Kallmorbergsfältet (Kallmorgruvan)						1	s	R	1	12
12	Norbergsfältet (Herr- och Bergsmansgruvorna)						2	bt	M	1	12
13	Klackbergsfältet {	Gröndalsgruvan	1	ks	I	1	12				
		Johannisbergsgruvan	1	ks	IR	1	12				
		Stor- och Lilla Klackgruvorna	2	ks	I	1	12				
14	Nya Kolningsbergsfältet (Stads- och Strandgruvorna)						2	ks	I	1	12
15	Gamla Kolningsbergsfältet (Uddevallagruvan)						1	ks	I	2	12
16	Malmkärra- och Nya Malmkärrgruvorna						2	es	I	1	12
17	Andersbenningsfältet {	Långgruvan	1	s	MP	2	12				
		Skansbergsgruvan	1	s	P	1	10				
18	Karlvagnsfältet {	Tallgruvan	1	bst	P	1	9				
		Björkgruvan	1	bst	M	2	12				
		Grangruvan	1	bst	M	1	12				
		Engruvan	1	bst	U	1	12				
19	Kylsbofältet (Hedvretsgruvan)	Mossbogruvan	1	bst	P	1	12				
			1	bs	U	1	8				
<i>Västansfors socken:</i>											
20	Augustgruvan						1	bt	U	1	3
21	Mariagruvan						1	bt	?)	1	2
22	Västra och Östra Stortäktsgruvorna						2	bst	M	1	12
23	Summa för Västmanlands län						40	—	—	35	—
Kopparbergs län.											
<i>Svärdsjö socken:</i>											
24	Vintjärnsfältet (Östergruvan och Gammalgruvan)						2	s	P	1	12

¹⁾ Ur äldre varp. — ²⁾ Därav ur äldre varp 803 ton. — ³⁾ Därav ur äldre varp 5 560 ton. — ⁴⁾ Genom påbörjande av magasin. — ⁵⁾ Härav 2 500 ton svartmalm och 8 446 ton blodsten. — ⁶⁾ Därav ur äldre varp

7		8		9		10		11		12		13		14		15	
Brutet berg och malm tillsammans.				Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovråd malm.				Värde å denna direkt användbara malm.		Den producerade primamalmens genomsnittshalt av			Erhållen för anrikning lämplig produkt.				
Under jord. I dagbrott.				Prima.		Andra kvaliteter.				järn.	fosfor.	svavel.					
T o n.								Kronor.		%			Ton.				
23 655	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23 272
49 016	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48 960
—	68 182	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	66 218
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1) 14 186
875 429	69 290	314 020	36 579	2 643 381	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	450 897
16 501	—	3 866	—	38 660	55	0·004	0·017	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 925
—	1 187	87	—	870	51	0·006	0·060	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 100
—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
71 596	—	17 106	—	171 060	58	0·005	0·040	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44 450
28 653	—	4 782	—	47 320	63	0·004	0·034	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18 431
3 730	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 730
12 042	—	9 419	—	51 804	53	0·020	0·020	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
46 984	—	34 255	—	164 424	48·2	0·025	0·03	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8 192
22 294	—	8 042	—	68 116	52·0	0·008	0·03	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13 689
—	17 741	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16 267
28 448	—	10 787	1 190	141 594	60·7	0·007	0·013	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15 160
12 774	—	7 303	—	35 054	49·4	0·031	0·026	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 478
21 841	—	13 653	2 172	154 418	50·0	0·003	0·10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 000
18 593	—	8 088	1 314	93 725	53	0·002	0·070	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30 428	—	17 277	2 287	194 888	50·0	0·003	0·04	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 529
8 894	—	5 645	893	239 049	45·0	0·003	0·15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	816
22 572	—	16 667	1 183	—	48·0	0·003	0·08	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 081
3 986	—	2 170	—	19 500	55	0·005	0·03	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21 309	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21 309
16 727	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14 828
6 311	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	727
76 193	—	5 048	—	25 240	45·60	0·007	0·474	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35 533	—	30 303	—	151 515	45·60	0·007	0·474	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81 423
22 132	—	18 566	—	92 830	45·60	0·007	0·474	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 269
1 086	—	200	—	1 000	45·60	0·007	0·474	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
719	—	223	—	1 224	50	0·017	0·012	—	—	—	—	—	—	—	—	—	129
787	—	468	—	2 575	50	0·017	0·012	—	—	—	—	—	—	—	—	—	284
13 639	—	10 946	—	79 900	46	0·005	0·01	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
543 772	18 958	224 901	9 039	1 774 766	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	255 817
23 318	—	7 599	—	37 995	49	0·024	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15 858

magnetisk sovring. — 5) Därav ur äldre varp 3 754 ton. — 6) Därav c:a 60 % blodsten. — 7) Strossing för 140 ton.

	1	2	3	4	5	6
	Gruvor (gruvfält).	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits.	Malmens karaktär.	Under året använd brytningsmetod.	Antal under året använda uppfordrings-schakt, stollar m. m.	Antal månader, var- under gruvan arbetats.
<i>Stora Tuna socken:</i>						
1	Idkerbergsfältet { Voxna-, Bråfalls- och Laxsjögruvorna... Väggruvan.....	3 1	es es	MR P	3 1	12 9
<i>Silvbergs socken:</i>						
2	Hästhagsgruvan	1	es	PM	1	12
3	Bråfallsgruvan	1	es	P	1	12
<i>Sätters socken:</i>						
4	Bispbergsfältet (Stora gruvan)	1	s	R	2	12
5	Sättersfältet (Kungsgruvan och Karl Axelsgruvan)	2	bst	—	—	3
<i>Husby socken:</i>						
6	Rällingsbergsgruvan	1	es	P	1	1
7	Ågruvan	1	es	P	1	12
<i>Garpenbergs socken:</i>						
8	Intrångsgruvan	1	s	U	1	10
<i>Grängärdes socken:</i>						
9	Grängesbergs malmfält: Norra och Södra Grängesbergsfälten (Strandgruvan, Storstensgruvan, Vävspolen, Norra Dobbkärrs- eller Björkgruvan, Stelliogruvan, Rännaregruvan, Gloppgruvan, Södra Dobbkärrs- eller Mossgruvan, Botgärdes- eller Bergsbobrottet, Åbäckshytte- och Saxhyttegruvorna, Norrhytte-, Sunnansjö- och Gonäsbrodden, Prästklacken, Enkullgruvan, Gamla och Nya Västansjöbrodden, Rävvalabrottet, Timmergruvan, Per Danielsgruvan, Klenshytte- och Sju- stjärnebrodden, Storbotten- och Mossåkergruvorna, Malingsbobrottet, Västgöte-Mossgruvan, Stora Ryssgruvan eller Bredsjöbrodden samt Käll- och Lönnfallsgruvorna)	30	bs	DMR	4	12
10	Västra Ormbergsfältet { Pick- och Granlundsgruvorna... Morgruvan	2 1	b b	IM M	1 1	12 12
11	Risbergsfältet { Höga Visangruvan	1	bs	P	1	12
12	Hammar- och Karlgruvorna	1 2	b s	M P	1 1	12 9
<i>Grängärdes och Ludvika socknar:</i>						
13	Björnergsfältet (Långgruvan)	1	ks	R	1	12
<i>Ludvika socken:</i>						
14	Blötbergsfältet { Kalvgruvan	1	s	MR	} 2 {	12
	{ Flygruvan	1	b	M		12
	{ Tvistegruvan	1	b	U		2
15	Fredmundbergsfältet { Kompanigruvan	1	s	P	1	12
	{ Norra Tremangruvan	1	bt	P	1	6
	{ Kärrgruvan och Buskgruvan.....	2	bst	P	2	12
	{ Guldkannegruvan	1	s	U	1	2

¹⁾ Därav genom magnetisk sovring 19 755 ton. — ²⁾ Därav genom magnetisk sovring 250 ton. — ³⁾ Därav ⁵⁾ Därav genom magnetisk sovring 120 672 ton. — ⁶⁾ Genom magnetisk sovring. — ⁷⁾ Den erhållna primärhållande 61,5 % järn och 1,16 % fosfor, och 603 667 ton fosforrik svartmalm, hållande 61,9 % järn och äldre varp 5 510 ton. — ¹⁰⁾ Därav 6 003 ton blodsten och 1 363 ton svartmalm. — ¹¹⁾ Därav genom magnetisk 592 ton svartmalm och 295 ton blodsten.

7		8		9		10		11		12			13			14			15		
Brutet berg och malm tillsammans.				Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovrad malm.				Värde å denna direkt användbara malm.				Den producerade primamalmens genomsnittshalt av						Erhållen för anrikning lämplig produkt.			
Under jord.		I dagbrott.		Prima.		Andra kvaliteter.						järn.		fosfor.		svavel.					
T o n.								Kronor.				%						Ton.			
111 478	—	—	—	1) { 77 632	—	—	—	570 000	61·0	0·75	0·041	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
4 628	—	—	—	269	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10 856	—	—	—	2) { 5 660	258	—	—	39 620	53	0·003	0·003	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
10 698	—	—	—	3 621	—	—	—	25 347	53	0·013	0·005	5 176	—	—	—	—	—	—	—	—	3
18 568	—	—	—	1 867	3) 11 075	—	—	134 953	68·7	0·0045	0·005	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	4) 435	—	—	—	2 175	52	0·013	0·05	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
766	—	—	—	284	625	—	—	9 090	55	0·005	0·008	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
12 684	—	—	—	8 891	—	—	—	88 910	55	0·005	0·008	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
1 560	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
533 250	447 626	5) 753 866	6) 44 917	4 763 800	7) 62·6	7) 0·076	0·010	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
50 618	—	8) 17 629	9) 11 764	261 800	64·3	0·084	0·011	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
17 839	—	9 861	1 923	100 800	61·6	0·20	0·016	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
13 652	—	10) 7 366	1 912	62 900	58·1	1·31	0·006	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
35 575	—	31 434	34	157 300	61·7	0·103	0·007	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
7 217	—	4 817	—	43 300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37 189	—	14 046	11) 9 333	184 300	47·9	0·020	0·026	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
140 771	—	12) { 76 154	—	450 000	57·8	0·62	0·035	37 188	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
26 711	—	19 361	—	175 000	61·5	0·84	0·020	3 542	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
191	—	125	—	1 000	58	0·14	0·021	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14 592	—	7 287	—	40 000	57	1	0·034	3 211	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
2 911	—	1 799	—	8 995	55·0	0·08	0·01	877	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
9 826	—	13) 887	1 562	13 000	57·0	0·090	0·010	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
495	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	467

genom magnetisk sovring 5 702 ton. — 4) Vaskmalm, därav 217 ton blodsten och 218 ton svartmalm. — malmen bestod av 1 769 ton »segmalm», hållande 62·3 % järn och 0·13 % fosfor, 148 430 ton fosforrik blodsten, 1·12 % fosfor. — 8) Därav ur äldre varp 494 ton. — 9) Därav genom magnetisk sovring 11 260 ton och ur sovring 7 911 ton och ur äldre varp 1 081 ton. — 12) Därav genom magnetisk sovring 18 143 ton. — 13) Därav

1		2	3	4	5	6		
Gruvor (gruvfält).		Antal gruvor, ur vilka malm erhållits.	Malmens karak- tär.	Under året använd bryt- nings- metod.	Antal under året använda uppför- drings- schakt, stollar m. m.	Antal månader, var- under gruvan arbetats.		
1	Håksbergfältet {	Grangruvan	1	bst	DM	2	12	
		Vägvisargruvan	1	bst				
		Kusgruvan	1	bst				
		Föreningsgruvan	1	bst				
		2	Finnäsfältet (Vågalsgruvan).....	1	bst	P	1	12
		3	Norra och Södra Ickorbottengruvorna.....	2	bs	P	1	2
4	Iviksfältet {	Segekronan.....	1	bt	P	1	3	
		Grandgruvan (Stollen).....	1	bt	P	1	4	
		Stallgruvan	1	st	P			
		Bernhadus schakt	1	st	—			
5	Lekombergfältet	1	s	MP	1	12		
6	Källbotten- och Lindbomsgruvorna	2	bs	U	2	8		
<i>Norrbärkes socken:</i>								
7	Norra Nybergfältet {	Reutersvärdsgruvan	1	ks	P	1	6	
		Källgruvan	1	ks	P	1	12	
		Vitgruvan	1	ks	DP	1	3	
8	Kärrgruvefältet {	Sagagruvan	1	s	D	—	12	
		Trädgårdsgruvan	1	s	T	1	12	
9	Flogbergfältet (Sturegruvan).....	1	s	T	1	12		
10	Bråthagsfältet (Långgruvan).....	1	s	P	2	12		
11	Siksjöbergsgruvan.....	1	s	P	1	12		
12	Svartbergfältet (Stora Långgruvan).....	1	s	D	—	3		
13	Stollbergfältet (Septi- och Vasselgruvorna).....	2	s	P	1	12		
14	Summa för Kopparbergs län		85	—	—	47	—	
Gävleborgs län:								
<i>Torsdkers socken:</i>								
15	Nyängsfältet (Nyängsgruvan)	1	s	M	2	12		
16	Storstrecksfältet (Afze-, Edske- och Margaretagruvorna).....	3	ks	P	2	12		
17	Summa för Gävleborgs län		4	—	—	4	—	
Västernorrlands län:								
<i>Nättra socken:</i>								
18	Ulvöns gruvfält	4	s	D	—	—		
19	Summa för Västernorrlands län		4	—	—	—	—	
Norrbottnens län:								
<i>Gällivara socken:</i>								
20	Gällivara malmfält {	Kaptenslagret	1	es	IM	3	12	
		Selet	1	es	IP	1	12	
		Vitåfors	1	es	D	1	12	
		Dennewitz	1	es	D	1	12	
		Kung Oskar	1	es	D	2	12	
		Tingvalls Kulle	1	es	M	1	12	
		Uppland	1	es	M	1	12	
		Josefina	1	es	D	1	12	

¹⁾ Vederbörandes över brytningen förda journaler skilja ej mellan brytning från dagbrott och övrig ton. — ⁵⁾ Järnmalmnen håller även 10 % mangan. — ⁶⁾ Gruvorna äro även upptagna i tab. 8. Ur kvantiteten malm. — ⁷⁾ Därav för hela malmfältet ur äldre varp 2 974 ton och genom magnetisk sovring 203 494 ton. — från malmfältet erhållna primamalmnen bestod av 175 604 ton malm, hållande 66.88 % järn, 0.255 % fosfor 559 404 ton malm, hållande 62.63 % järn, 1.071 % fosfor och 0.035 % svavel. — ¹⁰⁾ Därav för hela malm-

7		8		9		10		11		12		13		14		15	
Brutet berg och malm tillsammans.				Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovråd malm.				Värde å denna direkt användbara malm.		Den producerade primamalmens genomsnittshalt av				Erhållen för anrikning lämplig produkt.			
Under jord.	I dagbrott.			Prima.	Andra kvaliteter.					järn.	fosfor.	svavel.					
T o n.						Kronor.				%				Ton.			
200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	
3 920	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 850	1
500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500	
14 894	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14 665	2
13 308	—	—	3 376	—	2 857	40 000	57	0·030	0·010	—	—	—	—	—	—	—	2
918	9 527	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
1 413	—	—	61	—	—	305	51·0	0·04	spår	—	—	—	—	—	—	11 139	3
1 492	—	—	—	—	478	2 390	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 118	4
689	—	—	—	—	269	1 345	—	—	—	—	—	—	—	—	—	508	4
389	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
88 852	—	—	26 193	—	—	89 579	52	0·75	0·0653	—	—	—	—	—	—	62 659	5
1 416	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 416	6
2 534	—	—	188	—	—	2 068	57	0·010	0·015	—	—	—	—	—	—	2 273	7
8 304	—	—	1 810	—	—	19 910	56	0·004	0·018	—	—	—	—	—	—	6 259	7
—	8 726	—	48	—	1 496	6 512	55	0·004	0·017	—	—	—	—	—	—	10 724	8
—	20 752	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18 496	8
2 459	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 746	9
15 395	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14 947	9
5 263	—	—	1 542	—	580	13 400	56	0·006	0·010	—	—	—	—	—	—	1 788	10
14 833	—	—	8 367	—	—	83 670	59	0·001	0·007	—	—	—	—	—	—	2 000	11
—	300	—	—	—	5) 30	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	12
6) —	—	—	5) 1 050	—	—	5 250	41	0·080	0·7	—	—	—	—	—	—	19 421	13
1 262 172	486 931	1 093 525	89 113	7 434 864	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	240 128	14
23 547	—	—	5 164	—	—	51 600	52·5	0·005	0·04	—	—	—	—	—	—	11 499	15
22 710	—	—	4 119	—	—	49 400	61·5	0·004	0·03	—	—	—	—	—	—	7 063	16
46 257	—	9 283	—	101 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18 562	17
—	2 340	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18
—	2 340	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
188 354	—	—	133 140	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24 841	20
37 056	—	—	26 740	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 624	
—	162 437	—	53 977	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52 560	
—	206 288	—	105 781	—	—	—	8)	9)	9)	9)	9)	10)	—	—	—	40 090	
—	685 408	—	400 605	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	74 892	
136 464	—	—	104 414	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13 601	
9 957	—	—	4 192	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 781	
—	151 875	—	72 444	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19 588	

brytning. — 2) Därav ur äldre varp 694 ton. — 3) Därav ur äldre varp 4 865 ton. — 4) Därav ur äldre varp 1 197 brutet berg och malm tillsammans, som redovisats i tab. 8, har erhållits såväl järnmalm som bly- och zink-
5) Värdet å den erhållna primamalmen, upptaget å sid. 79, avser all primamalm från mahnfältet. — 6) Den och 0·033 % svavel, 352 695 ton malm, hållande 65·43 % järn, 0·383 % fosfor och 0·056 % svavel, och fältet genom magnetisk sovring 70 444 ton.

	1	2	3	4	5	6
	Gruvor (gruvfält).	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits.	Malmens karaktär.	Under året använd brytningsmetod.	Antal under året använda uppfördrings-schakt, stollar m. m.	Antal månader, var- under gruvan arbetats.
1	Gällivara malmfält { Skåne..... Välkomman..... Baron..... Hermelin..... Provkrossen..... Diverse arbetsplatser.....	1 1 1 1 — —	es ebs ebs es es es	D D D IR — —	1 1 1 1 — —	12 12 7 12 — —
2	Koskullskullegruvan	1	es	D	2	12
	<i>Juckasjärvi socken:</i>					
3	Kirunavara malmfält (fyndigheterna n:ris 1, 3, 4, 5, 6, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 22, 23, 24, 25, 27, 45 Oscar.....	19	bs	D	—	12
4	Tuolluvara malmfält { Siam..... Emil..... Choulalongkorn..... Gutte.....	1 1 1 1	s s s s	D D D U	1 1 1 1	12 11 12 3
5	Summa för Norrbottens län	36	—	—	20	—
6	Summa för hela riket	300	—	—	198	—

¹⁾ Se anm. 7, sid. 76. — ²⁾ Se anm. 8, sid. 77. — ³⁾ Se anm. 9, sid. 76—77. — ⁴⁾ Se svavel, 2 647 ton 69·50 % järn och 0·064 % fosfor, 335 213 ton 67·33 % järn, 0·24 % fosfor och 0·004 % 2·83 % fosfor och 0·018 % svavel. — ⁵⁾ Dessutom 13 704 ton malmbreccia. — ⁷⁾ Primamalmen utgjordes av 67·04 % järn, 0·057 % fosfor och 0·005 % svavel.

7		8		9		10		11		12		13		14		15			
Brutet berg och malm tillsammans.				Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovråd malm.				Värde å denna direkt användbara malm.				Den producerade primamalmens genomsnittshalt av				Erhållen för anrikning lämplig produkt.			
Under jord.		I dagbrott.		Prima.		Andra kvaliteter.						järn.		fosfor.		svavel.			
T o n.								Kronor.				%				Ton.			
—	116 302	$\left. \begin{array}{l} 74\ 034 \\ 53\ 471 \\ 16\ 569 \\ 41\ 689 \\ 647 \end{array} \right\}$		—		$\left. \begin{array}{l} 8\ 375\ 314 \end{array} \right\}$		$\left. \begin{array}{l} 3) \\ 3) \\ 3) \end{array} \right\}$		$\left. \begin{array}{l} 3) \\ 3) \\ 3) \end{array} \right\}$		$\left. \begin{array}{l} 4) \\ 2\ 589 \\ 92 \\ 3\ 647 \end{array} \right\}$		$\left. \begin{array}{l} 23\ 205 \\ 12\ 736 \\ 11\ 084 \end{array} \right\}$		1			
—	81 326																		
—	35 110																		
53 723	—																		
—	740																		
71 081	—	143 190		74 284		1 400 000		67		0·02		0·10		2					
15 974	453 924	2 822 350		—		20 659 600		5)		5)		5)		3					
56 769	3 065 494	107 559		—		846 500		7)		7)		7)		4					
8 886	151 808	578 264		5 110 712		4 160 802		74 284		31 281 414		—		—		288 330			
3 666 828	5 795 514	5 945 394		233 122		44 771 495		—		—		—		1 415 166		6			

anm. 10, sid. 76—77. — 5) Av primamalmen höllo 65 888 ton 69·58 % järn, 0·027 % fosfor och 0·028 % svavel, 1 808 966 ton 62·11 % järn, 1·74 % fosfor och 0·018 % svavel samt 609 636 ton 57·73 % järn, 48 737 ton malm, hållande 67·79 % järn, 0·009 % fosfor och 0·005 % svavel och 58 822 ton malm, hållande

Tab. 2. Järnmalms anrikning

I tabellen använda

Slag av anrikning: m = magnetiskt, v = våtanriknings-

1	2	3	4	5	6
Anriknings- och briketteringsverk.	Slag av anrikning.	Antal dygn, varunder anrikningsverket varit i gång.	I verket ingående rå-		
			Från nedanstående gruvor (gruvfält).	Vikt.	Genom-
				Ton.	järn.
Stockholms län.					
1 Vigelsbo	m	225	{ Vigelsbo gruva.....	21 623	38
			{ " " , varp	19 475	25
2 Herräng.....	m	301	{ Jacobigruvan.....	470	} 32·5
			{ Eknäsgruvan.....	49 375	
			{ Björkgruvan.....	4 475	
3 Broby.....	m	165	{ Varp	3 050	} 33
			{ Broby-gruvan	3 819	
4 Summa	—	691		102 287	—
Södermanlands län.					
5 Kantorp.....	mv	237	Kantorps gruvfält	12 907	40
6 Summa	—	237		12 907	—
Värmlands län.					
7 Persberg	m	170	{ Alabamagruvan	9 460	} 40·0
			{ Storgruvan	5 438	
			{ Magneten	3 611	
			{ Skärstötén.....	9 469	
8 Långban (Nya anriknings- verket av 1883).....	v	53	{ Krangruvan	139	} 24·5
			{ Långbansfältet	1 477	
9 Summa	—	223		29 594	—
Örebro län.					
10 Timansberg	m	168	Kärr- och Varpgruvorna	5 981	40·3
11 Åsboberg	v	212	{ Kärrgruvan	16 641	} 40·1
			{ Stripa-Glifsgruvan	3 135	
			{ Åsbobergsgruvan	1 992	
12 Pershyttan	mv	240	Nedre Fältet.....	19 597	37·0
13 Klacka—Lerberg	m	289	Klacka Odalfält och Stora Ler- berget	27 153	36·9
14 Dalkarlsberg	mv	301	Odalfältet och Vasagravan	66 091	36·4
15 Slotterberget.....	m	312	Stora Slotterbergsgruvan	⁵⁾ 9 241	38·2
16 Södra hyttan	m	300	Rishöjdsbergsfältet	16 610	32·0
			Ännenäsfältet	540	31·0
17 Bredsjö	m	300	Ösjöbergsfältet	19 500	30·0
			Gröndalsfältet	705	35·0
			Slotterberg	880	36·0
			Sirsjöbergsfältet	18 664	32
18 Sikfors	m	287	Finnbergsfältet	919	33
			Sikbergsfältet	460	35
			Diverse gruvor.....	110	45
19 Lomberget.....	mv	205	Spelgruvan	10 902	44·5

* Utöver i tabellen redovisade kvantiteter, vilka endast avse anrikningsprodukter och briketter, som hos län av kisbränder från Sulitelma i Norge såsom biprodukt vid kopparframställning tillverkats 59 054 ton kronor, varav sedermera tillverkats 58 168 ton briketter till ett värde av 721 290 kronor. Briketteringen på-

¹⁾ Prima slig. — ²⁾ Sekunda slig. — ³⁾ Magnetisk slig. — ⁴⁾ Blodstenslig. — ⁵⁾ Från föregående år

och brikettering år 1912. *)

beteckningar:

mv = kombinerat magnetiskt och våtanrikningsverk.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
gods		Erhållen färdig vara (slig).					Antal dygn, varunder brikettverket varit i gång.	Tillverkade briketter.		
snittshalt av		Vikt.	Värde.	Genomsnittshalt av				Vikt.	Värde.	
fosfor.	svavel.			järn.	fosfor.	svavel.				
%		Ton.	Kronor.	%				Ton.	Kronor.	
0·009 0·02	0·6 0·5	11 400	114 000	65	0·003	0·09	350	11 400	171 400	1
0·003	1·0-0·1									
0·007	0·337	1 585	13 472	60	0·005	0·057	—	—	—	3
—	—	33 425	356 432	—	—	—	712	36 840	603 880	4
0·030	0·010	5 904	59 041	63	0·020	0·010	—	—	—	5
—	—	5 904	59 041	—	—	—	—	—	—	6
0·010	0·025	2 391 1 686 1 229 2 930 27	90 895	60	0·004	0·008	—	—	—	7
0·013	0·017									
—	—	8 603	93 785	—	—	—	—	—	—	9
0·007	0·056	1) 1 303 2) 1 885	11 727 15 056	62·8 62·4	0·004 0·004	0·024 0·078	—	—	—	10
0·017	0·020									
0·025	0·025	4 400 4 200	77 400	62·1 66·7	0·006 0·017	0·008 0·037	—	—	—	12
0·019	0·017									
0·054	0·028	3) 19 692 4) 1 496	196 920 11 968	67·9 64·4	0·012 0·089	0·010 0·295	—	—	—	14
0·008	0·227									
0·025	0·150	6 860	68 600	65·5	0·005	0·050	345	7 533	112 995	16
0·025	0·100									
0·025	0·150	6 390	63 900	64	0·008	0·025	296	7 968	111 552	18
0·025	0·450									
0·011	0·200									
0·050	0·050									
0·050	0·040									
0·020	0·100									
0·010	0·500									
0·12	0·020									

erhållits ur inhemskt material, hava vid Hälsingborgs kopparverks briketteringsverk i Raus socken av Malmö-purple-ore (järnoxid), hållande 61 % järn, 0·008 % fosfor och 0·18 % svavel, till ett värde av 442 905 gick i 339 dygn.

upplagt gods efter skrädning och malmskiljning samt från gamla varp.

1	2	3	4	5	6	
Anriknings- och briketteringsverk.	Slag av anrikning.	Antal dygn, varunder anrikningsverket varit i gång.	I verket ingående rå-			
			Från nedanstående gruvor (gruvfält).	Vikt.	Genom-	
				Ton.	järn.	
1	Guldsmedshyttan	mv	302	Gullblankagruvan..... ¹⁾ 35 607 Krampgruvan..... 1 267 Nybergsgruvan..... 1 484 Mossgruvan..... 876 Kampagruvan..... 369 Magnetgruvan..... 78 Eriksgruvan..... 3 291 Ingels-, Kristkärs-, Våghals- och Ickorbottengruvorna..... 811 Stripagruvan..... 56 236 Stråssa gruvor och varp..... 152 635	48·48	38·2 ⁴ 38·2
2	Stråssa	mv	306			
3	Summa	—	3 222	471 775	—	
Västmanlands län.						
4	Källfallet	mv	285	Källfallsfältet..... 49 322 Bäckgruvan..... 222	45·9 38·5	
5	Uttersberg	m	276	Persgruvan..... 15 109 Stålklockan..... 1 487	50 48	
6	Baggå	mv	250	Östra Älgtorpsgruvan..... 4 500	42	
7	Kallmora	m	223	Kallmoragruvan..... 15 081 Fältgruvan..... 1 776	33·7	
8	Östanmossa	m	278	Östanmossgruvan..... 19 634 Stora Åsgruvan..... 30 828	23·7	
9	Långgruvan (Andersbenning).....	m	233	Långgruvan..... 25 063 Skansbergsgruvan..... 14 828	25·3 26·6	
10	Karlvagnen	mv	300	Tallgruvan..... 727 Björk-, En- och Grangruvorna..... 81 272 Mossbogruvan..... 1 269	38·45	
11	Summa	—	1 845	261 118	—	
Kopparbergs län.						
12	Avesta	—	—	—	—	
13	Vintjärn.....	m	217	Östergruvan..... } 14 088 Gammalgruvan..... }	34·4	
14	Näs.....	—	—	—	—	
15	Blötberget.....	m	290	Guldkannegruvan..... 467 Kalvgruvan..... 37 613 Kompanigruvan..... 3 211	43·6 43·6	
16	Lekomberg	v	88	Flygruvan..... 5 486 Lekombergsgruvan..... 88 852	56·4 41·4	
17	Ickorbotten	mv	48	Varp..... 24 375 Norra och Södra Ickorbottengruvorna..... 10 155	43	
18	Norra Håksberg	mv	92	Norra Håksbergsfältet och varp..... 23 800	35—40	
19	Flogberget.....	mv	246	Sagagruvan..... 17 299 Trädgårdsgruvan..... 1 746 Flogbergsgruvan..... 14 947 Kärrgruvan, varp..... 1 197 Svartviksgruvan, varp..... 62 Bråthagsgruvan..... 3 256 Gubbogruvan..... 5 312 Ålsjögruvan..... 1 241 Varp..... 4 865	32 29	
20	Nyberg	mv	23			
21	Summa	—	1 302	257 972	—	

¹⁾ Härur jämväl svavelkis, se tab. 9. — ²⁾ Briketterna hava tillverkats av slig från diverse gruvor i — ⁴⁾ Produkten bestod av 16 197 ton prima slig, hållande 68 % järn, 0·13 % fosfor och 0·017 % svavel.

7		8		9		10		11		12		13		14		15		16	
gods				Erhållen färdig vara (slig).								Antal dygn, varunder briketter varit i gång.		Tillverkade briketter.					
snittshalt av				Vikt.		Värde.		Genomsnittshalt av						Vikt.		Värde.			
fosfor.		svavel.						järn.		fosfor.								svavel.	
%		%		Ton.		Kronor.		%						Ton.		Kronor.			
0·009	3·115			24 936		257 589		69·42	0·006	0·564			362		23 087		319 293		1
0·012	0·019			24 483		267 599		66·87	0·007	0·013			—		10 632		147 041		2
0·011	0·058			67 757		474 299		66·8	0·006	0·047			353		67 937		849 213		
—	—			200 561		1 753 254		—	—	—			1 716		128 583		1 711 484		3
0·005	0·218			30 131		301 310		65·5	0·003	0·064			294		17 997		269 955		4
0·008	0·236			114		1 140		66·1	0·006	0·085			—		—		—		
0·004	0·060			11 325		124 575		67	0·004	0·100			329	}	8 083		129 328		5
0·003	0·020			976		10 736		63	0·003	0·010					732		11 552		—
0·018	0·010			2 500		25 000		60	0·020	0·010			—		—		—		6
0·007	0·02			8 617		94 787		61·0	0·005	0·02			—		—		—		7
0·009	0·02			15 236		151 903		63·5	0·006	0·02			349		13 060		185 060		8
0·006	0·03			8 898		88 975		60·3	0·004	0·008			283	}	10 168		137 270		9
0·003	0·35			5 663		56 633		61·0	0·002	0·03					—		—		
0·007	0·474			32 748		261 984		65·39	0·002	spår			—		—		—		10
—	—			116 208		1 117 043		—	—	—			1 255		50 030		733 165		11
—	—			—		—		—	—	—			177		2) 7 370		124 521		12
—	—			4 799		47 990		63	—	—			—		—		—		13
—	—			—		—		—	—	—			170		3) 5 782		92 512		14
0·60	0·026			185		1 400		68	0·13	0·017			—		—		—		15
0·60	0·026			4) 24 157		185 000		4)	4)	4)			—		—		—		15
0·59	0·019			4 233		30 000		64	0·61	0·020			—		—		—		16
0·95	0·0639			41 574		187 083		64	0·25	0·0258			—		—		—		16
0·15	0·40			4 249		39 000		65	0·037	0·060			—		—		—		17
0·070	0·01			9 500		95 000		66·5	0·020	0·01			—		—		—		18
0·090											0·030					—		—	
0·010	0·500			16 599		196 046		61·86	0·004	0·016			343		16 796		267 531		19
0·004	0·090			1 165		12 815		65·5	0·004	0·065			—		—		—		20
—	—			106 461		794 334		—	—	—			690		29 948		484 564		21

Örebro och Västmanlands län. — 2) Briketterna hava tillverkats av slig från Långgruvan i Västmanlands län. och 7 960 ton sekunda slig, hållande 60·4 % järn, 0·34 % fosfor och 0·26 % svavel.

	1	2	3	4	5	6
	Anriknings- och briketteringsverk.	Slag av anrikning.	Antal dygn, varunder anrikningsverket varit i gång.	I verket ingående rå-		
				Från nedanstående gruvor (gruvfält).	Vikt.	Genom-
					Ton.	järn.
	Gävleborgs län.					
1	Långnäs.....	m	298	{Nyängsgruvan	19 158	38·0
2	Högbo	—	—		{Storstrecksfältet	4 967
3	Summa	—	298		24 125	—
	Norrbottens län.					
4	Karlsviks järnverk	m	146	Gällivara malmfält	55 540	46·0
5	Summa	—	146		55 540	—
6	Summa för hela riket		7 964		1 215 318	—

¹⁾ Briketterna hava tillverkats av 6 577 ton slig från diverse anrikningsverk.

7		8		9		10		11		12		13		14		15		16	
gods				Erhållen färdig vara (slig).								Antal dygn, varunder briketterverket varit i gång.		Tillverkade briketter.					
snittshalt av				Vikt.		Värde.		Genomsnittshalt av						Vikt.		Värde.			
fosfor.		svavel.						järn.		fosfor.								svavel.	
%		%		Ton.		Kronor.		%				Ton.		Kronor.					
0.005	0.42	10 286		113 100		61.5	0.004	0.22		}	291	10 244		148 500		1			
0.004	0.32	2 527		27 800		67.0	0.003	0.19			182	1) 6 253		118 807		2			
—	—	12 813		140 900		—	—	—		473	16 497		267 307		3				
0.75	{0.030- 0.050}	31 735		540 000		71.3	0.006	{0.002- 0.008}		}	331	26 655		530 000		4			
—	—	31 735		540 000		—	—	—			331	26 655		530 000		5			
—	—	520 710		4 854 789		—	—	—		5 177	288 553		4 330 400		6				

Tab. 3. Masugnar och deras

1	L ä n.	2 Antal verk, som haft masugnar i gång under året.	3 Antal brukbara masugnar.		4 Blåsningstid. Dygn.	5 T a c k -	
			6 Under året i verksamhet.	7 Ej under året i verksamhet.		Smides- och puddeltackjärn.	Bessemertackjärn.
			Tillverknings-				
1	Stockholms län	1	2	1	627	—	—
2	Uppsala län	5	6	2	1 637	16 717	—
3	Södermanlands län	1	1	3	212	—	—
4	Östergötlands län	2	3	2	1 039	21 000	—
5	Jönköpings län	1	1	1	155	—	—
6	Kronobergs län	1	¹⁾ 1	—	66	—	—
7	Kalmar län	2	²⁾ 2	—	362	—	—
8	Älvsborgs län	1	⁵⁾ 1	—	315	463	220
9	Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—
10	Värmlands län	9	⁹⁾ 14	5	¹⁰⁾ 3 723	6 136	¹¹⁾ 11 550
11	Örebro län	27	¹³⁾ 35	5	10 344	57 141	¹⁴⁾ 22 576
12	Västmanlands län	9	11	1	3 693	12 788	—
13	Kopparbergs län	15	¹⁸⁾ 23	7	¹⁹⁾ 6 380	38 155	²⁰⁾ 74 080
14	Gävleborgs län	9	16	1	5 244	30 288	35 329
15	Västernorrlands län	1	1	—	359	—	—
16	Norrbottnens län	1	2	—	673	—	—
17	Summa	85	119	28	34 829	182 688	143 755

¹⁾ För träkol i blandning med koks. — ²⁾ Därav med kokstillblandning 75 ton. — ³⁾ Därav 1 för utom hava vid 2 verk i 7 elektriska ugnar för ferrolegeringar och med en sammanlagd smältningstid av 884 ⁴⁾ Vid 1 verk med 6 elektriska ugnar för ferrolegeringar och med en sammanlagd smältningstid av 1 619 dygn 2 elektriska masugnar 423 dygn. — ¹¹⁾ Därav i elektrisk masugn 1 088 ton med ett värde av 84 900 kr. — med koks och 1 för enbart koks. — ¹⁴⁾ Därav med kokstillblandning 5 073 ton. — ¹⁵⁾ Därav med koks enferrolegeringar med en sammanlagd smältningstid av 538 dygn framställets 820 ton kiseljärn med ett värde dygn. — ²⁰⁾ Därav med koks enbart 53 518 ton. — ²¹⁾ Därav i elektrisk masugn 4 363 ton med ett värde av med en sammanlagd smältningstid av 386 dygn framställets 2 296 ton kiseljärn med ett värde av 347 990 kr.

Tab. 4. Antal begagnade verk och ugnar för

1	L ä n.	2 Begagnade verk.	3 Härddar för färskning och		
			4 Lancashire-smälthärddar.	5 Franchecomté-härddar.	6 Vallonsmälthärddar.
1	Stockholms län	3	4	—	2
2	Uppsala län	8	14	—	16
3	Södermanlands län	3	4	1	—
4	Östergötlands län	6	27	—	—
5	Jönköpings län	1	—	—	—
6	Kronobergs län	1	—	—	—
7	Kalmar län	1	—	1	—
8	Blekinge län	1	—	—	—
9	Älvsborgs län	2	—	—	—
10	Värmlands län	7	12	—	—
11	Örebro län	11	¹⁾ 38	—	—
12	Västmanlands län	11	41	—	—
13	Kopparbergs län	8	22	—	—
14	Gävleborgs län	11	38	1	3
15	Västerbottnens län	1	1	—	—
16	Summa	75	201	3	21

¹⁾ Därav 1 härd under en del av året använd för skrotsmältning.

Tab. 5. Tillverkningar av smältstycken, råskenor och göt m. fl. mellan-

1		2	3	4	5
L ä n.		Smältstycken och råskenor, ovällda.			
		Lancashire.	Andra i härdberedda.	Tillsammans.	
		T o n.		Ton.	Värde i kr.
1	Stockholms län	2 034	496	2 530	384 400
2	Uppsala län	7 267	5 159	12 426	1 741 208
3	Södermanlands län	2 660	1 474	4 134	387 168
4	Östergötlands län	21 180	987	22 167	2 731 485
5	Jönköpings län	—	15	15	580
6	Kronobergs län	—	3	3	261
7	Kalmar län	—	6	6	2 418
8	Blekinge län	—	—	—	—
9	Älvsborgs län	—	—	—	—
10	Värmlands län	7 251	—	7 251	900 126
11	Örebro län	29 452	186	29 638	3 539 631
12	Västmanlands län	27 843	1 126	28 969	3 551 541
13	Kopparbergs län	17 804	—	17 804	2 337 061
14	Gävleborgs län	22 728	1 082	23 810	3 176 354
15	Västerbottens län	75	—	75	8 829
16	Summa	138 294	10 534	148 828	18 761 062
17	Därav »basiskt»	—	—	—	—

1		14	15	16	17	18	19	
L ä n.		Degel- och elektrostålgöt. ¹⁾					G ö t,	
		Göt.			Tillsammans.		Summa.	
		Göt.	Skrotat gjutgods.	Tillsammans.		G ö t.		
		T o n.		Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	
1	Stockholms län	—	—	—	—	4 742	379 334	
2	Uppsala län	²⁾ 1 750	³⁾ 49	1 799	668 756	10 276	1 705 094	
3	Södermanlands län	—	—	—	—	4 770	405 450	
4	Östergötlands län	—	—	—	—	8 848	828 313	
5	Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	
6	Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	
7	Kalmar län	—	—	—	—	—	—	
8	Blekinge län	—	—	—	—	5 437	432 322	
9	Älvsborgs län	—	—	—	—	2 198	252 763	
10	Värmlands län	—	—	—	—	58 491	5 815 584	
11	Örebro län	⁴⁾ 213	—	213	38 060	71 929	7 137 519	
12	Västmanlands län	83	—	83	126 524	72 318	7 229 560	
13	Kopparbergs län	1 428	20	1 448	365 070	166 360	15 460 920	
14	Gävleborgs län	⁴⁾ 398	—	398	79 660	97 355	10 685 733	
15	Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	
16	Summa	3 872	69	3 941	1 278 070	502 724	50 332 592	
17	Därav »basiskt»	—	—	—	—	302 787	28 154 936	

¹⁾ Degelstålgöt, där ej annorlunda anges. — ²⁾ Därav 625 ton elektrostålgöt. — ³⁾ Elektrostålgjutgods.

produkter, jämte skrotat gjutgods av smidbart järn och stål år 1912.

6		7		8		9		10		11		12		13	
G ö t, o v ä l l d.															
B e s s e m e r g ö t.								M a r t i n g ö t.							
Göt.		Skrotat gjutgods.		Tillsammans.				Göt.		Skrotat gjutgods.		Tillsammans.			
T o n.		Ton.		Värde i kr.		T o n.		Ton.		Värde i kr.		T o n.		Värde i kr.	
—	205	205	101 650	4 742	2	4 744	380 121	1							
—	—	—	—	8 526	763	9 289	1 401 522	2							
—	—	—	—	4 770	20	4 790	412 450	3							
—	—	—	—	8 848	34	8 882	841 253	4							
—	—	—	—	—	—	—	—	5							
—	—	—	—	—	—	—	—	6							
—	—	—	—	—	—	—	—	7							
—	—	—	—	5 437	21	5 458	435 152	8							
—	—	—	—	2 198	1 067	3 265	626 290	9							
5 939	—	5 939	635 600	52 552	363	52 915	5 270 284	10							
11 695	3	11 698	1 167 500	60 021	2 723	62 744	6 871 281	11							
—	—	—	—	72 235	3 314	75 549	8 362 411	12							
63 327	—	63 327	5 752 877	101 605	3 927	105 532	10 492 498	13							
26 081	4	26 085	3 199 193	70 876	74	70 950	7 432 796	14							
—	—	—	—	—	—	—	—	15							
107 042	212	107 254	10 856 820	391 810	12 308	404 118	42 526 058	16							
63 937	—	63 937	5 754 330	238 850	4 850	243 700	23 883 615	17							

20		21		22		23		24		25		26		27			
o v ä l l d.																	
S u m m a.								Summa smältstycken, råskenor, göt och smidbart gjutgods.				Blåsstål eller oräckt brännstål.					
Skrotat gjutgods.		Göt och skrotat gjutgods.				Ton.		Värde i kr.		Ton.		Värde i kr.		Ton.		Värde i kr.	
Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.		
207	102 437	4 949	481 771	7 479	866 171	—	—	1									
812	365 184	11 088	2 070 278	23 514	3 811 486	132	39 479	2									
20	7 000	4 790	412 450	8 924	799 618	—	—	3									
34	12 940	8 882	841 253	31 049	3 572 738	—	—	4									
—	—	—	—	15	580	—	—	5									
—	—	—	—	3	261	—	—	6									
—	—	—	—	6	2 418	—	—	7									
21	2 830	5 458	435 152	5 458	435 152	—	—	8									
1 067	373 527	3 265	626 290	3 265	626 290	—	—	9									
363	90 300	58 854	5 905 884	66 105	6 806 010	231	57 700	10									
2 726	939 322	74 655	8 076 841	104 293	11 616 472	—	—	11									
3 314	1 259 375	75 632	8 488 935	104 601	12 040 476	62	13 840	12									
3 947	1 149 525	170 307	16 610 445	188 111	18 947 506	—	—	13									
78	25 916	97 433	10 711 649	121 243	13 888 003	—	—	14									
—	—	—	—	75	8 829	—	—	15									
12 589	4 328 356	515 313	54 660 948	664 141	73 422 010	425	111 019	16									
4 850	1 483 009	307 637	29 637 945	307 637	29 637 945	—	—	17									

— *) Elektrostålgöt.

1		38	39	40	41
L ä n.		Grov plåt, utvalsd av göt.		Järnvägshjulband (tires), utvalsd av göt.	
		Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.
1	Stockholms län	—	—	—	—
2	Uppsala län	—	—	—	—
3	Södermanlands län	—	—	—	—
4	Östergötlands län	683	109 219	—	—
5	Jönköpings län	—	—	—	—
6	Kronobergs län	—	—	—	—
7	Kalmar län	—	—	—	—
8	Blekinge län	—	—	—	—
9	Älvsborgs län	—	—	—	—
10	Värmlands län	—	—	—	—
11	Örebro län	8 445	1 308 929	—	—
12	Västmanlands län	5 053	965 136	3 219	663 852
13	Kopparbergs län	11 379	1 584 514	—	—
14	Gävleborgs län	—	—	—	—
15	Västerbottens län	—	—	—	—
16	Summa	25 560	3 967 798	3 219	663 852

Tab. 7. Närmare redogörelse för tillverkningarna av stångjärn och

1	2	3	4	5	6	7
Stångjärn och -stål (stångjärnsavhugg, fin-)						
U t s m i t t a v						
smältstycken, framställda medelst				göt.	brännstål.	T o n.
Lanca-shire-smide.	Franchecomté-smide.	Vallon-smide.	annan hårdmetod.			
1	Stockholms län	—	—	504	—	—
2	Uppsala län	2 626	—	4 394	—	1 463
3	Södermanlands län	—	46	—	—	—
4	Östergötlands län	—	—	—	8	13
5	Jönköpings län	—	—	—	12	—
6	Kronobergs län	—	—	—	2	—
7	Kalmar län	24	6	—	—	—
8	Blekinge län	—	—	—	—	—
9	Älvsborgs län	—	—	—	—	5
10	Värmlands län	—	—	—	—	1 036
11	Örebro län	4 213	—	—	—	¹⁾ 346
12	Västmanlands län	3 012	—	—	—	252
13	Kopparbergs län	2 023	—	—	—	2 796
14	Gävleborgs län	227	8	941	—	²⁾ 2 357
15	Västerbottens län	46	—	—	—	—
16	Summa	12 171	60	5 839	22	8 268
						165

¹⁾ Därav 39 ton elektrostål. — ²⁾ Därav 55 ton elektrostål. — ³⁾ Därav 252 ton elektrostål.

42		43		44		45		46		47		48		49		50		51	
Axl- framtällda av göt.		Ankare och andra grövre smiden,						Summa grövre tillverkningar av smidesjärn och stål,											
		framtällda av				Tillsammans.		framtällda av				Tillsammans.							
		väll-järn.		göt.				väll-järn.		göt.									
Ton.	Värde i kr.	T o n.		Ton.	Värde i kr.	T o n.		Ton.	Värde i kr.										
—	—	—	—	—	—	—	—	528	4 843	5 371	685 038	1							
—	—	—	—	—	—	—	—	8 917	5 773	14 690	3 500 371	2							
—	—	—	—	—	—	—	—	3 692	1 651	5 343	763 956	3							
567	170 162	—	708	708	292 518	—	—	18 480	12 842	31 322	4 989 021	4							
—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	12	1 864	5							
—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	360	6							
—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	30	7 347	7							
—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 409	4 409	543 811	8							
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 261	1 261	197 500	9							
526	118 718	—	3 197	3 197	910 990	—	—	2 634	54 657	57 291	9 574 507	10							
33	9 950	—	—	—	—	—	—	24 234	51 410	75 644	11 230 114	11							
955	171 982	1 186	1 672	2 858	785 369	—	—	20 779	50 726	71 505	12 282 865	12							
562	101 232	—	—	—	—	—	—	6 366	142 262	148 628	20 061 959	13							
190	48 882	—	497	497	172 956	—	—	14 007	79 663	93 670	16 596 508	14							
—	—	—	—	—	—	—	—	46	—	46	7 874	15							
2 833	620 926	1 186	6 074	7 260	2 161 833	99 727	409 497	509 224	80 443 095			16							

-stål, bunkstål och stångjärnsavhugg m. m. däri inbegripna, år 1912.

8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18	
och fasonjärn samt -stål ej inbegripna):														Stångjärns- avhugg.				Summa stångjärn och -stål (kol. 8, 9, 13, 14, 15, 16).			
Summa smitt stångjärn och -stål, inbegripet bunkstål.		Utvalsat av				Summa valsat stångjärn och -stål, inbegripet bunkstål.															
		i hård berett järn och stål.		skrot- smältor och garv- styc- ken. göt.																	
Ton.	Värde i kr.	T o n.		Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.										
504	111 000	—	—	1 261	1 261	170 273	24	3 700	1 789	284 973	1										
8 484	2 208 286	1 278	—	2 841	4 119	643 428	619	96 049	13 222	2 947 763	2										
46	5 082	1 980	1 666	1 651	5 297	758 874	—	—	5 343	763 956	3										
21	5 012	8 283	1 237	2 231	11 751	1 800 916	919	106 750	12 691	1 912 678	4										
12	1 864	—	—	—	—	—	—	—	12	1 864	5										
2	360	—	—	—	—	—	—	—	2	360	6										
30	7 347	—	—	—	—	—	—	—	30	7 347	7										
—	—	—	—	839	839	149 289	—	—	839	149 289	8										
5	2 500	—	—	1 256	1 256	195 000	—	—	1 261	197 500	9										
1 139	218 000	381	—	6 043	6 424	1 008 497	911	82 748	8 474	1 309 245	10										
4 559	789 570	9 332	1 482	15 134	25 948	3 798 974	1 950	155 924	32 457	4 744 468	11										
3 325	602 872	13 987	—	16 774	30 761	4 999 416	1 079	112 374	35 165	5 714 662	12										
4 819	1 112 557	2 565	—	17 697	20 262	2 992 705	4 116	350 701	29 197	4 455 963	13										
3 533	863 639	11 949	—	14 601	26 550	4 730 332	11 997	875 013	42 080	6 468 984	14										
46	7 874	—	—	—	—	—	—	—	46	7 874	15										
26 525	5 935 963	49 755	4 385	80 328	134 468	21 247 704	21 615	1 783 259	182 608	28 966 926	16										

Tab. 8. Uppfordringen ur andra malm-

I tabellen använda

Brytningsmetod: D = dagbrott; I = igensättningsbrytning; M = magasinbrytning; P = pallbryt-

	1	2	3	4	5	6
	Gruvor (gruvfält).	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits.	Under året använd brytningsmetod.	Antal under året använda uppförings-schakt, stollar m. m.	Antal månader, varunder gruvan arbetats.	Brutet berg och malm. Ton.
Stockholms län.						
1	Djurö socken: Söderbygruvan n:o 1.....	1	D	1	6	600
2	Västra Söderbygruvan.....	1	D	1	2	200
3	Åkergruvan.....	1	D	1	1	200
4	Skogsbergagruvan.....	1	D	1	1/2	10
5	Summa för Stockholms län	4	—	4	—	1 010
6	Värde i kronor	—	—	—	—	—
Uppsala län.						
7	Dannemora socken: Dannemora gruvor (Södra fältet)	1	M	1	5 1/2	4)
8	Summa för Uppsala län	1	—	1	—	—
9	Värde i kronor	—	—	—	—	—
Södermanlands län.						
10	Tunabergs socken: De Beche'ska gruvan.....	1	U	—	12	100
11	Summa för Södermanlands län	1	—	—	—	100
12	Värde i kronor	—	—	—	—	—
Östergötlands län.						
13	Godegårds socken: Åmmebergs zinkgruvor.....	5)	IM	—	12	37 359
14	Summa för Östergötlands län	—	—	—	—	37 359
15	Värde i kronor	—	—	—	—	—
Jönköpings län.						
16	Ödestugu socken: Spexerydsfältet (Smedjegruvan)...	1	MP	1	12	21 887
17	Summa för Jönköpings län	1	—	1	—	21 887
18	Värde i kronor	—	—	—	—	—
Kalmar län.						
19	Gladhammars socken: Gladhammarsfältet.....	1	D	—	4	10
20	Summa för Kalmar län	1	—	—	—	10
21	Värde i kronor	—	—	—	—	—

1) Zink- och blymalm. — 2) Den erhållna direkt användbara malmen höll 20 % bly och 0.04 % med järnmalsbrytningen. — 5) Uppföringsschakt i Örebro län. — 6) Genom försvarsarbete erhållen malm

gruvor än järnmalmsgruvor år 1912.

beteckningar:

ning i öppna rum; R = rasbrytning; T = takbrytning utan igensättning; U = undersökningsarbete o. s. v.

7	8	9	10	11	12	13	14	
Erhållen stuf- och plock- samt annan direkt användbar malm, i ton.						Den direkt användbara malmens metallhalt i %.	Erhållen för anrikning avsedd produkt. Ton.	
Silver- och blymalm.	Kopparmalm.	Manganmalm.	Zinkmalm.	Svavelkis.	Summa.			
—	—	—	—	—	—	—	1) { 400	1
30	—	—	—	—	30	—	2) { 150	2
—	—	—	—	—	—	—	3) 10	3
30	—	—	—	—	30	—	—	4
900	—	—	—	—	900	—	—	5
—	—	—	46	—	46	48	—	6
—	—	—	46	—	46	—	—	7
—	—	—	4 500	—	4 500	—	—	8
—	50	—	—	—	50	1.74	—	9
—	50	—	—	—	50	—	—	10
—	250	—	—	—	250	—	—	11
—	—	—	—	—	—	—	28 634	12
—	—	—	—	—	—	—	28 634	13
—	—	—	—	—	—	—	—	14
—	—	388	—	—	388	50	18 100	15
—	—	388	—	—	388	—	18 100	16
—	—	15 520	—	—	15 520	—	—	17
—	—	—	—	—	—	—	6) 10	18
—	—	—	—	—	—	—	10	19
—	—	—	—	—	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	21

silver — 3) Blymalm. — 4) Kyantiteten brutet berg och malm kan ej uppgivas, då brytningen skett i samband (kobolt- och kopparmalm), som kvarliggjer på gruvbacken.

	1	2	3	4	5	6
	Gruvor (gruvfält).	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits.	Under året använd brytningsmetod.	Antal under året använda uppforderings-schakt, stollar m. m.	Antal månader, varunder gruvan arbetats.	Brutet berg och malm. Ton.
Älvsborgs län.						
1	Ånimskogs socken: Stora Strands gruvor och Alberts gruva.....	5	U	3	4	¹⁾ 1 800
2	Summa för Älvsborgs län	5	—	3	—	1 800
3	Värde i kronor	—	—	—	—	—
Värmlands län.						
Färnebo socken:						
4	Långbansfältet (Stor- och Kollegiigruvorna)	²⁾ 2	P	5	12	7 000
5	Värmskogs socken: Smedjegruvan.....	2	DP	1	5	50
6	Summa för Värmlands län	4	—	6	—	7 050
7	Värde i kronor	—	—	—	—	—
Örebro län.						
8	Lerbäck och Hammars socknar: Åmmebergs zinkgruvor.....	1	I	2	12	52 945
9	Ljusnarsbergs socken: Kaveltorpsfältet (Eriks-, Katarina-, Ång- och Haggruvorna)	4	T	4	12	23 074
10	Ljusnarsbergsfältet	1	—	—	—	—
11	Lindesbergs socken: Ingelshyttefältet	1	—	—	—	⁷⁾ —
12	Summa för Örebro län	7	—	6	—	76 019
13	Värde i kronor	—	—	—	—	—
Västmanlands län.						
14	Norbergs socken: Kallmora silvergruva	1	PT	1	3	2 600
15	Summa för Västmanlands län	1	—	1	—	2 600
16	Värde i kronor	—	—	—	—	—
Kopparbergs län.						
17	Falu stad: Falu gruva	1	MR	4	12	⁹⁾ 65 276
18	Garpenbergs socken: Ryllshyttefältet (Kompanigruvan).....	1	IP	2	9	10 468
19	Garpenbergs odalfält	1	I	1	10	6 588
20	Grangärdes socken: Saxbergfältet (Långfalls-, Rålinie- och Godgruvorna).....	3	P	1	12	21 108
Norrbärkes socken:						
21	Stollbergfältet (Septi- och Vasselgruvorna)	2	P	1	12	¹⁴⁾ 57 891
22	Dambergfältet (Lilla Dambergsgruvan)	1	P	1	12	
23	Svartbergfältet (Kattgruvan)	1	P	—	6	
24	Summa för Kopparbergs län	10	—	10	—	161 331
	Värde i kronor	—	—	—	—	—

¹⁾ Berget, oskrätt, innehåller kopparmalm. — ²⁾ Gruvorna även upptagna i tab. 1. — ³⁾ Manganmalm, kopparmalm, därav ur äldre varp 246 ton. — ⁴⁾ Zink- och blymalm, ur äldre varp. — ⁷⁾ Gruvfältet är även och silvermalmen höll 50 % bly och 0,035 % silver. — ⁹⁾ Därav 12 890 ton vittrad svavelkis för rödfärgs- och svavelkisen 32—42 % svavel. — ¹¹⁾ Den erhållna kopparmalmen höll 8,5 % koppar och zinkmalmen 15 553 ton zink- och blymalm, därav ur äldre varp 4 961 ton. — ¹⁴⁾ Härur har jämväl erhållits järnmalm,

7	8	9	10	11	12	13	14
Erhållen stuf- och plock- samt annan direkt användbar malm, i ton.						Den direkt användbara malmens metallhalt i %.	Erhållen för anrikning avsedd produkt. Ton.
Silver- och blymalm.	Kopparmalm.	Manganmalm.	Zinkmalm.	Svavelkis.	Summa.		
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	—	—	—	5	—	⁵⁾ 1 336
5	—	—	—	—	5	⁴⁾	3
5	—	—	—	—	5	—	1 339
1 000	—	—	—	—	1 000	—	—
—	—	—	9 722	—	9 722	38	24 195
—	—	—	—	—	—	—	⁵⁾ 14 404
—	—	—	—	—	—	—	⁶⁾ 300
—	⁷⁾ 42	—	—	—	42	13	—
—	42	—	9 722	—	9 764	—	38 899
—	2 889	—	641 652	—	644 541	—	—
202	—	—	—	—	202	⁸⁾	400
202	—	—	—	—	202	—	400
31 500	—	—	—	—	31 500	—	—
—	1 774	—	—	30 882	32 656	¹⁰⁾	—
—	10	—	535	—	545	¹¹⁾	5 432
—	—	—	—	—	—	—	¹²⁾ 4 022
—	99	—	—	—	99	5	¹³⁾ 15 910
—	—	—	32	—	32	40	11 334
—	1 883	—	567	30 882	33 332	—	36 698
—	55 901	—	22 660	301 446	380 007	—	—

— ⁴⁾ Den direkt användbara silver- och blymalmen höll 60 % bly och 0·6 % silver. — ⁵⁾ Bly-, zink- och upptaget i tab. 1. Kopparmalmen har erhållits som biprodukt vid järnmalmsbrytning. — ⁶⁾ Den erhållna blytillverkning. — ¹⁰⁾ Den erhållna kopparmalmen höll 3·5 % koppar, 0·0004 % guld och 0·038 % silver 43·5 % zink. — ¹²⁾ Kopparmalm. — ¹³⁾ Därav 318 ton kopparmalm, 39 ton bly- och kopparmalm samt se tab. 1.

	1	2	3	4	5	6
	G r u v o r (gruvfält).	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits.	Under året använd brytningsmetod.	Antal under året använda uppforings-schakt, stollar m. m.	Antal månader, varunder gruvan arbetats.	Brutet berg och malm. Ton.
	Västernorrlands län.					
1	Attmars socken: Södra Sagmyrgruvan	1	U	—	1/2	¹⁾ 24
2	Junsele » Kjittlahälsgruvan	1	D	—	1/3	²⁾ 40
3	Summa för Västernorrlands län	2	—	—	—	64
4	Värde i kronor	—	—	—	—	—
	Jämtlands län.					
5	Ströms socken: Skarviksgruvan	1	U	—	—	³⁾ 500
6	Summa för Jämtlands län	1	—	—	—	500
7	Värde i kronor	—	—	—	—	—
	Norrbottnens län.					
8	Över-Luleå socken: Toberget	2	U	—	3	³⁾ 100
9	Summa för Norrbottens län	2	—	—	—	100
10	Värde i kronor	—	—	—	—	—
11	Summa för hela riket	40	—	32	—	309 830
12	Värde i kronor	—	—	—	—	—

¹⁾ Svavelkisktigt, ej skrätt. — ²⁾ Koppar-, nickel-, svavel- och silverhaltigt, ej skrätt. — ³⁾ Grafit-

7	8	9	10	11	12	13	14	
Erhållen stuf- och plock- samt annan direkt användbar malm, i ton.						Den direkt användbara malmens metallhalt i %.	Erhållen för anrikning avsedd produkt. Ton.	
Silver- och blymalm.	Kopparmalm.	Manganmalm.	Zinkmalm.	Svavelkis.	Summa.			
—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	10
237	1 975	388	10 335	30 882	43 817	—	124 640	11
33 400	59 040	15 520	668 812	301 446	1 078 218	—	—	12

haltigt, ej skrätt.

Tab. 9. Anrikning av annan malm än järnmalm år 1912.

I tabellen använda beteckningar: Slag av anrikning: v = våtanrikning, mv = kombinerad magnetisk och våtanrikning.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Anrikningsverk.	Slag av anrikning.	Antal dygn, varunder verket varit i gång.	I verket ingående gods		Därur erhållen färdig vara, i ton.					
			från nedanstående gruvor:	kvantitet, ton.	Blyslig.	Kopparslig.	Manganslig.	Zinkslig och -stuff.	Svavelkis.	Summa.
Jönköpings län.										
Spexeryd	v	275	Spexeryds- och Hohultsgruvor	20 894	—	—	4 096	—	—	4 096
			Summa för Jönköpings län	20 894	—	—	4 096	—	—	4 096
Värmlands län.										
Långban.....	v	186	Långbansfältet (Stor- och Kollegiigruvorna).....	1 777	—	—	163 840	—	—	163 840
			Summa för Värmlands län	1 777	—	—	617	—	—	617
			Värde i kronor	—	—	—	24 000	—	—	24 000
Örebro län.										
Åmmeberg.....	v	302	Åmmebergs gruvor i Östergötlands och Örebro län	47 270	159	—	—	¹⁾ 25 530	—	25 689
Kaveltorp	v	294	Kaveltorpsfältet	14 704	861	—	—	4 657	—	5 518
Guldsmeshyttan	mv	228	Gullblankagruvan	²⁾ —	—	—	—	—	³⁾ 953	953
			Summa för Örebro län	61 974	1 020	—	—	30 187	953	32 160
			Värde i kronor	—	238 827	—	—	1 864 342	11 912	2 115 081
Kopparbergs län.										
Garpenbergsverket	v	226	Garpenbergs odalfält	20 600	—	1 084	—	—	—	1 084
Ryllshyttan.....	mv	228	Ryllshyttefältet	⁴⁾ 10 756	297	—	—	3 713	—	4 010
Silvhyttan	v	299	Stollbergs-, Dammerbergs- och Svartbergsfälten	10 140	821	—	—	57	—	878
Rävvåla.....	mv ⁵⁾	275	Saxbergsfältet	20 710	502	—	—	⁶⁾ 5 744	—	6 246
			Summa för Kopparbergs län	62 206	1 620	1 084	—	9 514	—	12 218
			Värde i kronor	—	284 270	104 016	—	389 059	—	777 345
			Summa för hela riket	146 851	2 640	1 084	4 713	39 701	953	49 091
			Värde i kronor	—	523 097	104 016	187 840	2 253 401	11 912	3 080 266

¹⁾ Därav 21 288 ton, hållande 38 % zink, och 4 242 ton, hållande 27 % zink. — ²⁾ I verket ingående gods redovisat i tab. 2. — ³⁾ Höllo 40-41 % svavel.

— ⁴⁾ Därav 2 935 ton gammalt läpprocentigt avfall från anrikningsverket. — ⁵⁾ Våtanrikningsverk med kombinerad magnetisk, mekanisk och oljeseperation. —

⁶⁾ Därav 471 ton zink-blyslig.

Tab. 10. Uppfordringen ur stenkolsgruvorna år 1912.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Stenkolsfält (-gruvor).	Antal uppförings- schakt.	Brytnings- mängd (berg, sten- kol och lera). Ton.	E r h å l l e n p r o d u k t .									
			S t e n k o l .						Eldfast lera.		Klinkerlera.	
			N:r 1.	N:r 2.	N:r 3 (inbegr. fis).	Tillsammans.						
			T o n .			Kvantitet. Ton.	Värde. Kronor.	Kvantitet. Ton.	Värde. Kronor.	Kvantitet. Ton.	Värde. Kronor.	
Kristianstads län.												
Västra Broby m. fl. socknar:												
Hyllinge ¹⁾	1	76 093	52 702	6 659	7 520	66 881	514 555	—	—	1 213	2 061	
Ormastorp (Nyvång).....	1	33 531	12 580	2 374	8 378	23 332	200 626	—	—	—	—	
Summa för Kristianstads län	2	109 624	65 282	9 033	15 898	90 213	715 181	—	—	1 213	2 061	
Malmöhus län.												
Ekeby socken: Skromberga	2	100 511	3 262	34 917	3 471	41 650	218 014	3 398	9 843	48 739	123 053	
Näs m. fl. socknar: Stabbarp.....	—	²⁾ 407	—	—	67	67	201	—	—	340	1 510	
Höganäs, Väsby m. fl. socknar: Höganäs	³⁾ 3	150 227	19 129	41 936	20 746	81 811	442 879	49 500	82 500	8 554	14 256	
Norra Vrams m. fl. socknar: Norra Vrams- fältet	⁴⁾ —	2 277	1 617	211	—	1 828	15 989	—	—	—	—	
Södra Vrams m. fl. socknar: Billesholm	5	173 958	53 848	36 078	854	90 780	952 515	56 013	93 542	—	—	
Bjuvs socken: Bjuv	⁵⁾ 2	97 735	32 680	20 657	605	53 942	514 129	26 862	44 770	—	—	
Summa för Malmöhus län	12	525 115	110 536	133 799	25 743	270 078	2 143 727	135 773	230 655	57 633	138 819	
Summa för båda länen	14	634 739	175 818	142 832	41 641	360 291	2 858 908	135 773	230 655	58 846	140 880	

1) Hyllinge stenkolsfält utgöres av två koncessionsområden: Hyllingekoncessionen i Kristianstads län och Rosendalskoncessionen i Malmöhus län. —
²⁾ I dagbrott. Gruvan åtnjuter vilostånd. — ³⁾ Dessutom brytning i dagbrott, varvid erhållits 8584 ton. Ur detta har utvunnits 14 ton stenkol n:r 2 och
16 ton n:r 3 samt 8554 ton klinkerlera, med resp. värden av 112 och 14 256 kronor. Alla nu nämnda siffror ingå i tabellen. — ⁴⁾ All uppfordring sker
genom Greve Strömfelts schakt inom Bjuvs gruvfält. — ⁵⁾ I schaktet Greve Strömfelt har äfven uppfordrats inom Norra Vrams koncessionsområde brutna
stenkol, se föregående anm.

Tab. 11. Uppfordringen av fältspat

1		2		3	4
Fältspatsbrottens				Antal arbetade fältspats- och kvartsbrott.	Antal månader, varunder brottet arbetats.
belägenhet.		benämning.			
Stockholms län.					
1	Vaddö socken	Nothamn		1	10 ¹ / ₂
2		Melby		1	10 ¹ / ₂
3		Veda		1	8 ¹ / ₄
4	Österåkers socken	Ytterby		1	12
5		Margretelund (Härsbacka)		1	12
6		Svinninge gruva		1	7 ¹ / ₂
7		Lerviks gruva		1	7 ¹ / ₂
8		Näs gruva		1	7 ¹ / ₂
9	Djurö socken	Storö		1	12
10		Söderby		1	12
11	Ornö socken	Huvudholmen		1	12
12		Ornö		1	11 ¹ / ₂
13	Ingarö socken	Baldersnäs		1	3 ¹ / ₃
14	Östergötlands län.	Summa för Stockholms län		13	—
15	Godegårds socken	Perstorp		1	6
16	Krokeks socken	Drömgruvan		1	12
17		Västra brottet		1	12
18		Sjöbrottet		1	12
19		Lilla Älgsjöbrottet		1	12
20	Hallands län.	Summa för Östergötlands län		5	—
21	Frillesås socken	Landa		2	11
22	Ås socken	Derome		5	11 ¹ / ₂
23		Årnäs		2	³ / ₄
24		Södra Hertö		1	2 ¹ / ₂
25	Göteborgs och Bohus län.	Summa för Hallands län		10	—
26	Torps socken	Myren n:o 1		1	11 ¹ / ₂
27	Morlanda socken	Morlanda		1	2
28	Röra socken	Orust		1	11
29	Foss socken	Saltkällan		1	11 ¹ / ₂
30		Kleva		1	11 ¹ / ₂
31	Stenkyrka socken	Aröd		1	2 ¹ / ₂
32	Älvsborgs län.	Summa för Göteborgs och Bohus län		6	—
33	Öxabäcks socken	Rud		1	12
34	Änimskogs socken	Kilane		1	8
35		Annenäs		1	12
36	Värmlands län.	Summa för Älvsborgs län		3	—
37	Kroppa socken	Ålviken		1	12
38	Örebro län.	Summa för Värmlands län		1	—
39	Ramsbergs socken	Klintkärn		1 ¹⁾	—
40		Summa för Örebro län		—	—

1) Fältspatsbrottet har under året bearbetats, men hava uppgifter angående brytningen ej kunnat erhållas.

och kvarts ur fältspatsbrotten år 1912.

Erhållen fältspat.					Erhållen kvarts.		
1.ma.	2.da.	Andra kvaliteter.	Tillsammans.	Värde.	Kvantitet.	Värde.	
T o n .				Kronor.	Ton.	Kronor.	
30	400	550	980	7 590	—	—	1
20	100	100	220	1 460	—	—	2
27	146	1 485	1 658	9 840	—	—	3
348	341	—	689	11 421	513	4 104	4
3 165	781	—	3 946	47 023	8 735	45 858	5
—	47	—	47	282	—	—	6
—	127	—	127	762	—	—	7
16	50	—	66	537	—	—	8
—	—	893	893	4 453	—	—	9
—	—	129	129	573	—	—	10
—	—	520	520	2 990	—	—	11
75	2 791	1 019	3 885	31 865	264	1 188	12
—	1 000	—	1 000	5 000	100	300	13
3 681	5 783	4 696	14 160	123 796	9 612	51 450	14
—	337	—	337	1 685	—	—	15
1 640	422	—	2 062	21 800	—	—	16
562	148	—	710	7 500	—	—	17
64	26	—	90	900	—	—	18
67	68	—	135	1 150	—	—	19
2 333	1 001	—	3 334	33 035	—	—	20
186	232	—	418	3 950	1	3	21
384	392	—	776	8 458	45	202	22
11	14	—	25	298	—	—	23
108	70	—	178	1 970	—	—	24
689	708	—	1 397	14 676	46	205	25
377	355	—	732	7 968	946	4 529	26
10	57	—	67	551	17	85	27
488	230	60	778	11 019	1 137	6 822	28
306	600	23	929	11 294	594	2 673	29
206	300	14	520	6 318	—	—	30
24	57	—	81	568	100	196	31
1 411	1 599	97	3 107	37 718	2 794	14 305	32
310	—	—	310	5 000	—	—	33
—	—	—	—	—	522	835	34
—	—	—	—	—	7 100	24 850	35
310	—	—	310	5 000	7 622	25 685	36
—	—	—	—	—	327	1 471	37
—	—	—	—	—	327	1 471	38
—	—	—	—	—	—	—	39
—	—	—	—	—	—	—	40

enär de öfver densamma förda journalerna vid eldsvåda gått förlorade.

	1	2	3	4
	Fältspatsbrottens		Antal arbetade fältspats- och kvartsbrott.	Antal månader, varunder brottet arbetats.
	belägenhet.	benämning.		
	Västmanlands län.			
1	Bro socken	Åkerby	1	3
2		Kolsva	1	12
3	Kila socken	Granmuren	1	12
4		Summa för Västmanlands län	3	—
	Kopparbergs län.			
5	Söderbärke socken	Tunkarlsbo	1	7
6		Summa för Kopparbergs län	1	—
	Norrbottnens län.			
7	Över-Luleå socken	Gruvberget	1	8
8	Neder-Luleå socken	Kallaxö	1	12
9	Råneå socken	Rånbyn	1	12
10		Högheden	1	9½
11		Summa för Norrbottens län	4	—
12		Summa för hela riket	46	—

Erhållen fältspat.					Erhållen kvarts.		
1.ma.	2.da.	Andra kvaliteter.	Tillsammans.	Värde.	Kvantitet.	Värde.	
T o n .				Kronor.	Ton.	Kronor.	
—	—	450	450	3 600	100	400	1
2 070	3 980	620	6 670	41 760	1 000	5 000	2
669	108	—	777	17 028	—	—	3
2 739	4 088	1 070	7 897	62 388	1 100	5 400	4
514	100	—	614	12 351	150	1 125	5
514	100	—	614	12 351	150	1 125	6
178	50	—	228	2 030	—	—	7
1 455	310	—	1 765	24 167	302	1 510	8
125	257	—	382	3 357	162	650	9
915	196	—	1 111	14 264	250	1 125	10
2 673	813	—	3 486	43 818	714	3 285	11
14 350	14 092	5 863	34 305	332 782	22 365	102 926	12

Tab. 12. Tillverkning av andra metaller än järn år 1912*).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Bergverk.	Guld.		Silver.		Bly.				Koppar.		Zink.			
	Slutbehandlad produkt.		Slutbehandlad produkt.		Halvprodukt.		Slutbehandlad produkt.		Halvprodukt.		Halvprodukt.		Slutbehandlad produkt.	
	kg	Värde i kr.	kg	Värde i kr.	kg	Värde i kr.	kg	Värde i kr.	kg	Värde i kr.	kg	Värde i kr.	kg	Värde i kr.
Älvsborgs län.														
Trollhättans Elektrothermiska Aktiefolags elektriska smältverk	—	—	—	—	¹⁾ 183 035	41 067	—	—	²⁾ 206 795	10 340	³⁾ 186 634	1 354 319	3 228 231	1 694 821
Västmanlands län.														
Sala silververk	⁴⁾ 2 338	6 886	⁴⁾ 762 160	58 954	⁵⁾ 1 372 960	549 000	⁶⁾ 1 072 889	359 700	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs län.														
Falu kopparverk	⁷⁾ 27 721	69 024	⁷⁾ 199 563	14 907	—	—	—	—	²⁾ 127 413	127 413	—	—	—	—
Summa	30 559	75 910	961 723	73 861	1 555 995	590 067	1 072 889	359 700	334 208	137 753	3 186 634	1 354 319	3 228 231	1 694 821

*) Utöver i tabellen redovisade produkter, som i allmänhet erhållits ur inhemskt material, hava vid Hälsingborgs kopparverk av med svavel- och magnetkis uppblandad kopparmalm från Sulitelma i Norge, tillverkats dels i slam och gips 707 kg silver till ett värde av 50 727 kr. och 2 25 kg guld till ett värde av 5 288 kr., dels 5 031 279 kg koppar som halvprodukt med ett värde av 4 045 050 kr., varav 257 466 kg kopparskärsten, 4 503 040 kg cementkoppar och 270 773 kg råkoppar (med 63·19 % koppar) och dels som slutprodukt 3 942 153 kg raffinadkoppar med ett värde av 5 326 910 kr., varav 923 533 kg bekommit på torra vägen och 3 018 620 kg på våta vägen. Dessutom hava vid Granefors koppar- och mässingsverk i Blekinge län som slutprodukt av utländsk råvara framställt 15 004 kg garkoppar med ett värde av 18 755 kr.

¹⁾ Därav blyskum 4 649 kg med ett värde av 930 kr. och tennbly 178 386 kg med ett värde av 40 137 kr. — ²⁾ Kopparskärsten. — ³⁾ Höll 96 % zink och erhöles delvis av importerad råvara. — ⁴⁾ Framställt på torra vägen. — ⁵⁾ Verkbly. — ⁶⁾ Frisk- och raffinad bly. — ⁷⁾ Framställt på våta vägen.

Tab. 13. Diverse vid bergverken beredda produkter år 1912*).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
V e r k e n s		Kopparvitriol.		Järnvitriol.		Alun.		Blyerts.		Brunsten, pulveriserad.		Rostat zinkblände.	
belägenhet.	benämning.	kg.	Värde i kr.	kg.	Värde i kr.	kg.	Värde i kr.	kg.	Värde i kr.	kg.	Värde i kr.	kg.	Värde i kr.
Jönköpings län.....	Pulveriseringsverket vid Dunkehallar...	—	—	—	—	—	—	—	—	62 000	4 340	—	—
Kristianstads län...	Andrarums alunverk	—	—	—	—	300	30	—	—	—	—	—	—
Malmöhus län.....	Skånska superfosfat- och svavelsyrefa- briken.....	—	—	—	—	144 200	14 420	—	—	—	—	—	—
Örebro län.....	Åmnebergs rost- hytta.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32 876 000	2 745 966
Västmanlands län...	Västmanfors grafit- verk.....	—	—	—	—	—	—	79 065	9 485	—	—	—	—
Kopparbergs län ...	Falu kopparverk ... Rävvåla rosthytta..	870 450	343 650	335 264	14 036	—	—	—	—	—	—	645 900	40 000
	Summa	870 450	343 650	335 264	14 036	144 500	14 450	79 065	9 485	62 000	4 340	33 521 900	2 785 966

* Utöver i tabellen redovisade produkter, som erhållits ur inhemskt material, hava vid Jönköpings, Malmö, Hälsingborgs och Örebro gasverk av utländsk råvara såsom biprodukt vid gastillverkningen vunnits grafit till ett värde av sammanlagt 1 588 kronor.

¹⁾ Därav 28 950 000 kg, hållande 48,58 % zink, och 3 926 000 kg, hållande 27,48 % zink. — ²⁾ Höllo 33 % zink.

Tab. 14. Motorer, använda vid gruvor och

1	L ä n.	2 Motorer för hand- kraft. Antal.	3 Kreaturs- vandrin- gar, vid gruvbryt- ning för uppför- ding och pump- ning. Antal.	4 5 6 7 8 9 Vattenhjul.					
				Vid gruvbrytningen, för omedelbar drift:				För omedelbar anrikning och brikettering.	
				uppföring och pumpning.		ej specificerade ändamål.			
				Antal.	Häst- krafter. ¹⁾	Antal.	Häst- krafter.	Antal.	Häst- krafter.
1	Stockholms län.....	3	—	—	—	—	—	—	—
2	Uppsala län.....	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Södermanlands län.....	—	1	1	10	—	—	—	—
4	Östergötlands län.....	2	—	1	12	—	—	—	—
5	Jönköpings län.....	1	—	—	—	—	—	—	—
6	Kristianstads län.....	2	—	—	—	—	—	—	—
7	Malmöhus län.....	3	—	—	—	1	5	—	—
8	Hallands län.....	9	—	—	—	—	—	—	—
9	Göteborgs och Bohus län	6	3	—	—	—	—	—	—
10	Älvsborgs län.....	²⁾ 1	—	—	—	—	—	—	—
11	Värmlands län.....	2	—	17	292	—	—	—	—
12	Örebro län.....	4	1	³⁾ 11	225	—	—	2	120
13	Västmanlands län.....	1	1	4	90	—	—	—	—
14	Kopparbergs län.....	1	—	4	110	—	—	—	—
15	Gävleborgs län.....	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Norrbottnens län.....	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Summa	35	6	38	739	1	5	2	120

¹⁾ Med hästkrafter menas i vart fall effektiva hästkrafter. — ²⁾ Hävert. — ³⁾ Därav 1 vattenpelar-

1	L ä n.	22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 Ångmaskiner.											
		Vid gruvbrytningen						Vid anrikningen och briketteringen					
		för omedelbar drift:						för drivande av elektricitets- generatorer.		för omedelbar drift.		för drivande av elektricitets- generatorer.	
		uppföring och pumpning.		borrnig.		andra ändamål.		Antal.	Häst- krafter.	Antal.	Häst- krafter.	Antal.	Häst- krafter.
		Antal.	Häst- krafter.	Antal.	Häst- krafter.	Antal.	Häst- krafter.						
1	Stockholms.....	²⁾ 9	245	3	100	—	—	—	—	3	160	—	—
2	Uppsala.....	12	382	1	160	1	22	—	—	—	—	—	—
3	Södermanlands	1	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Östergötlands..	1	12	—	—	1	23	—	—	—	—	—	—
5	Jönköpings.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Kristianstads..	⁴⁾ 6	290	—	—	—	1	100	—	—	—	—	—
7	Malmöhus.....	30	1 210	—	—	8	245	9	855	—	—	—	—
8	Hallands.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Göteb. o. Bohus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Älvsborgs.....	3	75	1	125	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Värmlands.....	2	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Örebro.....	7	134	—	10	1	25	—	—	1	50	—	—
13	Västmanlands..	1	65	1	130	⁵⁾ 1	20	—	—	—	—	1	550
14	Kopparbergs...	⁶⁾ 7	247	—	—	1	23	1	130	—	—	1	600
15	Gävleborgs.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Norrbottnens...	—	—	4	1 840	9	570	5	1 205	—	—	—	—
17	Summa	79	2 713	10	2 365	22	928	16	2 290	4	210	2	1 150

¹⁾ Oljemotorer, där ej annat särskilt är angivet. — ²⁾ Därav 1 lokomobil på 20 hästkrafter. — ³⁾ Gas-
lagt 80 hästkrafter för uppföring, pumpning och borrnig. — ⁴⁾ Gasmotorlokomotiv för gruvtransport.

anrikningsverk samt fältspatsbrott, år 1912.

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
V a t t e n t u r b i n e r.												
Vid gruvbrytningen								Vid anrikningen och briketteringen				
för omedelbar drift:						för drivande av elektricitetsgeneratorer.		för omedelbar drift.		för drivande av elektricitetsgeneratorer.		
uppfordring och pumpning.		borrning.		andra ändamål.								
Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
2	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
4	100	—	—	6	52	—	—	1	15	—	—	11
4) 5	110	1	150	4	107	4	240	4	90	—	—	12
3	100	—	—	—	—	4	330	1	20	2	230	13
7	153	1	60	1	12	5	470	—	—	1	12	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
21	553	2	210	11	171	13	1040	6	125	3	242	17

maskin å 25 hästkrafter. — 4) Därav 1 å 50 hästkrafter för uppfordring, pumpning och borrning.

34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	
Ångturbiner, för drivande av elektricitetsgeneratorer.				Olje- och gasmotorer. 1)										
Vid gruvbrytningen.		Vid anrikningen och briketteringen.		Vid gruvbrytningen								För omedelbar anrikning och brikettering.		
				för omedelbar drift:						för drivande av elektricitetsgeneratorer.				
uppfordring och pumpning.		borrning.		andra ändamål.		Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.			Antal.	Häst-krafter.	Antal.
—	—	1	350	4	31	—	—	2	21	5) 1	150	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	2	22	—	—	—	—	2
—	—	—	—	1	5	1	30	—	—	1	150	—	—	3
—	—	—	—	1	30	—	—	—	—	—	—	5) 1	100	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
—	—	—	—	3	12	—	—	—	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	—	—	2	5	—	—	1	8	—	—	—	—	11
—	—	—	—	5	102	1	35	—	—	—	—	—	—	12
—	—	—	—	2	14	2	30	—	—	—	—	—	—	13
—	—	—	—	2	27	1	60	—	—	3	475	—	—	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
3	4 150	—	—	3	27	—	—	7) 1	12	—	—	—	—	16
3	4 150	1	350	23	253	5	155	6	63	5	775	1	100	17

motor. — 4) Därav 2 ångpumpar å sammanlagt 100 hästkrafter. — 5) Lokomotiv. — 6) Därav 2 å samman-

1		48	49	50	51	52	53	54	55	56	57
L ä n.		Elektriska motorer.								Summa	
		Vid gruvbrytningen, för omedelbar drift:								Vid	
		uppfordring och pumpning.		borrning.		andra ändamål.		För omedelbar anrikning och brikettering.		för	
		Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.
1	Stockholms län	4	80	1	25	2	90	9	275	17	356
2	Uppsala län	—	—	—	—	—	—	—	—	14	472
3	Södermanlands län	8	197	—	—	1	8	2	58	10	230
4	Östergötlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	3	29
5	Jönköpings län	—	—	—	—	2	10	—	—	1	30
6	Kristianstads län	6	364	—	—	5	190	—	—	12	654
7	Malmöhus län	29	644	—	—	14	185	—	—	59	1 854
8	Hallands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Göteborgs och Bohus län..	—	—	—	—	—	—	—	—	3	12
10	Älvsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	3	75
11	Värmlands län	1	55	4	350	4	40	2	150	26	482
12	Örebro län	57	1 608	22	1 675	58	732	103	2 200	85	2 179
13	Västmanlands län	41	1 233	14	1 101	18	240	60	1 497	51	1 502
14	Kopparbergs län	¹⁾ 86	3 788	30	2 410	83	1 292	103	3 165	106	4 325
15	Gävleborgs län	3	150	2	180	1	20	11	257	3	150
16	Norrbottnens län	23	877	3	815	²⁾ 72	2 191	19	650	26	904
17	Summa	258	8 996	76	6 556	260	4 998	309	8 252	419	13 254

¹⁾ Därav 1 för uppfordring, pumpning och borrning. — ²⁾ Därav 9 elektriska lokomotiv om 930 häst-

58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	
motorer (utom motorer för handkraft och kreatursvandringer).														
gruvbrytningen						Vid anrikningen och briketteringen				Vid gruvbrytning, anrikning och brikettering sammanlagt				
omedelbar drift:				för drivande av elektricitetsgeneratorer.		för omedelbar drift.		för drivande av elektricitetsgeneratorer.		för omedelbar drift.		för drivande av elektricitetsgeneratorer.		
borrning.		andra ändamål.												
Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	
4	125	4	111	1	150	12	435	1	350	37	1027	2	500	1
1	160	3	44	—	—	—	—	—	—	18	676	—	—	2
—	—	1	8	1	150	2	58	—	—	13	296	1	150	3
1	30	1	23	—	—	—	—	—	—	5	82	—	—	4
—	—	2	10	—	—	1	100	—	—	4	140	—	—	5
—	—	5	190	1	100	—	—	—	—	17	844	1	100	6
—	—	23	435	9	855	—	—	—	—	82	2289	9	855	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	12	—	—	9
1	125	—	—	—	—	—	—	—	—	4	200	—	—	10
4	350	11	100	—	—	3	165	—	—	44	1097	—	—	11
24	1870	63	864	4	240	110	2460	—	—	282	7373	4	240	12
17	1261	19	260	4	330	61	1517	3	780	148	4540	7	1110	13
32	2530	85	1327	9	1075	103	3165	2	612	326	11347	11	1687	14
2	180	1	20	—	—	11	257	—	—	17	607	—	—	15
7	2655	82	2773	8	5355	19	650	—	—	134	6982	8	5355	16
93	9286	300	6165	37	8255	322	8807	6	1742	1134	37512	43	9997	17

krafter och 1 elektrisk lastkopa om 300 hästkrafter.

Tab. 15. Motorer, använda vid järn-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	Kreaturs- van- drin- gar.	Vattenhjul för omedelbar bruksdrift.		Vattenturbiner				Ångmaskiner				
				för omedelbar bruksdrift.		för drivande av elektricitets- generatorer.		för omedelbar bruksdrift.		för drivande av elektricitets- generatorer.		
				Antal.	Häst- krafter.	Antal.	Häst- krafter.	Antal.	Häst- krafter.	Antal.	Häst- krafter.	Antal.
1. Vid järnverk.												
1	Stockholms län	—	—	4	149	—	—	9	415	1	35	
2	Uppsala län	—	22	939	21	837	8	1 410	13	405	2	360
3	Södermanlands län..	—	2	40	5	235	4	260	3	225	1	80
4	Östergötlands län...	—	11	254	40	3 666	1	50	4	410	—	—
5	Jönköpings län	—	2	10	—	—	—	—	2	35	—	—
6	Kronobergs län	—	4	44	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Kalmar län	—	3	20	1	40	—	—	1	30	—	—
8	Blekinge län	—	—	—	1	600	—	—	—	—	—	—
9	Malmöhus län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Älvsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Värmlands län	—	17	601	90	9 588	3	376	7	234	—	—
13	Örebro län	—	39	697	105	9 362	25	3 773	12	699	—	—
14	Västmanlands län ...	—	31	605	49	3 290	22	5 656	10	546	4	340
15	Kopparbergs län	—	18	455	66	10 062	13	1 677	²⁾ 16	12 655	1	175
16	Gävleborgs län	—	16	275	55	4 885	19	4 410	20	3 650	2	550
17	Västernorrlands län.	—	—	—	3	80	—	—	1	35	—	—
18	Västerbottens län...	—	3	30	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Norrbottnens län.....	—	—	—	—	—	—	—	4	885	—	—
20	Summa	—	168	3 970	440	42 794	95	17 612	102	20 224	11	1 540
2. Vid andra bergverk.												
21	Jönköpings län	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Kristianstads län ...	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Malmöhus län.....	—	—	—	—	—	—	—	3	690	—	—
24	Älvsborgs län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Örebro län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Västmanlands län...	—	—	—	—	⁵⁾ 24	—	—	1	5	1	50
27	Kopparbergs län	—	1	25	—	—	4	300	—	—	—	—
28	Summa	1	2	30	—	24	4	300	4	695	1	50
29	Summornas summa	1	170	4 000	440	42 818	99	17 912	106	20 919	12	1 590

¹⁾ Oljemotorer, där ej annat särskilt är angivet. — ²⁾ Därav 9 ånghammare om sammanlagt 140 häst-från ett järnverk.

verk och andra bergverk, år 1912.

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
Ångturbiner				Olje- och gasmotorer ¹⁾				Elektriska motorer		Summa motorer (utom kreatursvandringar)				
för omedelbar bruksdrift.		för drivande av elektricitetsgeneratorer.		för omedelbar bruksdrift.		för drivande av elektricitetsgeneratorer.		för omedelbar bruksdrift.		för omedelbar bruksdrift.		för drivande av elektricitetsgeneratorer.		
Antal.	Hästkrafter.	Antal.	Hästkrafter.	Antal.	Hästkrafter.	Antal.	Hästkrafter.	Antal.	Hästkrafter.	Antal.	Hästkrafter.	Antal.	Hästkrafter.	
—	—	—	—	—	—	1	100	5	125	18	689	2	135	1
—	—	1	83	—	—	—	—	75	1 891	131	4 072	11	1 853	2
—	—	—	—	—	—	—	—	3	36	13	536	5	340	3
1	500	—	—	—	—	—	—	21	761	77	5 591	1	50	4
1	10	—	—	—	—	—	—	1	10	6	65	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	44	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	90	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	3	30	4	630	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	5	37	5	37	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	47	1 137	47	1 137	—	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	15	80	15	80	—	—	11
—	—	—	—	—	—	—	—	131	2 306	245	12 729	3	376	12
—	—	2	565	1	20	—	—	199	3 153	356	13 931	27	4 338	13
—	—	2	285	—	—	1	160	222	7 751	312	12 192	29	6 441	14
4	400	—	—	³⁾ 2	900	—	—	461	10 901	567	35 373	14	1 852	15
—	—	3	1 850	—	—	⁴⁾ 3	680	326	9 812	417	18 622	27	7 490	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	115	—	—	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	30	—	—	18
—	—	—	—	1	3	—	—	12	228	17	1 116	—	—	19
6	910	8	2 783	4	923	5	940	1 526	38 258	2 246	107 079	119	22 875	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
—	—	—	—	—	—	—	—	46	493	49	1 183	—	—	23
—	—	—	—	—	—	—	—	55	623	55	623	—	—	24
—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	1	3	—	—	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	29	1	50	26
—	—	—	—	—	—	—	—	9	185	10	210	4	300	27
—	—	—	—	—	—	—	—	111	1 304	117	2 053	5	350	28
6	910	8	2 783	4	923	5	940	1 637	39 562	2 363	109 132	124	23 225	29

krafter. — ³⁾ Gasmotorer. — ⁴⁾ Därav 2 gasmotorer om sammanlagt 600 hästkrafter. — ⁵⁾ Kraft levererad

Tab. 16. Antal bergverksarbetare och vid bergverken utgjorda dagsverken, med fördelning efter skilda slag av bergverk, år 1912.

L ä n.	Arbetare.					Dagsverken.	
	Män:			Kvinnor.	Summa.	Manliga.	Kvinnliga.
	under jord.	vid dagbrytning.	vid annat arbete i dagen.				
1. Vid järngruvor:							
Stockholms län	70	32	105	1	208	55 147	155
Uppsala län	115	—	206	3	324	86 332	633
Södermanlands län	71	—	70	—	141	37 135	—
Östergötlands län	19	—	17	—	36	8 388	—
Jönköpings län	—	3	—	—	3	¹⁾ —	—
Värmlands län	176	—	210	23	409	115 688	6 875
Örebro län	905	53	730	44	1 732	461 013	5 302
Västmanlands län	448	18	437	30	933	263 349	8 262
Kopparbergs län	1 008	198	1 399	16	2 621	688 768	2 073
Gävleborgs län	52	—	78	—	130	39 039	—
Västernorrlands län	8	—	—	—	8	696	—
Norrbottnens län	439	1 652	1 142	—	3 233	894 434	—
Summa	3 311	1 956	4 394	117	9 778	2 649 989	23 300
Därav under 18 år	37	109	591	25	762	—	—
2. Vid andra malmgruvor:							
Stockholms län	—	5	—	—	5	1 000	—
Uppsala län	2	—	1	—	3	319	—
Södermanlands län	5	—	1	—	6	1 429	—
Östergötlands län	62	—	—	—	62	18 817	—
Jönköpings län	35	—	17	—	52	15 725	—
Kalmar län	—	3	—	—	3	360	—
Älvsborgs län	5	—	3	—	8	840	—
Värmlands län	—	9	1	—	10	1 265	—
Örebro län	150	—	160	10	320	90 932	3 009
Västmanlands län	25	—	22	—	47	3 057	—
Kopparbergs län	157	—	201	8	366	98 149	1 389
Västernorrlands län	—	6	1	1	8	²⁾ 9	1
Jämtlands län	—	2	—	—	2	³⁾ —	—
Norrbottnens län	—	2	—	—	2	102	—
Summa	441	27	407	19	894	232 004	4 399
Därav under 18 år	3	—	65	5	73	—	—
3. Vid stenkolsgruvor:							
Kristianstads län	282	88	—	—	370	94 681	—
Malmöhus län	1 246	531	—	—	1 777	467 097	—
Summa	1 528	619	—	—	2 147	561 778	—
Därav under 18 år	146	37	—	—	183	—	—

¹⁾ Uppgifter om dagsverken hava icke kunnat erhållas, enär arbetet utförts på ackord. — ²⁾ För 2 arbetare hava uppgifter angående dagsverken ej kunnat erhållas. — ³⁾ Uppgifter angående dagsverken hava ej kunnat erhållas.

1	2	3	4	5	6	7	8
L ä n.	Arbetare.				Dagsverken.		
	Män:			Kvinnor.	Summa.	Manliga.	Kvinnliga.
	under jord.	vid dagbrytning.	vid annat arbete i dagen.				
4. Vid fältspatsbrott:							
Stockholms län	17	50	—	6	73	17 838	1 496
Östergötlands län	—	34	—	—	34	9 233	—
Hallands län	—	14	—	—	14	3 089	—
Göteborgs och Bohus län.....	5	47	—	2	54	11 471	380
Älvsborgs län	—	23	—	2	25	3 080	104
Värmlands län	—	3	—	—	3	—	—
Västmanlands län	2	56	—	6	64	11 904	1 610
Kopparbergs län	—	13	—	3	16	1 834	96
Norrbottnens län	—	66	—	—	66	13 713	—
Summa	24	306	—	19	349	72 162	3 686
Därav under 18 år	—	34	—	5	39	—	—

1	2-4	5	6	7	8
L ä n.	Arbetare.			Dagsverken.	
	Män.	Kvinnor.	Summa.	Manliga.	Kvinnliga.
5. Vid anrikningsverk för järnmalm:					
Stockholms län	66	—	66	17 148	—
Södermanlands län	15	—	15	3 449	—
Värmlands län	²⁾ 36	11	47	10 318	1 895
Örebro län	³⁾ 221	—	221	62 856	—
Västmanlands län	170	—	170	50 272	—
Kopparbergs län	170	—	170	31 704	—
Gävleborgs län	7	—	7	2 086	—
Norrbottnens län	19	—	19	5 510	—
Summa	704	11	715	183 343	1 895
Därav under 18 år	125	—	125	—	—
6. Vid anrikningsverk för annan malm:					
Jönköpings län	18	—	18	5 418	—
Värmlands län	⁴⁾ —	—	—	—	—
Örebro län	⁵⁾ 206	—	206	62 790	—
Kopparbergs län	148	—	148	37 014	—
Summa	372	—	372	105 222	—
Därav under 18 år	36	—	36	—	—

¹⁾ Uppgifter om antalet dagsverken hava ej kunnat erhållas, enär de 3 arbetarne utfört sitt arbete på akord. — ²⁾ Håri ingår ett antal arbetare, som även varit sysselsatta med anrikning av manganmalm. — ³⁾ Håri ingår ett antal arbetare, som även varit sysselsatta med anrikning av svavelkis. — ⁴⁾ Arbetarne vid det enda verk, där anrikning förekommit, äro redovisade bland antalet arbetare, sysselsatta med anrikning av järnmalm, se anm. 2. — ⁵⁾ För ett verk äro arbetarne redovisade bland antalet arbetare, sysselsatta med anrikning av järnmalm, se anm. 3.

L ä n.	Arbetare.			Dagsverken.	
	Män.	Kvinnor.	Summa.	Manliga.	Kvinnliga.
7. Vid briketteringsverk:					
a) för järnslig.					
Stockholms län	48	—	48	16 553	—
Örebro län	155	—	155	49 626	—
Västmanlands län	67	—	67	20 261	—
Kopparbergs län	44	—	44	10 204	—
Gävleborgs län	21	—	21	4 906	—
Norrbottnens län	21	—	21	6 850	—
Summa	356	—	356	108 400	—
Därav under 18 år	61	—	61	—	—
b) för purple ore.					
Malmöhus län	47	—	47	15 933	—
Summa	47	—	47	15 933	—
Därav under 18 år	—	—	—	—	—
Summornas summa	403	—	403	124 333	—
Därav under 18 år	61	—	61	—	—
8. Vid järnverk:					
Stockholms län.....	190	—	190	53 717	—
Uppsala län.....	992	—	992	272 972	—
Södermanlands län	142	—	142	38 962	—
Östergötlands län	731	—	731	218 680	—
Jönköpings län.....	19	—	19	2 605	—
Kronobergs län	15	—	15	856	—
Kalmar län.....	71	—	71	15 935	—
Blekinge län	69	—	69	19 665	—
Malmöhus län.....	38	—	38	11 400	—
Älvsborgs län	213	—	213	52 487	—
Skaraborgs län	64	—	64	18 990	—
Värmlands län.....	1 762	—	1 762	488 555	—
Örebro län	2 927	—	2 927	857 308	—
Västmanlands län	2 626	—	2 626	782 054	—
Kopparbergs län	3 193	—	3 193	966 398	—
Gävleborgs län	2 985	—	2 985	847 825	—
Västernorrlands län	54	—	54	16 380	—
Västerbottens län	5	—	5	870	—
Norrbottnens län	128	—	128	44 490	—
Summa	16 224	—	16 224	4 710 149	—
Därav under 18 år	1 432	—	1 432	—	—
9. Vid andra bergverk:					
Jönköpings län	1	—	1	198	—
Malmöhus län.....	318	—	318	100 880	—
Älvsborgs län	317	—	317	91 075	—
Örebro län.....	138	—	138	45 223	—
Västmanlands län	55	—	55	15 277	—
Kopparbergs län.....	210	—	210	62 264	—
Summa	1 039	—	1 039	314 917	—
Därav under 18 år	53	—	53	—	—
Summa för samtliga bergverk	31 755	166	31 921	8 953 897	33 280
Därav under 18 år	2 729	35	2 764	—	—

Tab. 17. Antal bergverksarbetare och vid bergverken utgjorda dagsverken år 1912.
Länssammandrag.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
L ä n.	Vid gruvor, anriknings- och briketteringsverk.						Vid övriga bergverk.					Summa.	
	Män.		Kvinnor.		Tillsam- mans.	Dagsverken.		Män.		Tillsam- mans.	Dags- verken. Manliga.	Arbe- tare.	Dags- verken.
	Över 18 år.	Under 18 år.	Över 18 år.	Under 18 år.		Manliga.	Kvinn- liga.	Över 18 år.	Under 18 år.				
Stockholms län	337	56	7	—	400	107 686	1 651	176	14	190	53 717	590	163 054
Uppsala län	286	38	3	—	327	86 651	633	883	109	992	272 972	1 319	360 256
Södermanlands län	153	9	—	—	162	42 013	—	138	4	142	38 962	304	80 975
Östergötlands län	132	—	—	—	132	36 438	—	710	21	731	218 680	863	255 118
Jönköpings län	64	9	—	—	73	21 143	—	20	—	20	2 803	98	23 946
Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	—	15	—	15	856	15	856
Kalmar län	3	—	—	—	3	360	—	71	—	71	15 935	74	16 295
Blekinge län	—	—	—	—	—	—	—	65	4	69	19 665	69	19 665
Kristianstads län	344	26	—	—	370	94 681	—	—	—	—	—	370	94 681
Malmöhus län	1 667	157	—	—	1 824	483 030	—	316	40	356	112 280	2 180	595 310
Hallands län	14	—	—	—	14	3 089	—	—	—	—	—	14	3 089
Göteborgs och Bohus län	52	—	2	—	54	11 471	380	—	—	—	—	54	11 851
Älvsborgs län	28	3	—	2	33	3 920	104	517	13	530	143 562	563	147 586
Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—	—	59	5	64	18 990	64	18 990
Värmlands län	397	38	30	4	469	127 271	8 770	1 572	190	1 762	488 555	2 231	624 596
Örebro län	2 310	270	43	11	2 634	727 217	8 311	2 792	273	3 065	902 531	5 699	1 638 059
Västmanlands län	1 143	102	28	8	1 281	348 843	9 872	2 470	211	2 681	797 331	3 962	1 156 046
Kopparbergs län	3 074	264	17	10	3 365	867 673	3 558	3 106	297	3 403	1 028 662	6 768	1 899 893
Gävleborgs län	145	13	—	—	158	46 031	—	2 695	290	2 985	847 825	3 143	893 856
Västernorrlands län	15	—	1	—	16	705	1	54	—	54	16 380	70	17 086
Jämtlands län	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	—
Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	—	4	1	5	870	5	870
Norrbottnens län	3 082	259	—	—	3 341	920 609	—	115	13	128	44 490	3 469	965 099
Summa	13 248	1 244	131	35	14 658	3 928 831	33 280	15 778	1 485	17 263	5 025 066	31 921	8 987 177

Tab. 18. Antal utmål¹⁾, för vilka vilostånd beviljats att gälla från och med den 1 januari 1913.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Län.	Av bergmästarne beviljade vilostånd för:											Av bergs- överst. bev. <i>förlängning</i> av vilostånd.	Summa utmål.
	Järn- malm.	Bly- malm.	Koppar- malm.	Molyb- denmalm.	Zink- malm.	Arsenik- kis.	Nickel- malm.	Svavel- kis.	Grafit.	Stenkol.	Summa.		
Stockholms län	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	5	—	5
Uppsala län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Ostergötlands län ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	13
Jönköpings län	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	—	16
Kalmar län	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Malmöhus län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Värmlands län	6	—	1	—	—	—	—	—	—	—	7	—	7
Örebro län	50	1	3	—	—	—	—	—	—	—	54	17	71
Västmanlands län ...	23	—	—	—	—	—	1	1	5	—	30	29	59
Kopparbergs län	61	1	5	—	9	—	—	—	—	—	76	8	84
Västernorrlands län..	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	—	22
Västerbottens län ...	—	—	—	—	2	7	—	—	—	—	9	—	9
Norrbottnens län	—	—	—	1	—	—	—	—	4	—	5	²⁾ 53	58
Summa	183	2	9	3	12	7	1	1	9	1	228	120	348

1) Inklusive 1 koncession jämlikt lagen den 28 maj 1886. — 2) Därav 37 för utmål, tillhöriga staten.

Tab. 19. Antal mutsedlar, utfärdade under år 1912.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Mutsedlar, gällande:													
	Järn- malm.	Silver- och bly- malm.	Kop- par- malm.	Man- gan- malm.	Vis- mut- nalm m. m.	Titan- malm.	Zink- malm.	Nickel- malm.	Sva- vel- kis.	Mag- net- kis.	Vol- fram- malm.	Grafit.	Sum- ma.
1:o) Å nyupptäckta fyndigheter:													
Stockholms län	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	13
Södermanlands län...	16	—	2	—	—	—	1) 4	—	—	—	—	—	22
Östergötlands län...	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Blekinge län	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	3
Kristianstads län ...	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Älvsborgs län	—	—	214	—	—	—	—	—	—	—	—	—	214
Värmlands län	2) 11	4	11	—	—	—	—	—	—	—	1	—	27
Örebro län	12	3) 4	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	18
Västmanlands län...	4) 45	17	7	1	—	—	1	1	—	—	—	—	72
Kopparbergs län.....	5) 79	2	17	—	—	—	5	—	—	—	—	—	103
Gävleborgs län	—	—	8	—	—	—	—	—	3	—	—	—	11
Västernorrlands län.	1	1	6) 1	—	—	—	—	—	1	—	—	10	14
Jämtlands län.....	7) 4	8) 5	7	—	—	—	—	1	—	—	—	16	33
Norrbottnens län.....	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	8
Summa	176	38	267	1	3	—	12	2	4	—	1	40	544
2:o) Å förut inmutade fyndigheter:													
Stockholms län	27	—	2	—	—	—	9) 12	—	—	—	—	—	41
Uppsala län	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Södermanlands län...	10) 19	1	11) 2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
Östergötlands län...	3	8) 1	6	—	—	—	1	2	—	—	—	—	13
Jönköpings län	2	8) 1	12	—	—	—	12	—	—	—	—	—	27
Kristianstads län ...	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Älvsborgs län	5	1	131	12) 23	—	—	—	—	—	—	—	—	160
Värmlands län	28	8	12	—	—	2	13) 7	—	—	—	—	—	57
Örebro län	14) 150	15) 3	16) 12	—	—	—	5	17) 2	—	—	—	—	172
Västmanlands län...	18) 106	19) 4	3	—	—	—	20) 2	—	—	—	—	—	115
Kopparbergs län.....	312	11	21) 21	3	—	—	22) 13	—	—	—	—	—	360
Gävleborgs län	15	1	5	—	—	—	3	1	—	—	—	—	25
Västernorrlands län.	1	—	23) 2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Jämtlands län	4	8) 2	24) 10	—	—	—	—	—	—	—	—	4	20
Norrbottnens län.....	5	—	7	—	—	—	—	—	3	—	—	—	15
Summa	687	33	225	26	—	2	55	5	—	3	—	4	1 040
Summornas summa	863	71	492	27	3	2	67	7	4	3	1	44	1 584

1) Därav 1 zink- och blymalm. — 2) Därav 5 stycken titanhaltig malm. — 3) Därav 2 silvermalm, 1 blymalm och 1 bly- och zinkmalm. — 4) Därav 1 järn- och kopparmalm samt 6 järn- och blymalm. — 5) Därav 2 järn- och guldmalm. — 6) Koppar- och nickelmalm. — 7) Järn- och kopparmalm samt svavelkis. — 8) Silvermalm. — 9) Därav 8 zink- och blymalm. — 10) Därav 1 järn- och kopparmalm. — 11) Därav 1 koppar-, nickel- och koboltmalm samt magnetkis. — 12) Samtliga mangan- och järnmalm (blodsten). — 13) Därav 1 zink- och silvermalm. — 14) Därav 2 järn- och kopparmalm och 1 järn- och zinkmalm. — 15) Därav 1 silvermalm. — 16) Därav 1 koppar- och svavelkis. — 17) Nickel- och koboltmalm. — 18) Därav 1 järn- och blymalm. — 19) Därav 1 silver-, bly- och kopparmalm. — 20) Zink- och blymalm. — 21) Därav 1 koppar- och järnmalm, 1 koppar- och guldmalm och 2 koppar-, nickel- och koboltmalm. — 22) Därav 1 zink- och järnmalm och 3 zink-, bly- och kopparmalm. — 23) Därav 1 koppar- och nickelmalm. — 24) Därav 1 koppar- och nickelmalm och 1 koppar-, guld-, bly-, järn-, tenn- och platinmalm.

Tab. 20. Antal utmål, tilldelade under år 1912.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
L ä n.	Guld- malm (+ kop- par- malm).	Silver- och bly- malm.	Järn- malm.	Zink- malm.	Kop- par- malm.	Nickel- malm.	Grafit.	Svavel- kis.	Summa.
Stockholms län	--	4	—	5	—	—	—	—	9
Södermanlands län	—	—	5	—	—	—	—	—	5
Jönköpings län	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Kalmar län	—	—	—	—	2) 9	—	—	—	9
Värmlands län	—	1	1	—	—	—	—	—	2
Örebro län	—	—	9	—	—	—	—	—	9
Västmanlands län	—	—	17	—	—	—	—	1	18
Kopparbergs län	—	—	1) 19	1	1	1	—	—	22
Gävleborgs län	4	—	—	—	—	—	—	—	4
Jämtlands län	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Norrbottnens län	—	—	3	—	—	—	2	—	5
Summa	4	5	56	6	10	1	3	1	86

1) Dessutom hava efter av Bergsöverstyrelsen givet tillstånd 2 järngruveutmål blivit utvidgade. — 2) Å koppars- och koboltmalm.

Tab. 21. Arbetsskyldighetens fullgörande i utmälen 1) år 1912.

1	2	3	4	5	6	7	8	
A n t a l u t m å l								
med arbetsskyldigheten fullgjord								
genom arbete under året			genom arbete under före- gående år.		genom erläg- gande av avgift.		under vilo- stånd.	Summa.
med	utan	inom angrän- sande utmål.						
malmfångst.								
A. Vid järnmalmegruvor, belägna i:								
Stockholms län	6	3	21	1	14	48	93	
Uppsala län	5	8	1	2	—	22	38	
Södermanlands län	11	7	—	1	11	4	34	
Östergötlands län	1	4	—	—	—	5	10	
Jönköpings län	12	—	—	—	11	—	23	
Kalmar län	—	—	—	—	—	1	1	
Kristianstads län	—	—	—	—	1	—	1	
Värmlands län	7	1	2	4	20	64	98	
Örebro län	55	38	76	38	61	197	465	
Västmanlands län	36	30	89	25	52	144	376	
Kopparbergs län	86	44	76	55	108	317	686	
Gävleborgs län	4	3	—	5	—	10	22	
Västernorrlands län	—	4	18	—	—	—	22	
Västerbottens län	—	—	—	—	6	10	16	
Norrbottnens län	79	34	172	—	141	82	508	
Summa (A)	302	176	455	131	425	904	2 393	

1) Beträffande stenkolsgruvor jämväl de enligt lagen den 28 maj 1886 koncessionerade områden.

1	2	3	4	5	6	7	8	
	A n t a l u t m å l							
	med arbetsskyldigheten fullgjord							
	genom arbete under året		inom angrän- sande utmål.	genom arbete under före- gående år.	genom erläg- gande av avgift.	under vilo- stånd.	Summa.	
	<i>med</i>	<i>utan</i>						
	malm(stenkols- fångst.							
B. Vid andra gruvor, dock ej stenkolsgruvor, belägna i:								
Stockholms län.....	4	1	20	—	—	2	27	
Södermanlands län.....	1	—	—	—	3	3	7	
Östergötlands län.....	1 ¹⁾	—	—	3	8	14	26	
Jönköpings län.....	3	7	44	2	2	30	88	
Kalmar län.....	3	—	6	—	10	4	23	
Älvsborgs län.....	5	—	36	—	—	2	43	
Skaraborgs län.....	—	—	—	—	—	—	—	
Värmlands län.....	1	2 ²⁾	13	—	4	10	28	
Örebro län.....	6	6	6	8	8	28	62	
Västmanlands län.....	2	3	—	2	11	17	35	
Kopparbergs län.....	9	9	15	10	29	40	112	
Gävleborgs län.....	—	3	4	—	—	4	11	
Västernorrlands län.....	—	2	—	—	—	—	2	
Jämtlands län.....	—	2	—	—	11	5	18	
Västerbottens län.....	—	—	—	—	9	7	16	
Norrbottnens län.....	—	7	—	9	6	260	282	
Summa (B)	35	53	131	34	101	426	780	
C. Vid stenkolsgruvor, belägna i:								
Kristianstads län:								
a) Områden, koncessionerade enligt lagen den 28 maj 1886.....	3	1	—	—	—	1	5	
Malmöhus län:								
a) Områden, koncessionerade enligt lagen den 28 maj 1886.....	5	4	—	—	—	1	10	
b) Utmål enligt äldre författning.....	3 ³⁾	—	281	1	—	29	347	
Summa (C)	44	5	281	1	—	31	362	
Summornas summa	381	234	867	166	526	1 361	3 535	

¹⁾ Åmmebergsfältets 9 utmål räknade som ett. — ²⁾ Härav 1 utmål, som åtnjuter vilostånd. — ³⁾ Höga-
näs privilegierade område, räknat som 1 utmål.

Tab. 22. Bergverken, fördelade efter ägare år 1912.

(Gruvor, ur vilka malm erhållits under redogörelseåret, samt andra verk, vilka under året varit i gång.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
L ä n.	Antal gruvor ¹⁾ och fältspatsbrott				Antal järnverk				Antal andra bergverk				Summa bergverk			
	tillhörande			Summa.	tillhörande			Summa.	tillhörande			Summa.	tillhörande			Summa.
	en-samma ägare.	aktiebolag.	andra bolag.		en-samma ägare.	aktiebolag.	andra bolag.		en-samma ägare.	aktiebolag.	andra bolag.		en-samma ägare.	aktiebolag.	andra bolag.	
Stockholms län	5	15	9	29	1	3	—	4	—	—	—	—	6	18	9	33
Uppsala län	—	5	15	20	3	4	2	9	—	—	—	—	3	9	17	29
Södermanlands län	1	9	2	12	1	2	1	4	—	—	—	—	2	11	3	16
Östergötlands län	—	6	—	6	1	7	1	9	—	—	—	—	1	13	1	15
Jönköpings län	12	1	—	13	1	1	—	2	1	—	—	1	14	2	—	16
Kronobergs län	—	—	—	—	1	1	—	2	—	—	—	—	1	1	—	2
Kalmar län	—	—	1	1	—	3	—	3	—	—	—	—	—	3	1	4
Blekinge län	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Kristianstads län	—	2	—	2	—	—	—	—	1	—	—	1	1	2	—	3
Malmöhus län	—	6	—	6	—	1	—	1	—	2	—	2	—	9	—	9
Hallands län	—	10	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	10
Göteborgs och Bohus län	3	3	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	6
Älvsborgs län	2	5	1	8	—	2	2	4	—	1	—	1	2	8	3	13
Skaraborgs län	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Värmlands län	—	15	2	17	2	11	—	13	—	—	—	—	2	26	2	30
Örebro län	3	43	²⁾ 22	68	1	27	5	33	—	—	1	1	4	70	28	102
Västmanlands län	1	22	21	44	1	17	2	20	—	2	—	2	2	41	23	66
Kopparbergs län	—	47	47	94	³⁾ 2	14	4	20	—	2	—	2	2	63	51	116
Gävleborgs län	—	—	4	4	—	12	1	13	—	—	—	—	—	12	5	17
Västernorrlands län	4	—	2	6	—	—	1	1	—	—	—	—	4	—	3	7
Jämtlands län	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Västerbottens län	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Norrbottnens län	4	37	1	42	—	1	—	1	—	—	—	—	4	38	1	43
Summa	35	226	128	389	14	109	19	142	2	7	1	10	51	342	148	541

¹⁾ Inklusive anriknings- och briketteringsverk. — ²⁾ Därav 1 gruva, vid vilken under året endast anrikningsverket varit i gång. — ³⁾ Därav 1 verk, tillhörande staten.

Tab. 23. För bevilning uppskattad inkomst av bergverksdrift år 1912.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
L ä n.	Järngruvor. ¹⁾		Stenkolsgruvor.		Andra gruvor samt fältspats- brott.		Järnverk.		Andra bergverk.		Tillsammans.	
	Antal taxerade gruvor.	Uppskattad inkomst. Kronor.	Antal taxerade gruvor.	Uppskattad inkomst. Kronor.	Antal taxerade gruvor och fältspats- brott.	Uppskattad inkomst. Kronor.	Antal taxerade verk.	Uppskattad inkomst. Kronor.	Antal taxerade verk.	Uppskattad inkomst. Kronor.	Antal taxerade gruvor och berg- verk.	Uppskattad inkomst. Kronor.
Stockholms län	2	5 406	—	—	2	24 361	2	18 551	—	—	6	48 318
Uppsala län	13	50 196	—	—	—	—	7	337 299	—	—	20	387 495
Södermanlands län	5	110 357	—	—	—	—	4	34 813	—	—	9	145 170
Östergötlands län	—	—	—	—	²⁾ 2	305 878	4	68 941	—	—	6	374 819
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	1	200	1	350	2	550
Kalmar län	—	—	—	—	—	—	1	8 156	—	—	1	8 156
Malmöhus län	—	—	4	442 372	—	—	1	10 000	1	340 220	6	792 592
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	1	1 130	—	—	—	—	1	1 130
Älvsborgs län	—	—	—	—	2	3 866	2	13 082	—	—	4	16 948
Värmlands län	14	98 089	—	—	1	750	8	696 473	—	—	23	795 312
Örebro län	31	646 413	—	—	³⁾ 1	1 069 301	21	1 098 356	1	88 892	54	2 902 962
Västmanlands län	30	558 892	—	—	1	700	13	554 214	1	140	45	1 113 946
Kopparbergs län	49	2 197 705	—	—	1	5 051	14	512 387	1	19 240	65	2 734 383
Gävleborgs län	4	20 310	—	—	—	—	7	1 316 024	—	—	11	1 336 334
Norrbottnens län	36	18 973 536	—	—	1	1 180	1	191 380	—	—	38	19 166 096
Summa	184	22 660 904	4	442 372	12	1 412 217	86	4 859 876	5	448 842	⁴⁾ 291	29 824 211

¹⁾ Inklusive anriknings- och briketteringsverk. — ²⁾ Därav 1 gruva jämväl taxerad i Örebro län. — ³⁾ Taxerad jämväl i Östergötlands län. — ⁴⁾ Därav 1 gruva såsom taxerad i 2 olika län räknad 2 gånger.

Järnmalsbrytningen i olika länder åren 1871—1911.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
År.	Sve- rige.	Fin- land.	Ryska riket (utom Fin- land).	Tyska riket med Luxem- burg.	Bel- gien.	Stor- britan- nien och Irland.	Frank- rike.	Span- ien.	Ita- lien.	Öster- rike.	Ungern (med Slavo- nien och Kroa- tien).	Alge- riet.	Ame- rikas För- enta Stater.	Övriga länder (Kuba, Grek- land, Kanada m. fl.).	Summa för samtliga järn- malms- produ- cerande länder.
	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.
1871	663	41	791	4 368	697	16 597	2 100	586	86	772	321	172	3 440	48	30 682
1872	732	67	825	5 896	750	16 851	3 081	722	163	928	350	391	5 140	66	35 962
1873	833	58	843	6 178	504	15 827	3 051	812	259	1 040	350	421	5 160	62	35 398
1874	926	60	874	5 138	527	15 083	2 516	423	280	907	423	460	4 840	63	32 520
1875	822	83	981	4 730	365	16 075	2 506	520	228	705	390	523	4 080	61	32 069
1876	797	73	938	4 712	269	17 112	2 393	885	232	555	347	512	3 760	79	32 664
1877	739	30	816	4 980	234	16 961	2 426	1 578	230	539	346	454	4 160	70	33 563
1878	677	34	877	5 462	207	15 979	2 470	1 703	190	666	331	376	4 640	71	33 683
1879	645	45	954	5 860	195	14 611	2 271	1 754	187	628	321	418	5 528	74	33 491
1880	775	38	986	7 239	254	18 315	2 874	3 565	289	697	446	614	7 234	78	43 404
1881	826	30	987	7 600	223	17 726	3 032	3 503	421	619	466	657	8 534	212	44 836
1882	893	28	1 050	8 263	209	18 321	3 467	4 726	242	903	546	567	9 300	207	48 722
1883	885	31	966	8 757	216	17 662	3 298	4 526	204	882	598	557	9 260	199	48 041
1884	909	47	968	9 006	176	16 397	2 977	3 907	225	974	651	493	7 762	208	44 700
1885	873	30	1 064	9 158	187	15 666	2 318	3 933	201	932	651	419	7 722	259	43 413
1886	872	28	1 061	8 486	153	14 336	2 286	4 167	209	796	635	433	10 160	420	44 042
1887	903	31	1 325	9 351	172	13 308	2 579	6 796	231	847	566	438	11 481	436	48 464
1888	960	35	1 366	10 664	186	14 825	2 842	5 610	177	1 009	634	384	12 256	605	51 553
1889	986	49	1 591	11 002	181	14 780	3 070	5 711	173	1 115	666	352	14 750	678	55 104
1890	941	59	1 736	11 410	172	14 002	3 472	6 546	221	1 362	792	475	16 293	874	58 355
1891	987	59	1 940	10 658	202	12 983	3 579	4 882	216	1 231	876	405	14 825	2 145	54 988
1892	1 294	58	1 986	11 539	210	11 494	3 707	5 436	214	993	921	453	16 557	2 320	57 182
1893	1 484	54	2 041	11 458	239	11 383	3 517	5 498	191	1 109	977	394	11 773	2 330	52 448
1894	1 927	68	2 420	12 392	311	12 566	3 772	5 397	188	1 215	901	344	12 070	2 347	55 918
1895	1 905	68	2 859	12 350	313	12 817	3 680	5 514	183	1 385	955	318	16 213	2 570	61 130
1896	2 039	75	3 130	14 162	307	13 920	4 062	6 763	204	1 449	1 270	374	16 262	2 600	66 617
1897	2 087	89	4 024	15 466	241	14 008	4 582	7 420	201	1 614	1 421	441	17 798	2 772	72 164
1898	2 303	69	4 802	15 893	217	14 405	4 731	7 197	190	1 734	1 667	474	19 588	2 800	76 070
1899	2 435	80	5 687	17 990	201	14 693	4 986	9 398	237	1 725	1 568	551	25 086	3 015	87 652
1900	2 610	91	6 100	18 964	248	14 253	5 448	8 676	247	1 894	1 634	602	28 003	3 015	91 785
1901	2 795	65	4 750	16 570	219	12 472	4 791	7 907	232	1 963	1 557	515	29 359	3 100	86 295
1902	2 897	60	4 024	17 964	166	13 641	5 004	7 904	241	1 744	1 562	525	36 125	3 200	95 057
1903	3 678	59	4 236	21 231	184	13 936	6 219	8 304	375	1 716	1 439	589	35 582	3 200	100 748
1904	4 085	47	5 193	22 047	207	13 995	7 023	7 965	410	1 719	1 524	469	28 088	3 200	95 972
1905	4 366	48	4 976	23 444	177	14 825	7 395	9 077	367	1 914	1 661	569	43 209	3 300	115 328
1906	4 503	36	5 345	26 735	233	15 749	8 481	9 448	384	2 254	1 698	780	48 516	3 200	127 362
1907	4 480	33	5 452	27 697	316	15 984	10 009	9 896	518	2 540	1 666	974	52 551	3 200	135 316
1908	4 713	9	5 578	24 278	189	15 272	10 057	9 272	557	2 632	1 937	944	36 561	3 000	114 999
1909	3 886	5	5 171	25 506	206	15 219	12 450	9 204	531	2 490	1 965	836	53 087	3 300	133 856
1910	5 553	10	4 595	28 710	123	15 470	14 478	8 664	576	2 621	1 906	1 065	57 800	3 500	145 071
1911	6 154	10	6 941	29 879	151	15 767	16 385	9 100	380	2 671	2 000	1 099	41 646	3 500	135 683

Bilaga B.

Tackjärnstillverkningen i olika länder åren 1871—1911.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
År.	Sve- rige.	Fin- land.	Ryska riket (utom Fin- land).	Tyska riket med Luxem- burg.	Bel- gien.	Stor- britan- nien och Irland.	Frank- rike.	Spa- nien.	Ita- lien.	Öster- rike.	Ungern (med Slavo- nien och Kroa- tien).	Ame- rikas För- onta Stater.	Övriga länder.	Summa för samtliga tack- järns- produ- cerande länder.
	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.	1000 ton.
1871	299	21	359	1 564	609	6 733	859	53	17	260	133	1 734	211	12 852
1872	339	19	399	1 988	656	6 850	1 218	56	24	313	147	2 590	244	14 843
1873	346	24	380	2 241	607	6 671	1 382	43	29	371	163	2 602	266	15 125
1874	328	25	379	1 906	533	6 087	1 416	40	29	332	162	2 439	240	13 916
1875	351	21	427	2 029	542	6 467	1 448	37	28	303	160	2 056	250	14 119
1876	352	26	442	1 846	491	6 661	1 435	44	19	273	127	1 899	247	13 862
1877	344	22	400	1 933	470	6 714	1 507	47	16	259	129	2 100	252	14 193
1878	341	14	417	2 148	519	6 483	1 521	67	19	293	141	2 338	235	14 536
1879	342	18	433	2 227	389	6 091	1 400	69	12	286	118	2 786	240	14 411
1880	406	23	448	2 729	608	7 873	1 725	86	17	320	144	3 897	308	18 584
1881	430	22	469	2 914	625	8 275	1 886	114	28	380	164	4 211	301	19 819
1882	399	22	479	3 381	727	8 724	2 039	120	25	436	176	4 697	330	21 555
1883	423	18	482	3 470	783	8 666	2 069	140	24	522	177	4 669	313	21 756
1884	430	23	509	3 601	751	7 937	1 872	124	18	540	195	4 163	301	20 464
1885	465	24	528	3 687	713	7 534	1 631	159	16	499	216	4 109	261	19 842
1886	442	18	531	3 529	702	7 122	1 517	148	12	485	235	5 774	298	20 813
1887	457	21	612	4 024	756	7 680	1 567	165	12	512	193	6 520	301	22 820
1888	457	20	667	4 337	827	8 127	1 683	165	12	586	204	6 594	352	24 031
1889	421	15	740	4 525	832	8 456	1 734	198	13	617	239	7 725	362	25 877
1890	456	24	927	4 658	788	8 031	1 962	171	14	666	299	9 350	524	27 870
1891	491	23	1 005	4 641	684	7 525	1 897	149	12	617	305	8 412	410	26 171
1892	486	24	1 014	4 937	753	6 817	2 057	134	13	631	310	9 304	437	26 917
1893	453	21	1 160	4 986	745	7 089	2 003	135	8	663	319	7 239	442	25 263
1894	463	21	1 313	5 380	819	7 546	2 070	124	10	742	330	6 764	450	26 032
1895	463	23	1 431	5 465	829	7 827	2 004	180	9	779	349	9 597	413	29 369
1896	494	26	1 841	6 373	959	8 798	2 340	101	7	817	401	8 761	437	31 355
1897	538	33	1 836	6 881	1 035	8 937	2 484	147	8	888	421	9 807	450	33 465
1898	532	27	2 195	7 313	983	8 769	2 534	114	12	958	469	11 962	587	36 455
1899	498	27	2 684	8 143	1 036	9 454	2 568	113	19	997	471	13 843	860	40 713
1900	527	31	2 876	8 521	1 019	9 052	2 699	91	24	1 000	456	14 014	850	41 160
1901	528	31	2 830	7 880	764	8 056	2 389	136	25	1 030	451	16 138	1 024	41 282
1902	538	30	2 563	8 530	1 069	8 818	2 405	259	25	992	435	18 108	1 075	44 847
1903	507	23	2 421	10 018	1 216	9 078	2 840	303	28	971	416	18 298	900	47 019
1904	529	16	2 962	10 104	1 307	8 700	3 000	284	28	988	387	16 762	1 000	46 067
1905	539	22	2 100	10 988	1 310	9 746	3 077	306	31	1 120	421	23 362	1 010	54 032
1906	605	16	2 334	12 478	1 431	10 312	3 319	387	30	1 222	420	25 714	1 000	59 268
1907	616	15	2 753	13 046	1 428	10 083	3 589	385	32	1 333	440	26 195	1 000	60 965
1908	568	12	2 748	11 814	1 206	9 438	3 391	375	32	1 467	523	16 191	1 000	48 765
1909	445	9	2 871	12 918	1 632	9 819	3 632	389	208	1 465	579	26 108	1 100	61 175
1910	604	10	3 031	14 793	1 851	10 172	4 031	373	353	1 543	600	27 741	1 200	66 302
1911	634	10	3 579	15 567	2 045	9 875	4 507	354	303	1 528	600	24 028	1 200	64 230